

วิทยานิพนธ์

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

Participatory Administration Affecting the Curriculum Development in
Pilot Schools under the Education Sandbox of Chanthaburi Province

สุภัณฑนา ทิมมณีฉาย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พ.ศ. 2568

วิทยานิพนธ์

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

Participatory Administration Affecting the Curriculum Development in
Pilot Schools under the Education Sandbox of Chanthaburi Province

สุมณทนา ทิมมณีฉาย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พ.ศ. 2568

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

Participatory Administration Affecting the Curriculum Development in Pilot Schools
under the Education Sandbox of Chanthaburi Province

สุমনทนา ทิมมณีฉาย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

22

ประธานสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล)

25

ประธานที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล)

วิทยานิพนธ์

25

กรรมการที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง)

วิทยานิพนธ์

25

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

25

คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

วันที่ 9 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2568

สุมนทนา ทิมมณีฉาย. (2568). การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล, ประ.ด

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
2) ศึกษาระดับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษา
แบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 4) สร้างสมการพยากรณ์การบริหาร
สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
จังหวัดจันทบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม
การศึกษา จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น
แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1
แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ตอนที่ 2
แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานศึกษามีการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก
ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วม
ในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน 2) สถานศึกษามีการพัฒนา
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการปรับ
โครงสร้างเวลาเรียน ด้านการปรับวิสัยทัศน์ ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา และด้านการปรับ
เกณฑ์การประเมินผลการเรียน 3) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) การบริหาร
สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
จังหวัดจันทบุรี คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้าน
การมีส่วนร่วมในการบริหารโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.707 สามารถร่วมกัน
พยากรณ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ได้ร้อยละ
50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.345 + 0.347X_2 + 0.163X_1 + 0.170X_4 \text{ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ}$$
$$\hat{Z}_y = 0.347X_2 + 0.163X_1 + 0.170X_4$$

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม, การพัฒนาหลักสูตร, สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Sumantana Timmaneechay. (2025). **Participatory Administration Affecting the Curriculum Development in Pilot Schools under the Education Sandbox of Chanthaburi Province**. Thesis M. Ed. (Educational Administration). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University. **Dissertation Advisors** Associate Professor Dr.Theerangkoon Warabamrunikul, Ph.D.

Abstract

The objectives of this study were to: 1) examine the participatory administration of school administrators in pilot schools under the education sandbox of Chanthaburi Province; 2) investigate the curriculum development within these pilot schools; 3) analyze the relationship between the participatory administration and the curriculum development in these pilot schools; and 4) develop a predictive equation for participatory administration factors influencing the curriculum development in this context. This study employed a quantitative research design. The sample consisted of 327 teachers from these schools in during the 2024 academic year. The research instruments included a two-section questionnaire using a five-point Likert scale. The first section measured participatory administration, with a reliability coefficient of 0.89, while the second section assessed curriculum development, with a reliability coefficient of 0.78. Statistical analyses included: percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed the following: (1) the participatory administration in pilot schools under the Education Sandbox were rated at the high level overall. These practices encompassed: participation in management, decision-making, operations, and performance evaluation; (2) the curriculum development in these pilot schools was also rated at the high level. This included: adapting indicators of learning standards, restructuring class schedules, refining the vision, adjusting graduation criteria, and modifying assessment criteria; (3) statistically significant positive relationship was found between participatory administration and curriculum development a high level with 0.05 significance level; and (4) specific aspects of participatory administration namely: participation in operations, decision-making, and management were identified as

predictors of curriculum development. These factors yielded a multiple correlation coefficient (R) of 0.707, explaining 50 percent of the variance in curriculum development with statistical significance at the 0.05 level. The predictive equation in the form of raw scores was: $\hat{Y}_{tot} = 1.345 + 0.347X_2 + 0.163X_1 + 0.170X_4$. The predictive equation in the form of standard scores was: $\hat{Z}_y = 0.347X_2 + 0.163X_1 + 0.170X_4$.

Keywords : Participatory Administration, Curriculum Development, Pilot Schools under the Education Sandbox

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ ก็ด้วยความเมตตา กรุณาและให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำอย่างเป็นกัลยาณมิตร รวมไปถึงการตรวจสอบแก้ไขความบกพร่องด้วยความละเอียด ทุก ๆ ขั้นตอนจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล ประธานสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่คอยให้การช่วยเหลือให้คำปรึกษา ตลอดจนแนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้า แหล่งข้อมูลต่าง ๆ พร้อมทั้งดูแลเอาใจใส่ในการตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ในการตรวจ แบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้สำหรับการรวบรวม ข้อมูลในการวิจัยคือ รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล นายคมสัน ฌ รัสสี ผู้อำนวยการชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม ดร. วุฒิชัย ไกรวิเศษ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาการศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 นายศุภกร รัตนวงศ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการ พิเศษ โรงเรียนเนินทรายวิทยาคม และนายสุภัทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียน แกลงวิทยสถาวร ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ในการตอบ แบบสอบถามเป็นอย่างดี รวมทั้งคณาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และ เจ้าหน้าที่บุคลากรอื่น ๆ ที่ได้ให้การส่งเสริมสนับสนุน และให้การช่วยเหลือ ขอขอบคุณกัลยาณมิตรใน สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำงานตลอดมา และที่ ขาดมิได้ครอบครัวอันเป็นที่รักที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอดจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยดี

คุณประโยชน์อันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดามารดาของผู้วิจัยที่ได้ ให้กำลังใจและสนับสนุนมาโดยตลอด อีกทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และ ประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัย

สุมณทนา ทิมมณีฉาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ประโยชน์ของการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตในการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
1.7 สมมติฐานในการวิจัย	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	10
2.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	10
2.1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	12
2.1.3 ประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	14
2.1.4 องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	18
2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	31
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	34
2.2.1 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา	34
2.2.2 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	35
2.2.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
2.2.4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	40
2.2.5 หลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	41
2.3 บริบทสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	57
2.3.1 เป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	57
2.3.2 รูปแบบการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	59
2.3.3 ประโยชน์ของการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา	60
2.3.4 การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	64
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66
2.4.1 งานวิจัยต่างประเทศ	66
2.4.2 งานวิจัยในประเทศ	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	72
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	72
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	73
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	76
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	76
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	77
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	79
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	95
5.1 สรุปผลการวิจัย	95
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	97
5.3 ข้อเสนอแนะ	102

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	114
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	115
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	117
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	141
ภาคผนวก ง ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	147
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	166
ประวัติย่อผู้วิจัย	170

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	23
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษานำร่อง พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	73
4.1	การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยรวมและรายด้าน	81
4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายชื่อ	82
4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วม ความยืดหยุ่นในการปรับตัว จำแนกตามรายชื่อ	83
4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน จำแนกตามรายชื่อ	84
4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร จำแนกตามรายชื่อ	85
4.6	การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัด จันทบุรีโดยรวมและรายด้าน	86
4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับวิสัยทัศน์ จำแนกตามรายชื่อ	87
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับตัวชี้วัดใน มาตรฐานการเรียนรู้ จำแนกตามรายชื่อ	88
4.9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับโครงสร้าง เวลาเรียน จำแนกตามรายชื่อ	89
4.10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับเกณฑ์การ ประเมินผลการเรียน จำแนกตามรายชื่อ	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษาจำแนกตามรายข้อ	91
4.12	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	92
4.13	ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	93
4.14	การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ใช้พยากรณ์การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	94
6.1	ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	159
6.2	ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	163
6.3	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	167
6.4	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดจันทบุรี	168

สารบัญญภาพ

ภาพที่

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

8

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะ ความรู้ และคุณลักษณะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์และการตัดสินใจ รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การศึกษาไม่ได้เพียงแต่เป็นการเรียนรู้ภายในห้องเรียน แต่ยังครอบคลุมถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ การปฏิบัติจริง และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดหลายทศวรรษที่ผ่านมา ปัญหาการศึกษาโลกอยู่ในระดับที่ดีขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ อัตราการเข้าเรียนหรืออัตราประชากรที่อ่านออกเขียนได้ของนักเรียนเพิ่มขึ้นจากในอดีต เช่น ในปี 1945 ตอนที่อินโดนีเซียประกาศเอกราช มีประชาชนเพียง 5% ที่อ่านออกเขียนได้ก่อนจะเพิ่มมาเป็น 95% ในปี 2015 หรือในเนปาล ที่ในปี 1981 มีผู้ใหญ่เพียง 1 ใน 5 ที่ได้รับการศึกษา ก่อนจะเพิ่มเป็นเกือบ 2 ใน 3 ในปี 2015 ตัวเลขดังกล่าวอาจเป็นสัญญาณที่ดี แต่ถ้ามองให้ลึกลงไปมากกว่านั้น จะเห็นว่า มีเด็กจำนวนมากยังถูกกีดกันออกจากระบบการศึกษา หรือได้เรียนแต่ไปไม่ถึงปลายทาง ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้สถานการณ์การศึกษาดูเหมือนจะดีขึ้น แต่ความเหลื่อมล้ำยังไม่ได้หมดไป และความเสมอภาคยังไม่ได้เกิดขึ้นจริงกับทุกคน (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2564 : ออนไลน์) การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ หลายประเทศมุ่งให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับศักยภาพการแข่งขัน ให้การศึกษานำไปสู่การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษา คือมุ่งพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สามารถคิดวิเคราะห์ปัญหา มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม (อุทุมพร สมศรี และสจิวรรณ ทรรพวุฒ, 2560 : 3127)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกุญแจสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศ โดยการสร้างคนที่มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการใช้ชีวิตในสังคมยุคใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 เน้นการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนและการพัฒนาผ่านเทคโนโลยีและนวัตกรรม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจจากการผลิตสินค้ามูลค่าต่ำไปสู่สินค้ามูลค่าสูง การเน้นการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความท้าทายและโอกาสในสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 กล่าวคือ “การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการ

แข่งขันของประเทศ” ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะต้องร่วมมือกันกำหนดกรอบทิศทางและเป้าหมายการผลิตและพัฒนากำลังคนที่ชัดเจนในสาขาต่าง ๆ เพื่อการผลิตกำลังคนที่ตรงกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่สามารถสร้างเสริมทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และทักษะดิจิทัล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 100) การได้รับความร่วมมือจากภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นกระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม กล่าวคือ กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดวัตถุประสงค์ ร่วมกันวางแผน โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดความผูกพัน และไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลง และก่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ (อุบลรัตน์ กรุดมณี, 2564 : 22) เมื่อสถานศึกษามีการร่วมกันทำงานขนาดใหญ่จะช่วยกันผลักดันการเรียนการสอนของครูไม่ให้โดดเดี่ยว ผู้ที่มีส่วนร่วมรวมถึงนักเรียน ผู้ปกครอง ศึกษานิเทศก์ หรือชุมชนก็ได้ จะเห็นได้ว่า ทิศทางการศึกษาโลกเป็นเรื่องที่หลายภาคส่วนต้องร่วมทำไปด้วยกัน จากนี้การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษาต้องคิดต่อไปว่า จะทำอย่างไรให้เกิดการกระจายอย่างทั่วถึงและยกระดับขึ้นไปได้ ในการดำเนินงานต่อไปก็จะสร้างเรื่องราวของความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น สร้างการเรียนรู้เพิ่มขึ้นได้มากมาย สร้างนักเรียนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพลังสูงได้มากมาย โดยทั้งหมดนั้นมีเป้าหมายเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้ของทุกคน (วิจารณ์ พานิช, 2566 : ออนไลน์) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการศึกษาของสถานศึกษา ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน โดยต้องคำนึงถึงบริบทพื้นที่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะพึงประสงค์ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข ตรงตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยทุกภาคส่วนในการสร้างระบบกลไกการบริหารแนวใหม่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรปรับระบบการบริหารจัดการแนวใหม่ หรือการบริหารเชิงบูรณาการ สร้างให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้และการบริหารงานแนวใหม่ เพื่อให้อิสระแก่สถานศึกษา ทั้งด้านนวัตกรรมการบริหารในด้านการบริหาร

บุคคล การเงิน งบประมาณ และการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง (ธีรังกูร วรบำรุงกุล และคณะ, 2566 : 180)

การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาจึงเป็นเข็มทิศไปสู่การเดินทางไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ หลักสูตรที่ดีนั้นควรสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน กล่าวคือ ธรรมชาติของผู้เรียน ไม่ชอบความจำกััด หากได้เรียนนอกห้องก็มีความสุข ผู้เรียนไม่ชอบการแข่งขัน ในการเรียนรู้หาก สอนมาก ผู้เรียนจะรับน้อย ความเชื่อมโยงน้อย และลึ่มเร็ว ดังนั้น ครูที่ดีที่สุด คือ ครูที่ไม่สอนเลย แต่คอยชี้แนะ หาแนวทาง บอกทิศทาง ร่วมกันวิเคราะห์ และสังเคราะห์กับผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการนำไปสู่การจัดทำหลักสูตรมาก หลักสูตรที่ใช้อยู่ปัจจุบันทุกระดับค่อนข้างดีมาก เพราะมีความยืดหยุ่น แต่การนำหลักสูตรไปใช้มีปัญหาในเชิงปฏิบัติ (ประกอบ รัตนพันธ์, 2559) การนำหลักสูตรไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียน ต้องคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยความสุข เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษามีส่วนในการส่งเสริมจิตใจ ที่อยากรู้อยากเห็น สร้างความมั่นใจและให้กำลังใจในการเรียนรู้ ให้เป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ ตลอดเวลา หลักสูตรสถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่ แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของ ผู้เรียน มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระเข้าใจ ในความ รับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค มีความตระหนัก เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อ การพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น และระดับโลก (ไพศาล บุญขาว, 2556 : 8) โดยการขับเคลื่อนด้านหลักสูตรในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรม การศึกษามีหน้าที่และอำนาจในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับใช้กับการจัด การศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยการปรับต้องครอบคลุม สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โดยสถานศึกษานำร่องมีอิสระในการเลือกใช้หลักสูตรได้ 3 แนวทาง คือ 1) นำหลักสูตรของจังหวัดมาใช้จัดการเรียนการสอน 2) นำหลักสูตรของจังหวัดมาปรับเพิ่มเติม และ 3) สถานศึกษานำร่องไม่ใช้หลักสูตรตามแนวทางที่หนึ่งหรือแนวทางที่สอง สามารถเลือกใช้หลักสูตร ต่างประเทศ หรือหลักสูตรตามกรอบโครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. (หลักสูตร

ฐานสมรรถนะ) ทั้งนี้ ต้องเสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (มาตรา 25 วรรคสี่)

จังหวัดจันทบุรี เป็นหนึ่งในจังหวัดที่ได้รับการประกาศเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2565 โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ลงนามในประกาศ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 (ราชกิจจานุเบกษา, 2565 : 8) มีแนวทางการยกระดับคุณภาพ การศึกษาในรูปแบบ Chan Education Shift Model (CHAN Model C = Change, H = Happiness, A = Agreement for Action, N = Network Instruction) Change คือ ยกกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มั่นคง และยั่งยืน โดยมุ่งการลด ละ เลิก โครงการที่ไม่ส่งผลต่อ การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการปลดล็อกกฎ ระเบียบต่าง ๆ และมุ่งเน้นที่จะลดความเหลื่อมล้ำ ทางการศึกษา Happiness คือ ผู้เรียนได้พัฒนาองค์รวมความรู้ ทักษะ สมรรถนะตามคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข สอดคล้องกับวิถีชีวิต “สุขทุกวันที่จันทบุรี” Agreement for Action คือ จัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ในระยะเวลา 3 ปี โดยกำหนดให้มีนวัตกรรมใน การจัดการศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับบริบทของตนเอง เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง Network Instruction คือ สถานศึกษาจัดการศึกษาด้วยตนเอง โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชา สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566 : ออนไลน์)

ผู้วิจัยได้เล็งเห็นและความสำคัญในการศึกษาบริบทสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการ การศึกษา จังหวัดจันทบุรี การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา รวมไปถึงการบริหารสถานศึกษาแบบ มีส่วนร่วมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ ก้าวสู่ยุคการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างแท้จริง การวิจัยในครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทและ ผลกระทบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาใน สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหาร สถานศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ซึ่งเป็นเข็มทิศไปสู่การเดินทางไปสู่เป้าหมายแห่ง ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศให้มีความก้าวหน้าและสามารถแข่งขันกับ นานาอารยประเทศได้ต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

1.2.4 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

1.3 ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อเป็นสารสนเทศให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ได้มีสารสนเทศที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษากับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในสถานศึกษาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน ให้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ดี และการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียนและสังคมส่วนรวม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,114 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี, 2567 : ออนไลน์)

1.4.2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,114 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

1.4.3.1 ตัวแปรพยากรณ์ คือ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการบริหาร

1.4.3.2 ตัวแปรเกณฑ์ คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่

1. การปรับวิสัยทัศน์
2. ปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้
3. ปรับโครงสร้างเวลาเรียน
4. ปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน
5. ปรับเกณฑ์การจบการศึกษา

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผน และตัดสินใจร่วมกัน ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือ ความผูกพัน และความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหาร เพิ่มการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และสร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ การบริหารนี้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีบทบาทในการพัฒนาและประเมินผลเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กรและการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ สร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร ส่งเสริมการไว้วางใจในการทำงาน ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ และสนับสนุนให้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน วางแผนการปฏิบัติงาน สนับสนุนการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและประสานงานอย่างเป็นระบบ ดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย และเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก

3. ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน สร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความไว้วางใจ ยึดมั่นผูกพันและมีอิสระในการปฏิบัติงาน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษาความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาและประสบการณ์ นำหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาและประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ การสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการปรับวิสัยทัศน์ หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการกำหนดทิศทาง วางแผนทำการวิเคราะห์ทุนศักยภาพของชุมชนและจังหวัด ในการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของจังหวัดที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ดี (Head) ความสามารถดี (Hands) จิตใจดี (Heart) และสุขภาพดีทั้งกายและใจ (Health)

2. ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการปรับตัวชีวิตหรือสมรรถนะในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละสาระวิชาให้เข้ากับหลักสูตรจันทบุรีศึกษา

3. ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเสริมทักษะตามความสนใจ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทที่เน้นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง

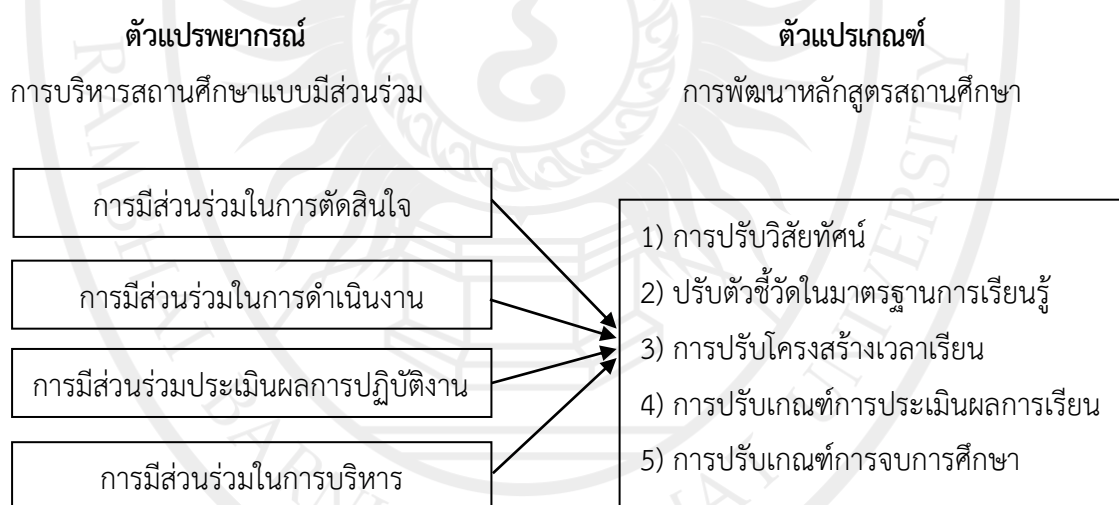
4. ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นไปตามเป้าหมาย การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการประเมิน เพื่อพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัย ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและธรรมชาติของศาสตร์วิชา

5. การปรับเกณฑ์การจบการศึกษา หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี กำหนดเกณฑ์ในการจบเพิ่มเติมในรายวิชาจันทบุรีศึกษา โดยที่ผู้เรียนจะมีผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีผลการพัฒนาสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด โดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จากแนวคิดของนักวิชาการ และพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 สมมติฐานในการวิจัย

1.7.1 การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

1.7.2 การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในต่างประเทศและในประเทศ เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
 - 1.3 ประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
 - 1.4 องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
 - 1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี
 - 2.1 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.2 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.5 หลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี
3. บริบทพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี
 - 3.1 เป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
 - 3.2 พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562
 - 3.3 รูปแบบการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
 - 3.4 ประโยชน์ของการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
 - 3.5 บริบทพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการในการส่งเสริมคุณภาพของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้เข้าใจกรอบแนวคิดของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยจึงนำเสนอเกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ของสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ทั้งเหมือนและแตกต่างกันตามบริบท ดังนี้

สิรินทร์ กัญยาวิริยะ และชิสา กัญยาวิริยะ (2567 : 31 – 32) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารบุคคลให้มีความสัมพันธ์กันในเชิงสร้างสรรค์ โดยมีเป้าหมายร่วมกันในเชิงการแก้ปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมรับทราบข้อมูล ร่วมคิด ร่วมวางแผนและตัดสินใจ ร่วมลงมือทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมิณผล ร่วมรับประโยชน์สุขที่เกิดขึ้นด้วยกัน

อุบลรัตน์ กรุดมณี (2564 : 22) สรุปการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและ ผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนร่วมกัน ผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดความผูกพัน และไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น ยอมรับ การเปลี่ยนแปลง และก่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

ศฤงคาร ใจปันทา (2563 : 113) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ฝ่ายบริหารขององค์กรมีแนวคิดของการใช้การมีส่วนร่วมของคนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมบริหารในลักษณะของการมีส่วนร่วม เช่น ร่วมคิด และตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ หรือการกำหนดกลไก หรือร่วมงานบริหารที่จะให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วม

ดรุณี เดชยศดี (2562 : 31) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาตามรูปแบบที่กำหนด เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561 : 24) ได้นิยามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และองค์กร ในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมคิด มีส่วนร่วมวางแผน มีส่วนร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วมประเมิณผล มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์เพื่อพัฒนาหน่วยงานให้มีคุณภาพมากขึ้น

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินดา ศิริวรรณ (2560 : 179) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารในองค์กรเปิดโอกาสให้สมาชิก เข้ามามีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นการ สร้างแรงจูงใจ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิกที่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ร่วมวางแผนโครงการ ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผลองค์กรภายใต้พื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยที่จะเป็นที่ยอมรับ ลดความขัดแย้งภายในองค์กร และสร้างผลประโยชน์ร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

นุชนาถ สอนสง (2559 : 23) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และสมาชิกในการตั้งวัตถุประสงค์ วางแผนร่วมกัน ผู้บริหารแบ่งปันอำนาจให้สมาชิกมีส่วนในการ ตัดสินใจและในการตัดสินใจในเรื่องที่สำคัญ ทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดความผูกพันและไว้วางใจฝ่าย บริหารมากขึ้น ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และก่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐศักดิ์ เหมไธสง (2559 : 56) สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่ผู้บังคับบัญชาขององค์กร เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการตัดสินใจร่วมกัน มีการวางแผนและการปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนการติดตามประเมินผลปรับปรุงแก้ไขและร่วมกันรับผิดชอบ

Robbins (1990 : 356) ให้ความหมายว่า การที่ผู้ใต้บังคับบัญชา เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจกับผู้บริหารการมีส่วนร่วมจะช่วยสร้างกำลังใจให้ร่วมกันปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพมากกว่า การยินยอมปฏิบัติตามคำสั่ง ยิ่งกว่านั้นการมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคล สนับสนุนเป้าหมายของกลุ่ม ตลอดจนวัตถุประสงค์รวมขององค์กรด้วยเทคนิคการบริหารตามแนวความคิดนี้ถือว่า เป็นการรวมเอาเป้าหมายของบุคคลและเป้าหมายขององค์กรเข้าด้วยกัน (The integration of individual and organization goals) โดยผู้บริหารจะจัดสภาพการบริหาร และวิธีการปฏิบัติต่อบุคคลในองค์กร ให้ประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายของเขาและควบคุมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายขององค์กร

Anthony (1978 : 3) ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (participative management) ไว้อย่างชัดเจนว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนในกระบวนการตัดสินใจ โดยเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ความเชี่ยวชาญ และความคิดสร้างสรรค์มาช่วยแก้ปัญหาทางการบริหาร โดยผู้บริหารยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ที่สำคัญคือ ต้องพยายามให้

ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีส่วนร่วมตัดสินใจอย่างแท้จริงในเรื่องที่สำคัญขององค์กร ไม่ใช่เพียงการรับรู้ และสัมผัสปัญหาเพียงผิวเผิน

นอกจากนี้ Lussier (1966 : 11) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาในการตั้งวัตถุประสงค์และวางแผนที่จะทำงานให้สำเร็จ

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผน และตัดสินใจร่วมกัน ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือ ความผูกพัน และความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหาร เพิ่มการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และสร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ การบริหารนี้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีบทบาทในการพัฒนาและประเมินผลเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กรและการศึกษา

1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ล้วนเป็นหลักสำคัญเพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้ออกมามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น หรือมีส่วนช่วยในการดำเนินการในกิจกรรมนั้น ๆ รวมทั้งยังให้ความร่วมมือร่วมใจ มีส่วนในการช่วยแก้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างประสบผลสำเร็จ จากการศึกษาความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความหมายของความสำคัญการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ทั้งเหมือนและแตกต่างกันตามบริบท ดังนี้

พัฒนภัสสา แก้วคำไสย์ (2566 : 39) สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญ เนื่องจากเป็นหลักการบริหารที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กรได้นำเอาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและการตัดสินใจ ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันในการทำงานด้วยความรู้สึกร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร เป็นการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายได้ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเองและได้รับการยอมรับ เกิดความไว้วางใจ เสริมสร้างความสามัคคีและบรรยากาศของการทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็น เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและช่องว่างของการสื่อสารในองค์กร เป็นการธำรงรักษาผู้มีความรู้ความสามารถไว้ในองค์กร ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงาน ลดการลาออก และมีขวัญกำลังใจที่ดี ส่งผลให้การทำงานมีความราบรื่นและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

กำพล พากักดี (2565 : 23) กล่าวโดยสรุป การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญคือ ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานในองค์กร ก่อให้เกิดการประสานงานที่ดี และมีประสิทธิภาพในการบริหารงาน ทำให้เกิดการยอมรับต่อความคิดของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น และส่งเสริมการมีเจตคติต่องานและหน่วยงานดีขึ้น อีกทั้งเป็นการถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกันเพื่อมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งมีอำนาจมากเกินไปจะนำไปสู่การใช้อำนาจในทางที่ไม่ถูกต้องและอาจเกิดผลเสียแก่องค์กรได้

รมย์นลิน ศรีสายหยุด (2565 : 38) กล่าวโดยสรุปว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและสมาชิกในการตั้งวัตถุประสงค์ วางแผนร่วมกัน ผู้บริหารแบ่งปันอำนาจให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และในการตัดสินใจเรื่องสำคัญทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดความผูกพันและไว้วางใจฝ่ายบริหารมากขึ้น ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และก่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการบริหารงานวิจัย (2564 : 18) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์การเป็น อย่างมาก เพราะผู้บริหารระดับสูงเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารมีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา

ทินกร ชอัมพงษ์ (2561 : 53) สรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในเรื่องที่จะพัฒนา พร้อมทั้งเข้าร่วมปฏิบัติในกิจกรรมของโครงการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล รวมทั้งยังสามารถรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนานั้นด้วย โดยหลักสำคัญในการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา คือ การมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การเปิดโอกาสให้ความเป็นอิสระ ไม่ครอบงำและทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการอย่างแท้จริง

ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 37) กล่าวโดยสรุปการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดพื้นฐานในการให้ความสำคัญกับตัวบุคคล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีด้านจิตวิทยาทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อให้สามารถนำ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างแท้จริง

ประเสริฐศักดิ์ เทินไธสง (2559 : 58) จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดขึ้นระหว่างชุมชนกับสถาบันการศึกษาย่อมทำให้เกิดผลดีแก่การพัฒนาสังคมเพราะทำให้ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นประชาชนครูผู้บริหารรวมทั้งบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษาได้เข้ามาผูกสัมพันธ์กันก่อให้เกิดความคิดร่วมกันเข้าใจกัน ได้รับความรู้ที่หลากหลายสามารถพึ่งพา

อาศัยซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และทรัพยากรที่ต่างมีอยู่ต่อกันได้อย่างสมานฉันท์นั้น เป็นความสำคัญแห่งเป้าหมายที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติ

กัญวัญญ์ ธารีบุญ (2558 : 108) กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับ ซึ่งมีทั้งแบบสร้างสรรค์และไม่สร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ทั้งนี้ มนุษย์มีความรู้ประสบการณ์ ค่านิยม วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะ ใช้ภาวะของการเป็นผู้นำในการแก้ไขสถานการณ์

Hirsch (1990 : 85-186) ได้นำเสนอจุดเด่นของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน โรงเรียนว่าการมีส่วนร่วม มีจุดเด่น 3 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท (Context) การมีส่วนร่วมเป็นการนำคน ในท้องถิ่นที่รู้จักสังคมและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนอย่างแท้จริงให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาทำให้สามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านการปฏิบัติ (Practice) การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจทำให้คนในท้องถิ่น มีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา และทำให้ ประชาชน มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองในการร่วมกันทำงานทั้งในรูปของความคิด การตัดสินใจและการกระทำอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของชุมชน และต้องการมี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนมากกว่าการนำโครงการที่กำหนดเรียบร้อยแล้วทุกอย่างจาก ภายนอกชุมชนแล้วจึงนำมาใช้ในชุมชน ซึ่งจะ使人ในชุมชนปฏิเสธและหลีกเลี่ยงที่จะให้ความ ร่วมมือ 3) ด้านจิตใจ(Moral) การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีสิทธิ ในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตน

Likert (1961 : 266) ให้ความสำคัญของภาวะการณ์บริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารที่มี ภาวะผู้นำจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ด้วยการให้เจ้าหน้าที่ระดับต้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจก่อให้เกิด การประสานงานดีกว่า แรงจูงใจสูงกว่าและประสิทธิภาพการผลิตสูงกว่า

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ช่วยส่งเสริมความเป็น ประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการทำงาน ทำให้เกิดความร่วมมือ และความรู้สึกเป็นเจ้าของในองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและลดความขัดแย้ง สร้างความ สามัคคีและความพึงพอใจในงาน สร้างความเสมอภาคและการเคารพซึ่งกันและกัน เพิ่มแรงจูงใจและ ลดอัตราการลาออก ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืน

1.3 ประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นการดำเนินงานโดยมีผู้บริหารและผู้บริหารปฏิบัติงานที่ สามารถจัดการและวางแผนการทำงาน ให้ผู้บริหารปฏิบัติงานได้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็ม ความสามารถ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันรวมถึงมีความรับผิดชอบต่องาน เป็นผลให้การดำเนินการ ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดีจากการศึกษาประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ทั้งหมด และแตกต่างกันตามบริบท ดังนี้

อุบลรัตน์ กรุดมณี (2564 : 40) สรุปได้ว่าประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีผลโดยตรงต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดปัญหาต่าง ๆ เพิ่มกำลังใจของพนักงานหรือสมาชิก อันจะเป็นผลให้เกิดการยอมรับและมีความผูกพันระหว่างบุคลากรด้วยกันและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

คณะกรรมการบริหารงานวิจัย (2564 : 19) สามารถสรุปประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้ดังนี้

1. ประโยชน์ต่อองค์กร ซึ่งการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมช่วยให้บรรยากาศและการสื่อสารในองค์กรดีขึ้นลดความขัดแย้ง ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และองค์กรมีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้ดี
2. ประโยชน์ต่อผู้บริหาร โดยฝ่ายบริหารสามารถบริหารพนักงานได้ง่ายขึ้นการตัดสินใจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เนื่องจากได้รับข้อมูลและความคิดเห็นจากทุกฝ่าย
3. ประโยชน์ต่อพนักงาน โดยความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับฝ่ายบริหารและระหว่างพนักงานด้วยกันดีขึ้น มีความไว้วางใจกันสูง มีความรับผิดชอบและผูกพันกับองค์กรมากขึ้น รวมทั้งมีความเข้าใจกฎระเบียบและข้อจำกัดขององค์กร

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561 : 31) สรุปได้ว่าประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมคือ ผลลัพธ์ที่เกิดจากการที่ผู้บริหารงาน มีการดำเนินงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมกับผู้ร่วมงาน โดยร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ร่วมกับผู้ปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และให้กำลังใจในการทำงาน ผู้ร่วมงานเกิดความภาคภูมิใจจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพและลดปัญหาต่าง ๆ ลงได้

ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 62) กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์และข้อดีอยู่มากในการนำมาใช้เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพแต่ทั้งนี้การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมก็ยังมีอุปสรรคและข้อจำกัดบางประการในการนำมาใช้ในการบริหารจัดการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญถึงอุปสรรคและข้อจำกัดเหล่านั้น เพื่อให้สามารถนำการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

ทินกร ชอัมพงษ์ (2561 : 59) สามารถสรุปได้ดังนี้ ประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม คือ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ทำให้องค์กรมีความพร้อมระดับหนึ่งต่อการเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้น ช่วยในการทำงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เกิดความไว้วางใจกัน

เข้าใจกฎและระเบียบ ข้อจำกัดขององค์กร สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความรักและความผูกพันต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น

นุชา สระสม (2560 : 74) สรุปประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้ 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. ประโยชน์ที่เกิดกับหน่วยงาน โดยการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมช่วยให้บรรยากาศและการสื่อสารในหน่วยงานดีขึ้น ความขัดแย้งลดลง ต้นทุนลดลงในขณะที่ผลผลิตเพิ่มขึ้น และหน่วยงานพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น

2. ประโยชน์ที่เกิดกับผู้บริหาร โดยฝ่ายบริหารสามารถบริหารพนักงานได้ง่ายขึ้น การตัดสินใจของฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเนื่องจากได้ข้อมูลและความคิดจากทุกฝ่ายและแสดงถึงความสามารถในการบริหารได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. ประโยชน์ที่เกิดกับพนักงานโดยความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานกับ ฝ่ายบริหารและระหว่างพนักงานด้วยกันเองดีขึ้น พนักงานมีความไว้วางใจกันสูง สามารถพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพได้ดีขึ้น มีความรับผิดชอบและผูกพันกับหน่วยงานมากขึ้น รวมทั้งมีความเข้าใจกฎระเบียบและข้อจำกัดต่าง ๆ ได้ดีขึ้น และทุกคนให้ความสำคัญกับการให้อำนาจในการตัดสินใจ พฤติกรรมภาวะผู้นำ ของผู้บริหารและการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการ โดยอยู่บนพื้นฐานของการไว้วางใจกันความผูกพันต่อองค์กรและความรู้สึกเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

Davis (1981 : 160) สรุปประโยชน์ของการมีส่วนร่วมไว้ 14 ประการ คือ

1. เพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น
2. คุณภาพของงานดีขึ้น
3. ได้รับความคิดเห็นมากขึ้น
4. มีแรงจูงใจมากขึ้น
5. มีความรู้สึกยอมรับซึ่งกันและกัน
6. ทำให้นับถือตนเองมากขึ้น
7. มีความพึงพอใจต่องานสูงขึ้น
8. มีความร่วมมือกันมากขึ้น
9. ลดความเครียดลงได้
10. มีความผูกพันต่อเป้าหมายของงานสูงขึ้น
11. ยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดีขึ้น
12. ลดอัตราการเปลี่ยนงาน
13. ลดการขาดงาน

14. มีการสื่อสารกันดีขึ้น

Anthony (1978 : 27 - 29) ได้สรุปประโยชน์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไว้ 8 ประการ สรุปสาระสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

1. ก่อให้เกิดความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยปกติแล้วบุคคลย่อมมีธรรมชาติที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เพราะการเปลี่ยนแปลงทำให้ต้องปรับตัวจากสภาพที่เคยชินแต่การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทำให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นเมื่อหน่วยงานมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง บุคลากรในหน่วยงานก็สามารถรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ดีกว่าหน่วยงานที่ไม่ได้บริหารงานในลักษณะ

2. ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน และผู้บริหารกับสหภาพแรงงานราบรื่นขึ้นเนื่องจากการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทำให้กลุ่มต่าง ๆ กล้าเปิดเผยความไม่พอใจต่าง ๆ ออกมา ทำให้ลดความสูญเสียต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการขาดงาน การนัดหยุดงานหรือการทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ

3. ทำให้พนักงานมีความผูกพันต่อหน่วยงานมากขึ้น การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของหน่วยงานทำให้พนักงานเกิดความนับถือตนเองและรู้ว่าตนเองมีคุณค่าต่อหน่วยงาน ผลงานต่าง ๆ ของหน่วยงานมาจากความร่วมมือของทุกคนในหน่วยงานส่งผลให้เกิดความรักความผูกพันต่อหน่วยงาน

4. ทำให้มีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้น เมื่อพนักงานได้มีส่วนร่วมตัดสินใจกับฝ่ายบริหารพนักงานจะเข้าใจถึงเหตุผลและความจำเป็นของฝ่ายบริหารได้ดีขึ้น และการบริหารลักษณะนี้ก็ช่วยให้ต่างฝ่ายต่างมีความเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้นเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นต่างฝ่ายก็จะมีความรู้สึกไว้วางใจกันมากขึ้น การแก้ปัญหาที่สามารถดำเนินไปอย่างตรงไปตรงมา

5. ทำให้การบริหารพนักงานง่ายขึ้น เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีความผูกพันต่อหน่วยงานและมีความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหารมากขึ้นส่งผลให้สามารถลดจำนวนฝ่ายบริหารลงได้ เนื่องจากไม่ต้องมีการควบคุมอย่างใกล้ชิดและการได้มีส่วนร่วมก็ช่วยให้เขามีความรับผิดชอบมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ยอมรับในอำนาจหน้าที่ของฝ่ายบริหารได้มากขึ้น

6. ทำให้การตัดสินใจทางการบริหารมีคุณภาพดีขึ้น เนื่องจากมีหลายคนมาช่วยกันคิดเรื่องเดียวกันทำให้คิดได้รอบคอบยิ่งขึ้น ดังคำว่า “สองหัวดีกว่าหัวเดียว” และการที่มีฝ่ายพนักงานมาช่วยตัดสินใจทำให้ฝ่ายบริหารได้ข้อมูลในการตัดสินใจมากขึ้น

7. ทำให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนดีขึ้น โดยปกติในหน่วยงานทั่วไปมักสื่อสารจากบนลงล่างมากกว่าจากล่างขึ้นบน การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นช่องทางให้เกิดการสื่อสารจากล่างขึ้นบนได้ดีขึ้น

8. ทำให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทำให้พนักงานเข้าใจเป้าหมายได้ตรงกันและมีทิศทางการดำเนินงานไปในทางเดียวกัน ทำให้ลดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น

จากแนวคิดของนักวิชาการ กล่าวสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์ต่อองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ลดความขัดแย้ง และเพิ่มความร่วมมือ ส่งผลให้ทีมงานมีประสิทธิภาพดีขึ้น แต่ควรระวังปัญหาและข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นในการนำหลักการนี้ไปใช้ให้ถูกวิธี การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารและพนักงาน และช่วยให้องค์กรมีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้นในระยะยาว

1.4 องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารมักเลือกใช้รูปแบบที่แตกต่างกัน ซึ่งการบริหารสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของงาน และสมาชิกในองค์กรของตนเองว่ามีความพร้อมเหมาะสมที่จะเลือกใช้การบริหารในรูปแบบใด เพื่อให้เกิดการทำงานที่ได้คุณภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดจากการศึกษารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้ให้ความหมายขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมทั้งเหมือนและแตกต่างกันตามบริบท ดังนี้

อุบลรัตน์ กรุดมณี (2564 : 34) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. บุคลากร
2. ผู้บริหาร
3. กระบวนการบริหาร
4. ภาระงาน

ศฤงคาร ใจปันทา (2563 : 122) กล่าวว่าองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร
3. ด้านการทำงานเป็นทีม

4. ด้านการกระจายอำนาจในการบริหาร

ดารุณี เดชยศดี (2562 : 39) สรุปองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบาย
2. ด้านการวางแผน
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. ด้านการประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงาน

ดวงเดือน วิจิฉัย (2561 : 45 - 46) สรุปได้ว่าองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
4. การมีส่วนร่วมในการติดตาม/ประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16) สรุปว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินฉา ศิริวรรณ (2560 : 179 - 186) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ผู้บริหารต้องอาศัยปัจจัยหลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบให้มีส่วนร่วม ทฤษฎีการจูงใจ ทฤษฎีจิตวิทยาสังคม ทฤษฎีการสร้างผู้นำ และทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ โดยผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ มาบูรณาการ เพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพขององค์กร การมีส่วนร่วมของบุคลากรเน้นการทำงานเป็นทีม อาศัยหลักการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวิเคราะห์ ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมวางแผนตามกระบวนการมีส่วนร่วมของทฤษฎี 4 ขั้นตอน เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

เพ็ญจันทร์ เอียวสานุรักษ์ (2559 : 50) สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม มีลักษณะการเข้ามา มีส่วนร่วมอาจจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม อาจเป็นการมีส่วนร่วมเต็มที หรือบางส่วนประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ๆ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน

กัญญ์วิญญ์ ธารีบุญ (2558 : 137) สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีหลักการสำคัญ คือ

1. การตัดสินใจ
2. ภาวะผู้นำ
3. การใช้อำนาจและการกระจายอำนาจ
4. ข้อมูลสารสนเทศ
5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถของผู้บริหาร
6. สภาพแวดล้อม

Uzzi (2022 : 30) ได้เสนอองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม 2 ประการ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัยต่อพนักงาน เนื่องจากพนักงานเป็นผู้มีบทบาทในการร่วมตัดสินใจ ดังนั้นข้อมูลข่าวสารจึงเป็นทรัพยากรสำคัญที่ช่วยทำให้การตัดสินใจถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. พนักงานทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมมือกันอย่างเต็มที่ตามกระบวนการมีส่วนร่วม

Lunenburg and Ornstein (2012 : 32 - 40) กล่าวว่าองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1. การคิดอย่างเป็นระบบ
2. ความผูกพัน
3. การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
4. การทำงานเป็นทีม
5. รูปแบบทางจิตใจ

Swanaburg (1996 : 391 – 393) ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) การจัดการแบบมีส่วนร่วมมักขึ้นอยู่กับปรัชญาความไว้วางใจผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่เรียบร้อยและสมบูรณ์ หากได้รับการยอมรับการไว้วางใจจากผู้บริหาร เมื่อผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการบริหารงานควรจะได้รับการควบคุมการดูแลจากผู้บริหาร ภาระงานทั้งหมดหรือการตัดสินใจ ผู้บริหารจะให้โอกาสเท่าที่เป็นไปได้ ผู้บริหารที่ให้อำนาจและความไว้วางใจแก่ผู้ร่วมงาน จะแสดงให้เห็นถึงความสามารถและข้อบกพร่องของผู้ปฏิบัติงานแนวคิดพื้นฐานที่ทุกคนมี คือ ความไว้วางใจ (trust) ผู้ปฏิบัติงานทุกคนย่อมรู้จักงานของตนดีกว่าใคร ๆ ทุกคนสามารถที่จะยอมรับความรับผิดชอบในการบริหารงาน ถ้าความรับผิดชอบจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม และสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และความคิดสร้างสรรค์จะมีอยู่ในบุคลากรทุกระดับในองค์การ

2. ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment) บุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานต้องการความผูกพันที่จะปฏิบัติ ผู้บริหารควรที่จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือและฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานผู้ปฏิบัติงานต้องมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับผู้บริหาร ประสบการณ์ในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความขยันหมั่นเพียร อุตสาหะ ผลผลิตในการทำงานมีมากขึ้น จะเห็นได้ว่าภายใต้การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดความผูกพันที่จะปฏิบัติโดยไม่ทำให้เกิดโทษ

3. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and objectives) ความขัดแย้งเป็นความต้องการหลัก หรือเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อมนุษย์มีการทำงานร่วมกัน ดังนั้นการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์การ ย่อมจะขจัดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะทุกคนมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันสามารถเกิดขึ้นได้บ่อยและอย่างมีเหตุผล สามารถที่จะร่วมกันตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยการร่วมกันประชุมปรึกษา (conference) การประชุมปรึกษาจะเป็นการทำทลายความสามารถของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน สร้างความชัดเจนทำให้มีความเห็นสอดคล้องกันสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน

4. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy) เป็นภาวะที่มีความอิสระต่อความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีอำนาจหน้าที่ และความสามารถในการรายงานสำหรับงานของแต่ละบุคคล ผู้ปฏิบัติงานต้องการความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ในการ

ตัดสินใจในการทำงานของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีความทุ่มเทและเต็มใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่
เต็มความรับผิดชอบที่ตนได้รับ

David and Newstrom (1985 : 195 - 196) กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหาร
สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การจัดบรรยากาศ (Environment) ซึ่งผู้บริหาร
ต้องสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในองค์กร 2) องค์กร (Organization) มีการองค์กร
แบบมีส่วนร่วม 3) ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นส่วนสำคัญในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
ซึ่งภาวะผู้นำ ได้มีนักวิชาการมากมายได้กล่าวถึงภาวะผู้นำ เช่น รูปแบบภาวะผู้นำของเบส
ประกอบด้วยภาวะผู้นำ 2 แบบ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสภาพและภาวะผู้นำการแลกเปลี่ยน
4) การใช้เทคโนโลยี(Technology) มาใช้ในการบริหาร และ 5) การส่งเสริมสนับสนุนไว้วางใจ
ผู้ร่วมงาน (Employees) ให้มีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการบริหาร

Anthony (1978 : 27 - 29) ได้ระบุถึงลักษณะสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมี
ส่วนร่วมว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนในการตัดสินใจ (subordinate involvement) โดย
ผู้ใต้บังคับบัญชาจะต้องเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของตน
และตัดสินใจอย่างมีความรับผิดชอบด้วยความรอบคอบ มีเหตุผล และคำนึงถึงประโยชน์ขององค์กร
เป็นหลัก

2. สิ่งที่ตัดสินใจต้องเป็นเรื่องสำคัญ (involvement in important decisions or
issue) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามี
ส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญ โดยความสำคัญดังกล่าวเป็นความสำคัญของทั้งองค์กรและ
ตัวผู้ใต้บังคับบัญชาการที่ผู้บริหารเลือกเฉพาะเรื่องที่ไม่สำคัญหรือไม่เกี่ยวข้องมาให้ผู้ใต้บังคับบัญชา
มีส่วนร่วมลักษณะเช่นนี้ไม่ใช่ลักษณะที่ถูกต้องของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

3. มีการแบ่งอำนาจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา (shared authority) ตามหลักการแล้วการ
แบ่งอำนาจการตัดสินใจของผู้บริหารให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ได้ทำให้อำนาจของผู้บริหารลดลง
แต่การแบ่งอำนาจการตัดสินใจไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชากลับทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบงานมากขึ้น
ถ้าผู้บริหารกลัวการเสียอำนาจส่วนนี้และไม่ยอมแบ่งอำนาจการตัดสินใจไปให้ผู้ใต้บังคับบัญชาการ
บริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้

จากแนวคิดที่กล่าวมานั้น องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมี
ค่อนข้างหลากหลายทั้งเหมือนและแตกต่างกันตามทัศนะของนักวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อสรุปของ
องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ตัวแปร	นักวิชาการ													รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	9*
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน			✓	✓	✓	✓	✓					✓		6*
3. การประเมินผลการปฏิบัติงาน			✓	✓	✓	✓	✓							5*
4. การมีส่วนร่วมในการบริหาร	✓	✓							✓		✓			4*
5. การมีส่วนร่วมในการวางแผน			✓	✓	✓									3
6. การกระจายอำนาจการบริหาร		✓						✓					✓	3
7. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์				✓		✓	✓							3
8. การบริหารเชิงกลยุทธ์		✓						✓						2
9. การทำงานเป็นทีม		✓								✓				2
10. ข้อมูลสารสนเทศ								✓	✓					2
11. การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม								✓				✓		2
12. ความผูกพัน										✓	✓			2
13. บุคลากร	✓													1
14. ผู้บริหาร	✓													1
15. ภาระงาน	✓													1
16. การใช้อำนาจในการบริหาร								✓						1
17. การคิดอย่างเป็นระบบ										✓				1
19. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน											✓			1
20. ภาวะผู้นำ												✓		1
21. การใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร												✓		1

หมายเหตุ

[1] อุบลรัตน์ กรุดมณี (2564 : 34), [2] ศฤงคาร ใจปันทา (2563 : 122), [3] ดารุณี เดชยศดี (2562 : 39), [4] ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 45 - 46), [5] พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16), [6] นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ (2560 : 179 - 186), [7] เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสาธุรักษ์ (2559 : 50), [8] กัญญ์วิญญู ธารีบุญ (2558:137), [9] Uzzi (2022 : 30), [10] Lunenburg and Ornstein (2012 : 32 - 40), [11] Swanaburg (1996 : 391 - 393), [12] David and Newstrom (1985 : 195 - 196) และ [13] Anthony (1978 : 27 - 29)

จากตารางที่ 2.1 ผลการวิเคราะห์การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของนักวิชาการพบว่า มี 21 ตัวแปร เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปร สรุปได้ว่า มีตัวแปร 4 ตัวที่มีความถี่สูงจำนวน 4 - 9 ความถี่ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมในการบริหาร ดังนั้น องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้สรุปตัวแปรออกมาทั้ง 4 ตัวแปร คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมในการบริหาร มาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมสำหรับสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

จากตารางการวิเคราะห์ตัวแปร พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นตัวแปรที่มีนักวิชาการได้นำเสนอไว้และมีความถี่สูงสุด จำนวน 9 ความถี่ ประกอบด้วย ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 45 - 46), พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16), นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ (2560 : 179 - 186), เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสาธุรักษ์ (2559 : 50), กัญญ์วิญญู ธารีบุญ (2558 : 137), Lunenburg and Ornstein (2012 : 32 - 40), Swanaburg (1996 : 391 - 393), David and Newstrom (1985 : 195 - 196), และ Anthony (1978 : 27 - 29) โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นตัวแปรย่อยของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในงานวิจัยเรื่องนี้ มีนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้คำจำกัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 45 - 46) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การร่วมกันประเมินทางเลือกต่าง ๆ และนำผลการเลือกไปปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16) ได้กล่าวว่า การบริหารกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เหมาะสม ซึ่งควรให้ความสำคัญหรือคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่เรียกว่า “4S” และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1.1 หลัก 4S

Starting early กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องดำเนินการก่อนมีการตัดสินใจ โดยควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ

Stakeholders กระบวนการมีส่วนร่วมที่ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง (Inclusive) โดยเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมหรือได้รับผลกระทบทางบวกหรือทางลบ

Suitability การเลือกรูปแบบหรือเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม โดยพิจารณาจากประเภทและขนาดของโครงการ ความหลากหลายและลักษณะที่แตกต่างกันของพื้นที่ ตลอดจนความแตกต่างด้านวัฒนธรรมสังคม ค่านิยม และระดับความสนใจของชุมชน

Sincerity กระบวนการมีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญกับความจริงใจ เปิดเผย สื่อสัตย์ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการสื่อสารสองทางตลอดเวลา โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และพอเพียงอย่างต่อเนื่องซึ่งการแสดงออกถึงความจริงใจในที่นี้ คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับ

(Feedback) แก่ประชาชนหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับมีผลต่อการตัดสินใจของหน่วยงานเพียงใด

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินฉา ศิริวรรณ (2560 : 179 - 186) ได้เปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิกที่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ร่วมกัน

เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสาธุรักษ์ (2559 : 50) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึงความสำเร็จการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องที่เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย ความต้องการและจัดลำดับความสำคัญการวางแผนและการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

กัญญ์วิญญู ธารีบุญ (2558 : 137) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนการดำเนินงานโดยทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ก่อให้เกิดความร่วมมือความผูกพันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

Lunenburg and Ornstein (2012 : 32 - 40) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วยความคิดอย่างเป็นระบบ ความผูกพัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานเป็นทีม และรูปแบบทางจิตใจ เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่มีส่วนร่วมและประสบความสำเร็จในองค์กร

Swanaburg (1996 : 391 – 393) กล่าวว่า ในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเน้นการไว้วางใจในผู้ใต้บังคับบัญชา, ส่งเสริมความยึดมั่นผูกพันในการทำงาน, ตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อลดความขัดแย้ง และให้ความอิสระในการรับผิดชอบงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

David and Newstrom (1985 : 195 - 196) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมี 5 องค์ประกอบสำคัญคือการจัดบรรยากาศในองค์กรเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วม โครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ ภาวะผู้นำที่สามารถเปลี่ยนแปลงและแลกเปลี่ยน การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร และการส่งเสริมสนับสนุนการไว้วางใจและมีส่วนร่วมของพนักงานในการบริหาร

Anthony (1978 : 27-29) กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเน้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนในการตัดสินใจและรับผิดชอบในเรื่องสำคัญขององค์กร พร้อมทั้งแบ่งอำนาจการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบและประสิทธิภาพในการทำงาน ความไว้วางใจและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเป็นหัวใจสำคัญในการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ สร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของบุคลากร ส่งเสริมการไว้วางใจในการทำงาน ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ และสนับสนุนให้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

จากตารางการวิเคราะห์ตัวแปร พบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นตัวแปรที่มีนักวิชาการได้นำเสนอไว้และมีความถี่สูงสุด จำนวน 6 ความถี่ ประกอบด้วย ดารุณี เดชยศดี (2562 : 39) ดวงเดือน วิจิฉัย (2561 : 45 - 46), พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16), นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และ อินตา ศิริวรรณ (2560 : 179 -186), เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสาธุรักษ์ (2559 : 50), และ David and Newstrom (1985 : 195 - 196) โดยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเป็นตัวแปรย่อยของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในงานวิจัยเรื่องนี้ มีนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้คำจำกัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

ดารุณี เดชยศดี (2562 : 39) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การร่วมกันปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยการช่วยเหลือ ร่วมมือ และประสานงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ

ดวงเดือน วิณิชฉัย (2561 : 45 - 46) ได้กล่าวถึงการดำเนินงาน การร่วมปฏิบัติ หมายถึง การร่วมกันลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนงาน

พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16) ได้กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงาน การร่วมแสดงทัศนะความคิดเห็น การร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การร่วมคิดแนวทางการแก้ไขปัญหา การร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การร่วมในการดำเนินการ และการร่วมติดตามประเมินผลรวมทั้งการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินฉา ศิริวรรณ (2560 : 179 - 186) มีการเปิดโอกาสให้สมาชิกภายในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมวางแผนโครงการ ดำเนินการ ภายใต้พื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยที่จะเป็นที่ยอมรับ ลดความขัดแย้งภายในองค์กร และสร้างผลประโยชน์ร่วมกันให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสารักษ์ (2559 : 50) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ที่เข้ามามีส่วนร่วมในดำเนินการจัดการศึกษา การร่วมงาน ร่วมมือร่วมสนับสนุน การให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและประสานงาน ร่วมเสียสละในการพัฒนา ลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมหรือการดำเนินงานของโรงเรียน

กัญญ์วิญญู ธารีบุญ (2558 : 137) ได้กล่าวถึง การทำงานเป็นทีม หมายถึง การทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยสมาชิกต้องเสียสละความเป็นส่วนตัวเท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการทำงาน ก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

David and Newstrom (1985 : 195 - 196) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย การสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมในองค์กร การมีโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการมีส่วนร่วม การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจในองค์กร

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน วางแผนการปฏิบัติงาน สนับสนุนการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและประสานงานอย่างเป็นระบบ ดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย และเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก

3. การประเมินผลการปฏิบัติงาน

จากตารางการวิเคราะห์ตัวแปร พบว่า การมีประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นตัวแปรที่มี นักวิชาการได้นำเสนอไว้และมีความถี่สูงสุด จำนวน 5 ความถี่ ประกอบด้วย ดารุณี เดชยศดี (2562 : 39), ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 45 - 46), พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16), นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ (2560 : 179 -186) และเพ็ญจันทร์ เอี้ยวสาธุรักษ์ (2559 : 50) โดยการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรย่อยของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในงานวิจัยเรื่องนี้ มีนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้คำจำกัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ดังนี้

ดารุณี เดชยศดี (2562 : 39) ได้กล่าวถึง การประเมินผลและปฏิบัติงาน หมายถึง ร่วมคิดวิเคราะห์ถึงการดำเนินงาน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การปฏิบัติงานของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างน้อย เพียงใด และผลปฏิบัติประสพผลสำเร็จหรือมีอุปสรรคหรือไม่ เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนอย่างไร เพื่อพัฒนางานและแก้ไขครั้งต่อไป

ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 45 - 46) กล่าวถึง การร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การร่วมกันติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่ กำหนดไว้

พรทิพย์ แก้วมูลคำ (2560 : 16) ได้กล่าวว่า การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นแนวคิดในการบริหารราชการที่ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยเน้นการปฏิบัติงานที่ให้ภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทในลักษณะหุ้นส่วนที่ครอบคลุม ตั้งแต่การริเริ่มการดำเนินงานหรือดำเนินโครงการ การจัดทำงบประมาณโครงการ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การติดตาม ตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งในการปรับเปลี่ยนระบบราชการไปสู่การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน

นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินตา ศิริวรรณ (2560 : 179 - 186) กล่าวถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันเป็นการสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของสมาชิกในองค์กรที่ได้ร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ร่วมวางแผนโครงการ ร่วมดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล องค์กรภายใต้พื้นฐานของความเป็นประชาธิปไตยที่จะเป็นที่ยอมรับ ลดความขัดแย้งภายในองค์กร และสร้างผลประโยชน์ร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร

เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสาธุรักษ์ (2559 : 50) กล่าวว่า ความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการควบคุม ตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขและพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในการบริหาร

จากตารางการวิเคราะห์ตัวแปร พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร เป็นตัวแปรที่มีนักวิชาการได้นำเสนอไว้และมีความถี่สูงสุด จำนวน 4 ความถี่ ประกอบด้วย อุบลรัตน์ กรุดมณี (2564 : 34), ศฤงคาร ใจปันทา (2563 : 122), Uzzi (2022 : 30), และ Swanaburg (1996 : 391 – 393), โดยการมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นตัวแปรย่อยของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในงานวิจัยเรื่องนี้ มีนักวิชาการ นักวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้คำจำกัดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไว้ดังนี้

อุบลรัตน์ กรุดมณี (2564 : 34 อ้างใน ศรีธัญญ์ เจียรระนัย 2558 : 44 - 58) กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษากับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันพัฒนาคุณภาพการการศึกษา ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพการติดต่อสื่อสารและการใช้ข้อมูลสารสนเทศ การมีภาวะผู้นำของผู้บริหาร การสร้างบรรยากาศและความผูกพัน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษา และการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

ศฤงคาร ใจปันทา (2563 : 122) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการที่ฝ่ายบริหารขององค์กรมีแนวคิดของการใช้การมีส่วนร่วมของคนที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยบริหารในลักษณะของการมีส่วนร่วม เช่น ร่วมคิดและตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ หรือการกำหนดกลไกหรือร่วมงานบริหารที่จะให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วม

Uzzi (2022 : 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง พนักงานทุกคนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมมือกันอย่างเต็มที่ตามกระบวนการมีส่วนร่วม

Swanaburg (1996 : 391 – 393) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา ร่วมกำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ขององค์การพร้อมทั้งร่วมดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งประกอบด้วย การไว้วางใจกัน ความยึดมั่นผูกพัน การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน และความมีอิสระในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายขององค์การ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงาน

ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน สร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความไว้วางใจ ยึดมั่นผูกพันและมีอิสระในการปฏิบัติงาน

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผน และตัดสินใจร่วมกัน ผู้บริหารส่งเสริมการมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือ ความผูกพัน และความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหาร เพิ่มการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และสร้างทีมงานที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ การบริหารนี้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีบทบาทในการพัฒนาและประเมินผลเพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กรและการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ สร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร ส่งเสริมการไว้วางใจในการทำงาน ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ และสนับสนุนให้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน วางแผนการปฏิบัติงาน สนับสนุนการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและประสานงานอย่างเป็นระบบ ดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย และเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก

3. การร่วมประเมินผลการทำงาน หมายถึง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบและการประเมินผลการทำงาน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

4. การมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน สร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความไว้วางใจ ยึดมั่นผูกพันและมีอิสระในการปฏิบัติงาน

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นแนวคิดทฤษฎีที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งอยู่ที่แต่ละบุคคลจะสามารถนำแนวคิดในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการบริหาร การจัดการกับกิจกรรม หรือเพื่อการดำเนินงานในการพัฒนาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ยังเป็นการร่วมมือร่วมใจกัน ตัดสินใจแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและนำเสนอไว้ ดังนี้

สิรินทร์ กัญยาริวิยะ และชิสา กัญยาริวิยะ (2567 : 33) จึงสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่สำคัญที่สามารถนำไปบูรณาการกับแนวคิดอื่นๆหรือประยุกต์ใช้บน พื้นฐานปรัชญากระบวนทรรศน์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหาร ทรัพยากรบุคคลในเชิงสร้างสรรค์ที่มีเป้าหมายเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต

พัฒนัสสา แก้วคำไสย (2566 : 32) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) ให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ส่งเสริมการกระจายอำนาจและหลักประชาธิปไตย ทำให้เกิดความ ร่วมมือ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบร่วมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะกรรมการบริหารงานวิจัย (2564 : 16) โดยสรุปแล้ว การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีแนวคิดพื้นฐานมาจากความเชื่อเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความต้องการพื้นฐาน ความคิด เกี่ยวกับความเป็นองค์การของโรงเรียน รูปแบบของการตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบภาวะผู้นำกลยุทธ์ในการใช้อำนาจ ทักษะเฉพาะในการบริหารตามทฤษฎีการบริหาร ตลอดจน ความมีอิสระในการใช้และบริหารทรัพยากรด้วยตนเอง

ศฤงคาร ใจปันทา (2563 : 112 อ้างถึงใน สมยศ นาวิการ, 2545, น. 6) การบริหาร สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เป็นแนวคิดด้านการบริหารที่เน้น ความสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาในการร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานเนื่องจากลำพัง เพียงผู้บริหารคนเดียวไม่สามารถปฏิบัติงานส่วนใหญ่ในองค์กรที่ดีได้ จึงมีความจำเป็นที่ ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในองค์กรทุกด้านเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สูงสุดขององค์กร การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมจะเป็นปัจจัยจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิด ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และมีความรักความผูกพันต่อองค์กร

สุภัททา อินทรศักดิ์ (2561 : 22) การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพิ่มความพอใจและแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงาน โดยมีภาวะผู้นำที่จูงใจและกระจายอำนาจ เพื่อบรรลุ เป้าหมายขององค์กรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ดวงเดือน วินิจฉัย (2561 : 34) สรุปได้ว่าหลักการสำคัญของการมีส่วนร่วม คือการสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตยโดยเปิดโอกาสใหม่ส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจการรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ที่รวมถึงการมีส่วนร่วมผ่านตัวแทน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้การบริหารมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายได้

ศรีวิไล ต้นดีวัชรราชัย (2558 : 13) จากแนวคิด ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และประสบการณ์ในการบริหารที่กล่าวมาเห็นได้ชัดว่าการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม (participative management) ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน จึงน่าจะเป็นระบบการบริหารการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปของการศึกษาในประเทศไทยยุคปัจจุบัน

Yukl (2013 : 105) เสนอแนวคิดการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการบริหารงานที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาลักษณะดังกล่าวย่อมเป็นแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความพึงพอใจและมีผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น

Felkins PK. Linked (2002 : 44) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องมีเงื่อนไขอย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้ 1) ประชาชนต้องมีอิสรภาพมีส่วนร่วม (freedom to participate) 2) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม (ability to participate) และ 3) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (willingness to participate) นอกจากนี้เงื่อนไขดังกล่าว 3 ประการแล้ว ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขอื่น ๆ อีกดังนี้ 1) ประชาชนต้องไม่เสียเงินค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปที่เขาประเมินค่าผลตอบแทนที่จะได้รับ 2) ประชาชนต้องสามารถสื่อสารกันรู้เรื่องทั้ง 2 ฝ่าย 3) ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วม 4) ประชาชนต้องไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคมหากจะมีส่วนร่วม

House (1971 : 406 - 465) ที่กล่าวว่า ผู้นำที่สามารถทำให้เกิดการบริหารแบบ มีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้นำที่มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การแบ่งปันข่าวสารข้อมูล (sharing of information) หมายถึง ปริมาณข่าวสารที่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับ มีจำนวนมากน้อยเพียงใด และการใช้ข้อมูลในการบริหารมี มากน้อยเพียงใด และอย่างไร กับผู้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน กับคนที่มีบุคลิกครอบงำเพื่อไม่ให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เอาใจใส่กับความคิดเห็นต่าง ๆ รวมทั้งข้อเท็จจริง และความรู้สึกรู้สึกของผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ค่อยแสดงออก ช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานในการสื่อสารกับคนอื่น

2. การแบ่งปันอำนาจ (sharing of power) หมายถึง ผู้นำมีการกระจายอำนาจไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชามากน้อยเพียงใด กระตุ้นให้มีการเสนอทางเลือกต่างๆ ชะลอการประเมินทางเลือกไว้

จนกว่าจะเสนอออกมาหมดแล้ว ซึ่งแนวกระบวนการกลั่นกรองทางเลือก แนวทางแก้ไข การตัดสินใจ ต้องไม่เป็นระบบประจำซ้ำซาก (routine) ข้อมูลในการตัดสินใจต้องไม่เป็นมาตรฐานเกินไป และไม่ เป็นระบบศูนย์กลาง

3. การแบ่งปันอิทธิพล (sharing of influence) คือ การยอมรับในอิทธิพลของ ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีมากน้อยเพียงใด ในการตัดสินใจแต่ละครั้งต้องให้เวลากับสมาชิกในการเข้าร่วมใน กระบวนการตัดสินใจ ส่วนผู้ใต้บังคับบัญชาจะปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อเมื่อรู้ถึงความจำเป็น ในเรื่องของเสรีภาพที่ได้รับ รู้สึกถึงความชอบธรรมของตนต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้สึกถึงความสามารถของตนในการเข้าร่วมตัดสินใจและเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง

Likert (1967 : 16 - 24) เสนอทฤษฎีการบริหารซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันมี 4 รูปแบบ และเรียกว่าการบริหาร 4 ระบบ (System 4) ประกอบด้วย

ระบบที่ 1 : เผด็จการ (System 1 : Exploitative authoritative) เป็นการใช้อำนาจเพื่อ แสวงหาประโยชน์ส่วนตัวเป็นการบริหารองค์การที่เน้นหน้าที่และโครงสร้างแบบอำนาจนิยมสูง

ระบบที่ 2 : เผด็จการแบบมีศีลป (System 2 : Benevolent authoritative) เป็นการใช้อำนาจแบบเมตตาใช้ระบบความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง นายจ้างต้องทำให้ลูกจ้างมีความ เชื่อมั่น

ระบบที่ 3 : การปรึกษาหารือ (System 3 : Consultative) ระบบนั้นเป็นการบริหารงาน แบบมีความมั่นคงแต่ฝ่ายบริหารไม่มีความเชื่อมั่น และความไว้วางใจอย่างเต็มที่ในตัว ผู้ใต้บังคับบัญชา

ระบบที่ 4 : กลุ่มที่มีส่วนร่วม (System 4 : Participative group) เป็นระบบการขยาย ขอบเขตความสัมพันธ์และความเป็นมิตรกันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างในระดับสูงจากการมีส่วนร่วม ในการทำงานแบบกลุ่ม

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วม (Participatory Management) เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมตัดสินใจ และบริหารงาน ส่งเสริมการกระจายอำนาจและหลักประชาธิปไตย ช่วยเพิ่มความร่วมมือ ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพิ่มแรงจูงใจ และความพึงพอใจในการทำงาน นำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นในองค์กร

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดจันทบุรี

2.1 ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์ (2566 : 31) ความสำคัญของหลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการเรียนการสอน เป็นกรอบ แนวทางการจัดการศึกษาของผู้สอน โดยหลักสูตรจะกำหนดปลายทางของการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการจัดเนื้อหาและประสบการณ์ การใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่มีความเหมาะสมกับการ จัดการเรียนรู้และเหมาะสมกับผู้เรียน

กษมา ชนวงษ์ (2564 : 12) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญในฐานะที่เป็นหัวใจหลักของการจัดการเรียนการสอน จัดระเบียบเส้นทางการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ทางการศึกษา ทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่วางไว้ ตลอดจนเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ที่จะจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ อาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษาของประเทศ ซึ่งเป็นเสมือนทางเสือ ที่จะกำหนดทิศทางการเรียนรู้ ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย โดยมีเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาเป็นแผนในการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นตัวชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติงานของครูหรือเครื่องชี้ถึงความเจริญของประเทศชาติได้เป็นอย่างดี

จิรภัทร อาदनารีและคณะ (2564 : 44) กล่าวว่า หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญเนื่องจากเป็นข้อกำหนดที่ทุกคน ในสถานศึกษาต้องปฏิบัติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด เป็นเอกสาร ที่บุคคลภายนอกหรือหน่วยงานต่าง ๆ ใช้ประโยชน์ในกรณีที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา และเป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อประเมินให้สอดคล้อง กับสภาพจริงในการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเนื่องจากช่วยให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามแผนหรือแนวทางที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงมีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563 : 12) กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยการกำหนดเนื้อหาการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยในการใช้เครื่องมือวัดผลและการประเมินผลเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนในการบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ๆ

เรณู บุญเสรษฐ (2561 : 12) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา หลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดอนาคตทางการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้คนมีความรู้ ทักษะ ความสามารถและความประพฤติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน

ชาตรี มณีโกศล (2560 : 53) สรุปไว้ว่า หลักสูตรการศึกษามีความสำคัญสำหรับการจัดการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากเป็นแผนที่กำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และสอน เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนตามเป้าหมายของการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามและประเมินคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา และสะท้อนถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมหรือประเทศนั้นๆ โดยการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพและคุณภาพชีวิตของบุคลากรและประชากรในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

Robert Mazarno (2003 : 224) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรที่ผ่านการรับรองและมีผลจริงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับโรงเรียน การจัดระเบียบเส้นทางการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการหลอมรวมผลลัพธ์ที่พึงประสงค์สำหรับศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า หลักสูตรเป็นศูนย์กลางที่กำหนดทิศทางและขอบเขตในการเรียนรู้ของนักเรียน มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาตามความเปลี่ยนแปลงของสังคมและอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดตามและประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ การรับรองและปรับปรุงหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเป้าหมายการศึกษาของศตวรรษที่ 21

2.2 ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้คำจำกัดความของความหมายของหลักสูตรไว้ ดังต่อไปนี้

ธิดารัตน์ ภาบุตร (2567 : 12) สรุปได้ว่าหลักสูตรสถานศึกษา คือแผน แนวทาง ข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข

พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์ (2566 : 28) แนวทางในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา ความรู้มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาได้จัดเตรียมไว้ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ประกอบมาตรฐานการเรียนรู้เนื้อหาสาระ ประสบการณ์เรียนรู้ วิธีการสอน และการวัดประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาเรียนรู้ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความมุ่งหมาย มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

สุกัญญา แซ่มซ้อย (2565 : 12) ให้ความหมายของหลักสูตร หมายถึงแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ตั้งแต่การวางแผนและพัฒนาอย่างระบบและต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ

จัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ สามารถปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้นหรือสร้างหลักสูตรใหม่ที่เป็นนวัตกรรมได้

ศึกษา เบญจกุล (2565: 23) นิยามความหมายของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับลักษณะและรูปแบบ ของหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาวิชา ประสบการณ์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ การวางแผนการเรียนรู้หรือศาสตร์ สาขาต่าง ๆ เป็นการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ สร้างสรรค์ และประเมินผลตามแผนการที่ สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาใช้เป็นกรอบดำเนินการจัดการเรียนการสอนและประสบการณ์ให้แก่ ผู้เรียน ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีการเลือกสรร จัดระบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระดับ คือการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุดในชีวิตและสังคม

กษมา ชนะวงศ์ (2564 : 11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อ เป้าหมาย ข้อกำหนดหรือแผนการจัดมวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้กับผู้เรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน รวมถึงการประเมินที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลง มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตลอดจนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปพัฒนาได้ตามศักยภาพของตนเอง

ธงชัย บุญน่วม (2562 : 19) ได้กล่าวว่าหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แนวทางในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาตามมาตรฐานสากล มาตรฐานหลักสูตรแกนกลาง และความต้องการชุมชนท้องถิ่น

เรณู บุญเสรษฐ (2561 : 39) หลักสูตรเป็นเครื่องมือ หรือกรอบแนวทางที่จัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้ที่จบการศึกษาจากสถานศึกษา

นันทน์ภัส บุญยอด (2561 : 94) กล่าวว่าหลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีการวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้อย่างสอดคล้องสัมพันธ์กัน

Good (1973 : 12 - 15) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดให้เป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาเพื่อให้จบชั้น หรือรับประกาศนียบัตรในหมวดวิชาที่สำคัญ นอกจากนี้หลักสูตร หมายถึง เค้าโครงทั่วไปของเนื้อหา หรือสิ่งที่พอจำเป็นที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้ไว้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ หรือ ได้รับประกาศนียบัตรเพื่อที่สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพ

Oliva and Gordon (2013 : 144) ได้ให้ความหมายของ หลักสูตรว่า

1. หลักสูตร คือ สิ่งที่สอนในโรงเรียน
2. หลักสูตร คือ ชุดของวิชา
3. หลักสูตรเป็นเนื้อหา
4. หลักสูตร คือ โปรแกรมของการศึกษา
5. หลักสูตร คือ ชุดของวัสดุอุปกรณ์
6. หลักสูตร คือ ลำดับของรายวิชา
7. หลักสูตรเป็นชุดของวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติงาน
8. หลักสูตร เป็น หลักสูตรการศึกษา
9. หลักสูตร คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมเสริมการแนะแนวและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
10. หลักสูตร คือ หลักสูตรที่สอนทั้งภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งกำกับโดยโรงเรียน
11. หลักสูตร คือ ทุกอย่างทีวางแผนไว้โดยบุคลากรของโรงเรียน
12. หลักสูตรเป็นชุดของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยผู้เรียนในโรงเรียน
13. หลักสูตร คือ ประสบการณ์ของผู้เรียนแต่ละคนที่ได้จากการเรียนในโรงเรียน

Crow & Crow (1980 : 250) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย สังคม ปัญญาและจิตใจ แนวความคิดที่เกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร จากลักษณะที่เป็นรูปธรรมที่สุดสู่ลักษณะที่เป็นนามธรรมที่สุดเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังนี้

1. หลักสูตรในฐานะที่เป็นเอกสารหลักสูตร
2. หลักสูตรในฐานะที่เป็นรายวิชาและเนื้อหาวิชา
3. หลักสูตรในฐานะที่เป็นแผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้หรือประสบการณ์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้แก่ผู้เรียน
4. หลักสูตรในฐานะที่เป็นกิจกรรมการเรียนรู้
5. หลักสูตรในฐานะที่เป็นจุดหมายปลายทางการเรียนรู้
6. หลักสูตรในฐานะที่เป็นมวลประสบการณ์

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนและข้อกำหนดที่สถานศึกษาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะของนักเรียนให้เติบโตเป็นอย่างดี โดยการสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่เหมาะสมและตอบสนองความต้องการของ

บุคลากรและนักเรียนตามมาตรฐานการศึกษา มีเป้าหมายที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะและคุณลักษณะตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการวางแผนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและเป็นสมาชิกของชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

มารุต พัฒนาผล (2566 : 45) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. มุ่งส่งเสริมให้เรียนทุกคนได้เรียนรู้และมีผลสัมฤทธิ์ในกลุ่มสังคมเทคโนโลยีสุนทรีย์ภาพ
2. สามารถคิดสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์วิจารณ์
3. ให้ผู้เรียนมีโอกาสสร้างสรรค์นวัตกรรมและแสดงสมรรถภาพในภาวะผู้นำเพื่อสร้างตนเองสู่ชีวิตอนาคตในฐานะพลเมืองของชาติ
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความตระหนักในการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง และพัฒนาด้านร่างกาย
5. มุ่งส่งเสริมการพัฒนาด้านจริยธรรม และวัฒนธรรมของผู้เรียน
6. มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพตนเอง และความเอื้ออาทรต่อตนเอง ผู้อื่น ทั้งที่ทำงานและชุมชน

ไพศาล บุญขาว (2566 : 8) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา มีดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น สร้างความมั่นใจและให้กำลังใจในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา
2. หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อบุคคลและสังคม สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรมและความอิสระของผู้เรียน มีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระเข้าใจในความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวม สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค มีความตระหนัก เข้าใจและยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตน ระดับท้องถิ่น และระดับโลก

ศิวะลักษณ์ มหาชัย และเอกราช โฆษิตพิมานเวช (2565 : 174) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรหมายถึง คุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนรู้เมื่อจบหลักสูตรประกอบด้วยความรู้ ในเนื้อหาสาระ ทักษะ กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดขั้นสูง และคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์

สิทธิพล อัจฉินทร์ (2563 : 11) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นแผนที่กำหนดเส้นทางในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการหลังจากการศึกษา โดยรวมไปถึงคุณสมบัติทักษะและเจตคติที่คาดหวัง เพื่อให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการปรับตัวและใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามนโยบายการศึกษาและความต้องการของชุมชน

กมลฉัตร กล่อมอิม (2562 : 13) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือการกำหนดเป้าหมายหลักที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุได้จากการศึกษาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้ตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพในการใช้ชีวิตประจำวันและปรับตัวในสังคมต่าง ๆ

นันทน์ภัส บุญยอด (2561 : 95) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรคือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในผู้เรียนหลังจากเรียนจบ โดยเน้นความถูกต้องและชัดเจน เพื่อสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและหลักฐานทางปรัชญา จิตวิทยา และความรู้ มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและขอบเขตของการศึกษา ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสม และเป็นหนึ่งในวิธีการประเมินผลว่าหลักสูตรได้ตรงตามเป้าหมายหรือไม่

เรณู บุญเสรษฐ (2561 : 48) กล่าวว่า หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร บริหารหลักสูตร เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความเจริญทางวิทยาการทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้น มุ่งส่งเสริมผู้เรียนในทุกด้าน เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์มีความสมดุล เป็นคนที่มีความดี ความเก่ง และมีความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

Ornstein and Hunkins (2009 : 15) ความมุ่งหมายในหลักสูตรสถานศึกษา คือ การกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษาและการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการของสังคมและผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ โดยมีหลักการเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาและทิศทางการสอน และมีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

Glatthorn et al. (2019 : 588) เป้าหมายของหลักสูตรคือการบรรลุผลในระยะยาวที่เกี่ยวข้องกับนโยบายและองค์ประกอบการศึกษาต่าง ๆ โดยผู้เรียนจะพัฒนาทักษะต่าง ๆ เช่น การคิด วิเคราะห์และกลยุทธในการแก้ปัญหา การสร้างสรรค์ความคิด การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาและการใช้เทคโนโลยี การเข้าใจและการยอมรับวัฒนธรรมและหลากหลายชาติพันธุ์ การบริหารเงินอย่างมีประสิทธิภาพ และความตั้งใจในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้พร้อมที่จะใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคลิกภาพที่มีการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับกลุ่มสังคมเทคโนโลยีสมัยใหม่ พร้อมสามารถคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความเข้าใจและเชื่อมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ต่างกัน พัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตที่มีสุขภาพแข็งแรง มีความเอื้ออาทรและเคารพต่อตนเองและผู้อื่น ภายใต้หลักการเรียนรู้ที่สร้างแรงบันดาลใจและเป็นกำลังใจให้ผู้เรียนในการเรียนรู้ตลอดเวลา

2.4 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ศิวัชลักษณ์ มหาชัย และเอกราช โฆษิตพิมานเวช (2565 : 178) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

เวิน ริทศน์โส (2565 : 45) สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ 1) การสร้างหลักสูตรใหม่ คือ การสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิม 2) การปรับปรุงหลักสูตร คือ การปรับปรุงแก้ไขเพียงบางส่วนเพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความต้องการหรือการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2565 : 75) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงหรือสร้างหลักสูตรใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนหรือระบบการศึกษา โดยการวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน การวิเคราะห์ปัญหาวิชาการ เลือกใช้เนื้อหาการเรียนรู้และวิธีการสอนที่เหมาะสม และการวัดประเมินผลที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วาริรัตน์ แก้วอุไร (2564 : 268) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่การทำงานแต่ละขั้นตอนมุ่งเน้นการปรับปรุงหรือสร้างใหม่หลักสูตรเพื่อตอบสนองความต้องการทางการศึกษาและสังคม รวมถึงการวิเคราะห์และวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้ การออกแบบเนื้อหาการเรียนรู้และวิธีการสอน การนำหลักสูตรไปใช้ในการสอนและการวัดผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ธงชัย บุญน่วม (2562 : 20) การพัฒนาหลักสูตร มี 2 ความหมาย คือ การนำหลักสูตรที่มีแล้วมาปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือเรียกว่า “การปรับปรุงหลักสูตร” และการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน โดยใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้มาซึ่งความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

Saylor and Alexander (1974 : 30 - 39) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการดำเนินการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น

Taba (1962 : 454) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึงการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ทั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร

Good (1973 : 157-158) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิชาการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้ต่างไปจากเดิม

Oliva (2009 : 22) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การวางแผน การดำเนินงานและการประเมินผลตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรถูกกำหนดว่าหมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้ดีขึ้น การปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรจะถูกนำมาใช้ในความหมายเดียวกันตรงกลาง แม้ว่าในบางกรณีการปรับปรุงจะถูกมองว่าเป็นผลมาจากการพัฒนา

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรคือกระบวนการที่ใช้เพื่อปรับปรุงหรือสร้างหลักสูตรการเรียนรู้อันเหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพสังคม โดยมุ่งเน้นการวางแผนเนื้อหาการเรียนรู้อันเหมาะสม การเลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสม และการวัดผลการเรียนรู้ที่ช่วยให้การศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์สูงสุด

2.5 หลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามีหน้าที่และอำนาจในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องให้เหมาะสมกับพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา [มาตรา 20 (4)] โดยการปรับนั้นต้องครอบคลุมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 25 วรรคหนึ่ง) ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (มาตรา 26) สามารถปรับจากหลักสูตรแกนกลางได้ 5 ประเด็น คือ

1. ปรับวิสัยทัศน์และจุดหมาย เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าเด็กจันทบุรีควรทำอะไรได้หลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. ปรับตัวชี้วัดในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละสาระวิชา เช่น เน้นตัวชี้วัดที่ต้องรู้ตามบริบทของจังหวัด ตัดตัวชี้วัดที่ไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงกับจุดเน้นของจังหวัด ปรับตัวชี้วัดให้ทันสมัย

หรือเน้นทักษะการคิดขั้นสูงมากขึ้น หรือบูรณาการตัวชี้วัดที่ซ้ำซ้อนกันภายในหรือระหว่างสาระวิชา เป็นต้น

3. ปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละสาระวิชา เพื่อให้สถานศึกษานำร่องมีความยืดหยุ่นในการใช้หรือพัฒนานวัตกรรมการศึกษาใหม่ ๆ เช่น หากตัดตัวชี้วัดในสาระวิชาหนึ่ง อาจพิจารณาปรับลดโครงสร้างเวลาเรียนของสารวิชานั้น ให้เหมาะสม หรือหากต้องการเน้นกลุ่มตัวชี้วัดใดในกลุ่มสาระวิชาหนึ่ง อาจพิจารณาปรับเพิ่มโครงสร้างเวลาเรียนของกลุ่มสารวิชานั้นให้เหมาะสม เป็นต้น

4. ปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดและโครงสร้างเวลา

5. ปรับเกณฑ์การจบการศึกษา โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด โครงสร้างเวลา และเกณฑ์การประเมินผลการเรียน

หลังจากคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาพัฒนาหลักสูตรจังหวัดแล้ว สถานศึกษานำร่องมีอิสระในการเลือกใช้หลักสูตรได้ 3 แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่หนึ่ง นำหลักสูตรของจังหวัดมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน แนวทางที่สอง นำหลักสูตรของจังหวัดมาปรับเพิ่มเติม โดยสามารถดำเนินการปรับได้ใน 5 ประเด็น เช่นเดียวกับคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา และต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (มาตรา 25 วรรคสอง) แนวทางที่สาม หากสถานศึกษานำร่องต้องการจัดการเรียนการสอนโดยไม่ใช้หลักสูตรตามแนวทางที่หนึ่งหรือแนวทางที่สอง สามารถนำหลักสูตรอื่นมาใช้ได้เช่น หลักสูตรต่างประเทศ หรือหลักสูตรตามกรอบโครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ต้องเสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (มาตรา 25 วรรคสี่) หลังจากสถานศึกษานำร่องได้เลือกใช้หลักสูตรตามแนวทางใดแนวทางหนึ่งใน 3 แนวทางข้างต้น ต้องมีแนวทางการเทียบโอนผลการเรียนและเทียบวุฒิการศึกษาของผู้เรียนในกรณีที่นักเรียนในสถานศึกษานำร่องย้ายไปสถานศึกษาอื่น หลังสำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา โดยพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 บัญญัติให้สถานศึกษานำร่องที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานำมาปรับใช้ในการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (ตามแนวทางที่หนึ่ง) หรือสถานศึกษานำร่องที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ปรับเพิ่มเติมจากหลักสูตรที่คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (ตามแนวทางที่สอง) ไม่จำเป็นต้องมีการเทียบโอนผลการศึกษา

หรือเทียบวุฒิการศึกษา เพราะถือว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (มาตรา 25 วรรคสาม)

สำหรับสถานศึกษานำร่องที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรอื่น เช่น หลักสูตร
ต่างประเทศ หรือหลักสูตรตามกรอบโครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรฐาน
สมรรถนะ) ให้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เรื่อง
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนและการเทียบวุฒิการศึกษาของผู้เรียนระหว่าง
สถานศึกษานำร่องและสถานศึกษาอื่น พ.ศ. 2564 ด้านระบบประกันคุณภาพสถานศึกษาในพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษา การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
พ.ศ. 2562 บัญญัติให้สถานศึกษานำร่อง จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและ
การประเมินเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายใน
สถานศึกษาเป็นประจำทุกปี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด (มาตรา 37
วรรคหนึ่ง) และให้รายงานผลการประเมินและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่อ
คณะกรรมการขับเคลื่อนและให้คณะกรรมการขับเคลื่อนให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและแนะนำ เพื่อให้
คุณภาพการศึกษา ของสถานศึกษานำร่องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (มาตรา 37 วรรคสอง)

โดยสถานศึกษานำร่องแห่งใด มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่
คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษากำหนดให้ถือว่าผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษา
ภายนอกตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ (มาตรา 38 วรรคหนึ่ง) ส่วนสถานศึกษานำร่องที่มี
ผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
สามารถขอให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หน่วยงาน
องค์กร หรือสถาบันที่มีผลงานด้านการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้คำแนะนำใน
การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา แก่สถานศึกษานำร่อง และแจ้งให้คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษาทราบ (มาตรา 38 วรรคสอง)

แม้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 บัญญัติให้คณะกรรมการ
ขับเคลื่อนขอให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือหน่วยงาน
องค์กร สถาบันที่มีผลงานด้านการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ให้คำแนะนำเพื่อ
ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานำร่องที่มีผลสัมฤทธิ์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
อย่างไรก็ตามคณะวิจัยมีความเห็นว่า สถานศึกษานำร่องมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
และมีการจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR) แตกต่าง
จากโรงเรียนปกติ ดังนั้น คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาควรมีบทบาทมากกว่า
ประสานเพื่อขอให้หน่วยงานเหล่านี้เข้ามาตรวจสอบคุณภาพและให้คำแนะนำ แต่ควรวางแผนการ

ดำเนินงานเพื่อรับประกันให้ผู้ตรวจ (Inspector) จากหน่วยงานเหล่านี้ มีความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา ทิศทางหรือเป้าหมายการเรียนรู้ของจังหวัด ตลอดจนนวัตกรรมการศึกษาที่ สถานศึกษานำร่องแต่ละแห่งคิดค้นหรือพัฒนาขึ้นในการจัดการเรียนการสอน (ธีรังกูร วรบำรุงกุล และคณะ, 2566 : 117-119)

การจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดจันทบุรีควรเน้นผลลัพธ์อันเป็น เป้าหมายที่ได้รับจากทุนศักยภาพและพลังการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี 4 ประการ คือ 1) ความรู้ดี (Head) 2) ความสามารถดี (Hands) 3) จิตใจดี (Heart) และ 4) สุขภาพดีทั้งกายและใจ (Health) ที่เกิดจากผลผลิตสำคัญ คือ หลักสูตรจันทบุรี ที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ 1) โครงสร้างของกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ คืนครูผู้ ห้องเรียน วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างเวลาเรียนที่ให้นักเรียนจัดการตนเองได้ ใส่ใจ เข้าใจผู้เรียน ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา เรียนที่ไหนก็ได้ 2) การสอนโดยครูเป็น ผู้นำแห่งการเรียนรู้ 3) หลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ 4) รูปแบบการประเมินที่มี การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินสมรรถนะใหม่ ๆ และ 5) พื้นที่การเรียนรู้ที่มีวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอ ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ภายใต้บริบทของจังหวัด จันทบุรีที่เป็นทุนศักยภาพและพลังการขับเคลื่อนการจัดการการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย 1) นโยบาย (Policy) จังหวัดจันทบุรีมีการสร้างความร่วมมือจากระดับ ชุมชนสู่ระดับจังหวัดและประเทศปรากฏในแผนพัฒนาจังหวัด มีแผนนโยบายสอดคล้องกับทุกภาค ส่วนในจังหวัด 2) การเมือง (Politic) จังหวัดจันทบุรีมีเป้าหมายในการจัดการระบบภาษีการเพิ่ม งบประมาณสนับสนุนด้านการศึกษา สร้างสถานพยาบาล การบริการด้านสาธารณสุขที่ดีส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจในการปกครอง และสิทธิทางการเมือง 3) เศรษฐกิจ (Economic) จังหวัดจันทบุรี มีโอกาสทางธุรกิจที่ดีมีความพร้อมในด้านต้นทุนทางเศรษฐกิจ สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ/ประวัติศาสตร์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตร/ภูมิปัญญา ท้องถิ่น 4) การศึกษา (Education) จังหวัดจันทบุรีมีศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศสามารถ ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและพัฒนาเป็นนวัตกรรม ความสามารถด้านภาษา ความสามารถตามความ สนใจ/ความถนัด และสามารถนำไปใช้งานได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพบ ปัญหาหลัก ๆ 3 ด้าน ประกอบด้วย 4.1) ด้านโอกาสทางการศึกษา 4.2) ด้านคุณภาพทางการศึกษา และ 4.3) ด้านประสิทธิภาพทางการศึกษา 5) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) จังหวัดจันทบุรีการ ลดใช้พลาสติก ใช้วัสดุย่อยสลายได้อุตสาหกรรมและธุรกิจเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นเมืองสีเขียว 6) ด้านสังคมวัฒนธรรม (Sociological) จังหวัดจันทบุรีมีเยาวชนมีความรักในท้องถิ่นตนเอง เยาวชน ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/ เชิงประวัติศาสตร์สร้างความปลอดภัยทางสังคมเนื่องจาก

การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติพัฒนาระบบความปลอดภัยสาธารณะ สร้างมหานครเมืองจันทบุรี ด้านอัญมณีสวนผลไม้และการท่องเที่ยว และ 7) ด้านเทคโนโลยี (Technology) จังหวัดจันทบุรี มีการพัฒนา / สร้าง / ใช้ระบบ AI ในการพัฒนาสังคม การเข้าถึงสัญญาณเครือข่ายให้ใช้ได้ทุกพื้นที่ ใช้สื่อการสอนที่แตกต่าง ทันสมัยเข้าถึงได้ง่าย รู้เท่าทันสื่อ มีแพลตฟอร์มทางการศึกษาให้เรียนรู้ได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผลลัพธ์อันเป็นเป้าหมายที่ได้รับจากทุนศักยภาพและพลังการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

จังหวัดจันทบุรีเกิดเป็นรูปธรรมได้สามารถดำเนินการได้ 5 ขั้นตอนสำคัญ คือ 1) การชี้แจง 2) การวางแผน 3) การพัฒนา 4) รับผิดชอบต่อ และ 5) การสะท้อนผล โดยกระบวนการวางแผนและการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา การปรึกษากับสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และสมาคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแผนการที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในพื้นที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายฝ่ายเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดจันทบุรีที่ต้องคำนึงถึงบริบทของจังหวัดจันทบุรี ความต้องการและสภาพเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อกำหนดนโยบายและแผนการที่เหมาะสมตามสถานการณ์ปัจจุบันและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตของการศึกษาในจังหวัดจันทบุรีเพื่อพัฒนาการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ 1) สนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง สร้างระบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา เน้นการพัฒนาทักษะที่สำคัญตามความต้องการของสถานศึกษาและ อุตสาหกรรมในจังหวัดสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ 4 Hs 2) การสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของครูในการสอนและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ เรียนรู้เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการศึกษาโดยครูเป็นผู้นำการเรียนรู้ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning 3) การสร้างพื้นที่การเรียนรู้สร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสะดวกสบายสำหรับผู้เรียนและครูสถานศึกษาควรมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4) การสนับสนุนนวัตกรรมการศึกษา ส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัยที่เป็นประโยชน์ในชุมชนและจังหวัด สนับสนุนโครงสร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาอย่างยั่งยืน 5) การสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการศึกษา การอบรม และการพัฒนาแหล่งงานในจังหวัดด้วยหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6) การสร้างความเชื่อมโยงและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาโครงการการศึกษา 7) การเสริมสร้างสนับสนุนการนำเทคโนโลยีเข้าสู่การสอนและการเรียนรู้โดยให้ครูและนักเรียนมีการฝึกอบรมและทราบถึงการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ 8) การใช้การประเมินผลและการวัดผลเพื่อติดตามความสำเร็จและประสิทธิภาพของนโยบายการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาใน

จังหวัดอย่างเป็นระบบและสามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. 2564 ด้วยรูปแบบการประเมินที่มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินสมรรถนะใหม่ ๆ (ธีรังกูร วรบำรุงกุล และคณะ, 2566 : 161-162)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำให้หลักสูตรเป็นหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการวางแผนที่ดีในการจัดการศึกษาความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งครู ชุมชน และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่วางไว้ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาและประสบการณ์ นำหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาและประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ สถานศึกษาต้องนำหลักสูตรชั้นทุรีศึกษาไปปรับให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ของตนเองตามนโยบาย จังหวัดจันทบุรีที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนเป็นผู้นำการศึกษา คิดค้น พัฒนานวัตกรรมการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย เป็นเมืองแห่งความสุข สู่อนาคตที่ยั่งยืน โดยมีประเด็นที่ให้สถานศึกษานำไปปรับให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่น ดังนี้ 1) ปรับวิสัยทัศน์และจุดหมาย 2) ปรับสมรรถนะการเรียนรู้แต่ละสาระวิชา 3) ปรับโครงสร้างเรียน 4) ปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน และ 5) ปรับเกณฑ์การจบการศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

1. การปรับวิสัยทัศน์

ธีรังกูร วรบำรุงกุล และคณะ (2566 : 110) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ของการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ดี (Head) ความสามารถดี (Hands) จิตใจดี (Heart) และสุขภาพดีทั้งกายและใจ (Health)

สุพรรณิการ์ สุทธิหลวง (2566 : 20) ได้ศึกษางานวิทยานิพนธ์ของรุจิรี ภูสาระ เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ว่าเป็นสิ่งที่หลักสูตรต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เปรียบเสมือนทิศทางของการจัดการศึกษา ต้องมีความชัดเจน มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของผู้เรียนหรือเป้าประสงค์มาตรฐานของหลักสูตร โดยทั้งนี้ต้องศึกษาบริบท ปรัชญาของแต่ละสังคม สอดคล้องกับสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนเข้าใจในอัตลักษณ์ของหลักสูตร ผลของหลักสูตรในระยะยาว ซึ่งจะเป็พื้นฐานสำคัญในการเตรียมความพร้อม เนื้อหาสาระ ความรู้ ประสบการณ์ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยทั่วไปอาจแบ่งเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะหรืออาจจะไม่แบ่งก็ได้

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด (2566 : 18) การจัดการด้านหลักสูตรสถานศึกษาในพื้นที่นำร่องนวัตกรรมการศึกษา จังหวัดตราด โดยมีวิสัยทัศน์ คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ 4 ดี

ณัฐภัทร คล้ายสุวรรณ (2565 : 24) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเป็นถ้อยความที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อเป็นเป้าหมายร่วมกันของสมาชิกในองค์กร ไม่เฉพาะแต่ในงานการตัดสินใจเชิงนโยบาย

และการบริหารสถานศึกษาเท่านั้น แต่วิสัยทัศน์ยังสะท้อนถึงเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาที่จะจัดให้กับผู้เรียนด้วย ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรภายใต้จัดการศึกษาแบบอิงมาตรฐาน (Standard Based Education) จำเป็นจะต้องนำวิสัยทัศน์ของสถานศึกษามาเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเป็นฐานคิดที่สำคัญของงานพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

นราภรณ์ สโรดม (2564 : 38) ได้ศึกษาการกำหนดวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายของสังกัดอุทรานันท์ ซึ่งได้เสนอว่า เป็นขั้นตอนที่กระทำหลังจากที่ได้วิเคราะห์และได้ทราบถึงสภาพปัญหา ตลอดจนความต้องการต่าง ๆ การกำหนดวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นการมุ่งแก้ไข ปัญหาและสนองความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

ทวิศักดิ์ จินดานุรักษ์ (2562 : 1 - 7) ได้สรุปถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าหมายของสถานศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือการทำให้เกิดการคิดด้านพัฒนาหลักสูตร และเลือกแนวคิดที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียนในขณะนั้น

มาลินี บุญรัตน์ (2558 : 11) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ในด้านวิสัยทัศน์ คือ สิ่งที่แสดงความคาดหวังของหลักสูตร

จิตมา วรรณศรี (2558 : 37) ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์ เป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 23 - 24) ได้สรุปถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ว่าเป็นเจตนารมณ์ อุทิศการณ์ หลักการ ความเชื่อ อนาคตที่พึงประสงค์ เป็นการคิดไปข้างหน้า มีเอกลักษณ์สามารถสร้างศรัทธา และจุดความคิดในสภาพการพัฒนาสูงสุด ภารกิจ แสดงวิธีดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อบรรลุวิสัยทัศน์และนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติต่อไป

Allen & Kern (2018 : 225) ได้ระบุว่า สถานศึกษาจะต้องแสวงหาความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง บริบทของท้องถิ่น และความคาดหวังของชาติเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ในการขับเคลื่อนองค์กร วิสัยทัศน์จึงเป็นเสมือนเป้าหมายของสมาชิกทุกคนในองค์กรและเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ การจัดสรรทรัพยากร การจัดทำนโยบายและวิธีการดำเนินงานของสถานศึกษา อย่างไรก็ตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาสามารถช่วยในการพัฒนาหลักสูตรสามารถทำได้ดี มีทิศทาง ชัดเจน เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของท้องถิ่นและความคาดหวังของชาติได้

Wallace et al (1997 : 102 - 104) ได้ระบุว่า วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาโดยทั่วไปจะมีข้อความที่เกี่ยวข้องกับวิธีการที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ รวมไปถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนทั้งทางตรงและ

ทางอ้อม ข้อความดังกล่าวที่ปรากฏในวิสัยทัศน์จึงส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบ การจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลผู้เรียน ดังนั้น วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาจึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อการเรียนรู้ที่จะเกิดขึ้นในโรงเรียน

สรุปได้ว่า การปรับวิสัยทัศน์ หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการกำหนดทิศทาง วางแผนทำการวิเคราะห์ทุนศักยภาพของชุมชนและจังหวัด ในการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของจังหวัดที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ดี (Head) ความสามารถดี (Hands) จิตใจดี (Heart) และสุขภาพดีทั้งกายและใจ (Health)

2. การปรับสมรรถนะการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะที่มีเป้าหมายในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner Center) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ความถนัด และก้าวหน้าไปตามความสามารถของตนโดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับการทำงาน การแก้ปัญหา และการดำรงชีวิต จึงได้ร่างกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ซึ่งได้มีการนำร่างกรอบหลักสูตรดังกล่าว ไปการทดลองใช้กับสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรม (คู่มือการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ, 2566. ออนไลน์)

หลักสูตรฐานสมรรถนะสมรรถนะหลัก 6 ประการ ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย สมรรถนะการจัดการตนเอง สมรรถนะการคิดขั้นสูง สมรรถนะการสื่อสาร สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และสมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 สมรรถนะการจัดการตนเอง หมายถึง การรู้จัก รัก เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การพัฒนาปัญญาภายใน ตั้งเป้าหมายในชีวิตและกำกับตนเองในการเรียนรู้และใช้ชีวิต การจัดการอารมณ์และความเครียดรวมถึงการจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่ภาวะสมดุล (Resilience) เพื่อไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายในชีวิต มีสุขภาวะที่ดีและมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี

องค์ประกอบ

1. การเห็นคุณค่าในตนเอง: การรู้จัก รัก เห็นคุณค่าในตนเอง รู้จุดเด่น ข้อจำกัด ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจในตนเอง เห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติและเคารพสิทธิตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบในตนเอง

2. การมีเป้าหมายในชีวิต : การตั้งเป้าหมายในชีวิต มีวินัยในตนเอง สามารถบริหารจัดการเวลา ทรัพยากร สามารถพึ่งพาและกำกับตนเองให้ไปสู่เป้าหมายในชีวิต และมีสุขภาวะที่ดี

3. การจัดการอารมณ์และความเครียด: การรับรู้เข้าใจ รู้เท่าทัน อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของตนเอง เข้าใจสาเหตุและสามารถจัดการอารมณ์ ความรู้สึก และความคิดของตนเอง

4. การจัดการปัญหาและภาวะวิกฤต: การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัญหาและภาวะวิกฤต สามารถฟื้นคืนสู่สภาวะสมดุลได้ สามารถเตรียมการ ป้องกัน และแก้ไข เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สมรรถนะที่ 2 สมรรถนะการคิดขั้นสูง หมายถึง สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณบนหลักเหตุผลอย่างรอบด้านโดยใช้คุณธรรมกำกับการตัดสินใจได้อย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผลด้วยความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของสรรพสิ่งที่อยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ใช้จินตนาการและความรู้สร้างทางเลือกใหม่ เพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างมีเป้าหมาย

องค์ประกอบ

1. การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking: HOT-CTC) หมายถึง การคิดพิจารณาไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลที่มีจุดประสงค์เพื่อตัดสินว่าสิ่งใดควรเชื่อหรือควรกระทำ โดยอาศัยการใช้ทักษะหรือกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความเป็นไปได้ของผลลัพธ์จากการตัดสินใจที่ดี เช่น ทักษะการตีความ ประเมิน วิเคราะห์ สรุปความ และอธิบาย ตามหลักฐาน แนวคิด วิธีการ กฎเกณฑ์ หรือบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลที่รวบรวมหรือข้อมูลจากการสังเกต ประสบการณ์ การใช้เหตุผล การสะท้อนคิด การสื่อสาร และการโต้แย้ง

2. การคิดเชิงระบบ (System Thinking: HOT-STM) หมายถึง การคิดที่แสดงให้เห็นโครงสร้างทั้งหมดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นหนึ่งเดียวกันภายใต้บริบท/ปัจจัยของสิ่งแวดล้อมที่เกิดปัญหานั้น ๆ โดยมองปัญหาให้ลึกกลงไปกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ให้เห็นถึงแบบแผนหรือรูปแบบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นให้เห็นรากเหง้าของสถานการณ์และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้น ๆ จนเกิดความเข้าใจในสถานการณ์ของระบบนั้นอย่างลึกซึ้ง นำไปสู่การแก้ปัญหาที่รากเหง้าของปัญหาอย่างแท้จริง

3. การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking : HOT-CRT) หมายถึง การคิดที่หลากหลาย ริเริ่ม ประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาต่อยอดความคิด เพื่อการแก้ปัญหาหรือสร้างทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความก้าวหน้าในความรู้ หรือการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ โดยอาศัยจินตนาการและทักษะพื้นฐานด้านการคิดริเริ่ม คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น คิดละเอียดลออ คิดหลากหลาย

คติวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อให้ได้สิ่งใหม่ที่ดีกว่า แตกต่างไปจากเดิม มีประโยชน์ และมีคุณค่าต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมมากกว่าเดิม

4. การคิดแก้ปัญหา (Problem Solving Thinking: HOT-PRB) หมายถึง การคิดของบุคคลในการระบุปัญหา นิยามปัญหารวบรวมข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา ออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เลือกทางเลือกในการแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเกณฑ์ที่ชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติ

สมรรถนะที่ 3 สมรรถนะการสื่อสาร หมายถึง มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความ และส่งสารด้วยภาษาต่าง ๆ ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา โดยใช้กระบวนการคิด ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจ ในระบบคุณค่า การแก้ปัญหาร่วมกันผ่านกลวิธีการสื่อสาร อย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลัง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

องค์ประกอบ

1. การรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ หมายถึง การรับสารด้วยความใส่ใจ ผ่านประสาทสัมผัสในการรับสาร ตลอดจนสามารถตีความสารที่ส่งมาได้ทั้งความคิด ความรู้สึก เจตนา ตลอดจนสามารถตีความสารและสามารถนำสารมาใช้พัฒนาตนเองและสังคม

2. การรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง หมายถึง การรับส่งสารด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการเจรจาต่อรอง หรือแลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศ องค์ความรู้ ประสบการณ์ ผ่านช่องทางหรือสื่อที่มีความหลากหลาย ทั้งสื่อบุคคล สื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อระยะคน โดยปราศจากความขัดแย้งต่าง ๆ และรู้เท่าทันบนพื้นฐานความเข้าใจในบริบทสังคมที่มีความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง ทั้งในระดับชุมชน ชาติ และสากล

3. การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารหมายถึง การเลือกใช้วิธีการสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ ทั้งวจนภาษา และอวจนภาษา ตลอดจนการสื่อความหมายผ่านสื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร โดยมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างทั้งในระดับชุมชน ชาติและสากล

สมรรถนะที่ 4 สมรรถนะการรวมพลังทำงานเป็นทีม หมายถึง สามารถจัดระบบและกระบวนการทำงานกิจการ และการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น โดยใช้การรวมพลังทำงานเป็นทีม มีแผน ขั้นตอนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีภาวะผู้นำ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการประสานความคิดเห็นที่แตกต่างสู่การตัดสินใจและแก้ปัญหาเป็นทีมอย่างรับผิดชอบต่อร่วมกัน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและจัดการความขัดแย้งภายใต้สถานการณ์ที่ยุ่ยาก

องค์ประกอบ

1. เป็นสมาชิกทีมที่ดีและมีภาวะผู้นำ มีทักษะการทำงานเป็นทีม รับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนและของทีม มีความยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกับกลุ่มคนที่แตกต่าง นำจุดเด่นของตนและสมาชิมาใช้ ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย สะท้อนการทำงานของตนเองและทีม ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของทีม สร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง ให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจ ประสานความร่วมมือภายในทีม และระหว่างทีม สร้างค่านิยมใหม่ในการทำงานร่วมกัน และการพัฒนาทีมที่เข้มแข็ง สามารถเป็นต้นแบบผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง

2. กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังอย่างเป็นระบบ สามารถจัดระบบการทำงาน กิจการ และการประกอบการใด ๆ ทั้งของตนเอง และร่วมกับผู้อื่น ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ขั้นตอน และกระบวนการทำงานเป็นทีม เห็นภาพความสำเร็จของทีม คำนึงถึงประโยชน์ของทีมก่อนประโยชน์ส่วนตน แบ่งบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมกับศักยภาพของสมาชิกรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ด้วยความใส่ใจ มีความพยายามในการทำงานและสนับสนุนช่วยเหลือให้เกิดความสำเร็จ เคารพ รับฟังแลกเปลี่ยน และประสานความคิดเห็นที่แตกต่าง ประยุกต์ใช้ทักษะการคิดขั้นสูงในการตัดสินใจเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ประเมินและปรับปรุงกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ ร่วมรับผิดชอบและรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจของทีม เห็นคุณค่าของการทำงานแบบร่วมมือรวมพลัง

3. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการจัดการความขัดแย้ง มีทัศนคติเชิงบวกในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เห็นคุณค่าของสัมพันธ์ภาพที่ดี สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีในทีม ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกันปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความจริงใจ เห็นอกเห็นใจในฐานะที่เป็นมนุษย์ด้วยกัน เคารพและเห็นประโยชน์ของ ความแตกต่างหลากหลาย มีทักษะและใช้วิธีการป้องกันและจัดการความขัดแย้งได้อย่างเป็นระบบ

สมรรถนะที่ 5 สมรรถนะการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง หมายถึง การปฏิบัติตนอย่างรับผิดชอบต่อ ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก รู้เคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น เคารพในกฎกติกาและกฎหมาย มีส่วนร่วมทางสังคมอย่างมีวิจารณญาณ อยู่ร่วมกับผู้อื่นท่ามกลางความหลากหลาย เห็นคุณค่าของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีบทบาทในการตัดสินใจและสร้างการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยยึดมั่นในความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

องค์ประกอบ

1. พลเมืองรู้เคารพสิทธิ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ตระหนักในสิทธิเสรีภาพของตนเอง ช่วยเหลือ ให้เกียรติ และเห็นอกเห็นใจผู้อื่นบนพื้นฐานของการพึ่งพาอาศัยกัน โดยปราศจากอคติ ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

2. พลเมืองรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ ปฏิบัติตนตามกฎ กติกา ข้อตกลง กฎหมาย อย่างถูกต้องและเหมาะสม รับผิดชอบบทบาทหน้าที่ตนเองในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก

3. พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีวิจารณญาณ ติดตามสถานการณ์และประเด็นปัญหาของ สังคมอย่างมีวิจารณญาณ มีส่วนร่วมทางสังคมด้วยจิตสาธารณะและสำนึกสากล

4. พลเมืองผู้สร้างการเปลี่ยนแปลง มีความกระตือรือร้นในการสร้างการเปลี่ยนแปลง เชิงบวกทางสังคม บนพื้นฐานของความเท่าเทียมเป็นธรรม ค่านิยมประชาธิปไตย และสันติวิธี

สมรรถนะที่ 6 สมรรถนะการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน หมายถึง มีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับปรากฏการณ์ของโลกและเอกภพและความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และธรรมชาติในชีวิตประจำวัน ใช้และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี มีความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต เห็นคุณค่า สามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมได้เพื่อการดำรงชีวิตและ อยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน

องค์ประกอบ

1. การเข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนโลกและในเอกภพ: สืบเสาะ ทำความเข้าใจ ข้อเท็จจริง สาเหตุ กระบวนการ และผลกระทบที่เกิดขึ้นของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบนโลก และในเอกภพ

2. การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์เพื่อการอยู่ร่วมกันกับ ธรรมชาติอย่างยั่งยืน : มองเห็นปัญหาเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะและกระบวนการทาง คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหา หรือสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน

3. การสร้าง ใช้ และรู้เท่าทันวิทยาการเทคโนโลยี สร้างและใช้เทคโนโลยีอย่างมี ประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ รู้เท่าทัน มีความฉลาดทางดิจิทัล คำนึงถึงผลกระทบต่อชีวิต สิ่งแวดล้อม และสังคม

4. การมีคุณลักษณะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์สำหรับการเข้าใจระบบธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน : มีความอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต เข้าใจระบบธรรมชาติ เห็นคุณค่า ของคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เพื่อการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การปรับสมรรถนะการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการปรับตัวชีวิตหรือสมรรถนะในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละสาระวิชาให้ เข้ากับหลักสูตรจันทบุรีศึกษา

3. การปรับโครงสร้างเวลาเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 57) โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน มีการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนด

2. ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไป ตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สำหรับเวลาเรียนเพิ่มเติม ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาให้จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมเพิ่มเติม โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับความต้องการความพร้อม และจุดเน้นของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดโครงสร้างเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของตนได้อย่างหลากหลาย โดยพิจารณาจาก

1. ความพร้อมของสถานศึกษา : ในส่วนของความพร้อมนั้นสถานศึกษาต้องพิจารณาจำนวนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนห้องเรียน และสถานที่สำหรับใช้เรียน งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีบุคลากร และครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพียงพอ อาจมีรูปแบบของโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน แตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดเรื่องต่าง ๆ

2. ความต้องการ/จุดเน้นของสถานศึกษา : ความต้องการ และจุดเน้นของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการจัดโครงสร้างหลักสูตร / เวลาเรียน สถานศึกษาอาจจัดโปรแกรมการเรียนที่เน้นภาษาต่างประเทศ หรือโปรแกรมการเรียนที่เน้นวิทยาศาสตร์ ซึ่งโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียนของโปรแกรมเหล่านั้นย่อมแตกต่างกันในด้านตำแหน่งที่ตั้งของสถานศึกษา สถานศึกษาที่อยู่ในเมืองใหญ่ ย่อมมีโครงสร้างหลักสูตรแตกต่างจากสถานศึกษาที่ตั้งอยู่บนดอยหรือชนบท เป็นต้น

3. ความต้องการของผู้เรียน : ความต้องการของผู้เรียนเป็นปัจจัย สำคัญอีกประการหนึ่งต่อการจัดโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนบางกลุ่มอาจต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาต่าง ๆ แต่ก็มีบางกลุ่มที่ต้องการเตรียมพร้อมสำหรับการออกไปประกอบอาชีพ เป็นต้น สถานศึกษาจึงควรมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย

เงื่อนไขการจัดโครงสร้างเวลาเรียนดังกล่าวข้างต้น หากโรงเรียนระดับประถมศึกษาบางแห่งที่ต้องการเน้นการอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณ ก็อาจปรับเกลี่ยเวลาของกลุ่มสาระ

การเรียนรู้อื่น เพื่อมาเพิ่มในภาษาไทย และคณิตศาสตร์ได้ แต่ทั้งนี้ เวลาเรียนรวมพื้นฐานต้องอยู่ในกรอบเวลาที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรแกนกลาง

สรุปได้ว่า การปรับโครงสร้างเวลาเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เสริมทักษะตามความสนใจ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทที่เน้นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง

4. การปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน

คณะกรรมการด้านวิชาการในคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (2566 : 30) กล่าวว่า การประเมินตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ คือ การประเมินเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมาย สร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สามารถดำเนินการได้ตลอดเวลา ในช่วงเวลาที่เหมาะสม มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงและนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ การประเมินเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นบวกส่งเสริมให้ ผู้เรียนแสดงออกถึงการพัฒนาสมรรถนะตามเกณฑ์การปฏิบัติ (Performance Criteria) ที่กำหนดเป็นการวัดอิงเกณฑ์ ประเมินความก้าวหน้าตามอัตราตนเองเมื่อผู้เรียนพร้อม ผู้เรียนได้รับทราบเกณฑ์การประเมินและข้อมูลพัฒนาการ ของตนเองที่ชัดเจนเพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับในการพัฒนาสมรรถนะ ผู้เรียนสามารถเลื่อนระดับการพัฒนาได้ (Advancement) หากแสดงถึงหลักฐาน หรือร่องรอยการปฏิบัติ (Evidence) ที่บ่งบอกความชำนาญ (Mastery) ของผู้เรียน หากไม่ผ่านผู้เรียนจะได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงทีเพื่อพัฒนาสู่ระดับสมรรถนะขั้นถัดไป การประเมินบูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการประเมินเน้นการรวบรวมหลักฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียนทั้งในด้านสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะหลัก เพื่อใช้ในการพัฒนา ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน ดำเนินการทั้งการประเมินเพื่อพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปผล ด้วยวิธีการที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัยและความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และธรรมชาติของศาสตร์ การประเมินเพื่อพัฒนา เป็นจุดเน้นหลักของหลักสูตรฐานสมรรถนะและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะในระหว่างการจัดการเรียนรู้ การประเมินเพื่อพัฒนาให้ความสำคัญกับสมรรถนะเฉพาะ ซึ่งครอบคลุมความรู้ ทักษะ คุณลักษณะและเจตคติ และสมรรถนะหลักซึ่งเน้นกระบวนการผ่านผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยพิจารณาจากหลักฐานการเรียนรู้เทียบกับเกณฑ์ การประเมินเพื่อพัฒนาควรดำเนินการระหว่างการจัดการเรียนรู้ เป็นระยะ ซึ่งเป็นการแสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ และให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียน รวมถึงส่งเสริมและชี้แนะการเรียนรู้ในลำดับต่อไป และวางแผนเป้าหมายและเส้นทางการเรียนรู้ในอนาคต ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน เพื่อพัฒนาทักษะในการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์การเรียนรู้

และเพื่อวิเคราะห์การเรียนรู้ รวมทั้งเพื่อเพิ่มแรงจูงใจและกำกับการเรียนรู้ของตนเอง การประเมินเพื่อสรุปผล เป็นการพิจารณาสมรรถนะเฉพาะและสมรรถนะหลักเพื่อทำการตัดสินใจในหลายลักษณะ ทั้งการตัดสินใจผลการเรียน การเลื่อนชั้น และการจบการศึกษา การประเมินสรุปผลพิจารณาหลักฐานการ เรียนรู้เทียบกับเกณฑ์ การประเมินสรุปผลสมรรถนะเฉพาะประเมินผ่านผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อผู้เรียนพร้อมหรือเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ส่วนการประเมินสมรรถนะหลักประเมินเมื่อจบปีการศึกษา เพื่อสะท้อนภาพการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนตลอดแนว

สรุปได้ว่า การปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นไปตามเป้าหมาย การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการประเมินเพื่อพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและธรรมชาติของศาสตร์วิชา

5. การปรับเกณฑ์การจบการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 57) การตัดสินใจผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง iva ดังนี้
ระดับประถมศึกษา

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด
2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินใจผลการเรียนทุกรายวิชา
4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา

1. ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนตลอดภาคเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมดในรายวิชานั้น ๆ
2. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด
3. ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินใจผลการเรียนทุกรายวิชา
4. ผู้เรียนต้องได้รับการประเมิน และมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566 : ออนไลน์) กล่าวว่า การจบการศึกษาของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (การศึกษาภาคบังคับ) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) โดยมีรายละเอียดดังนี้

เกณฑ์การจบการศึกษา ผู้เรียนจบการศึกษาได้เมื่อ 1) มีผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 2) มีผลการพัฒนาสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด โดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป ทั้งนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดเกณฑ์การจบการศึกษาเพิ่มเติม รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะและสถานศึกษาเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการจบการศึกษา โดยหลักฐานการจบการศึกษาจากสถานศึกษาให้อิงสมรรถนะ โดยมีองค์ประกอบอย่างน้อย 2 ส่วน ได้แก่ ผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบระดับการศึกษา และระดับสมรรถนะหลัก

สรุปได้ว่า การปรับเกณฑ์การจบการศึกษา หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี กำหนดเกณฑ์ในการจบเพิ่มเติมในรายวิชาจันทบุรีศึกษา โดยที่ผู้เรียนจะมีผลการเรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีผลการพัฒนาสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด โดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป

หลักสูตรสถานศึกษา เปรียบเหมือนกับการวางแผน โครงการที่ต้องมีการกำหนดแผน กรอบหรือโปรแกรมการศึกษาจากมวลประสบการณ์และการเรียนรู้เพื่อจัดการเรียน การสอนให้ เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาตามคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่อง ซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. การปรับวิสัยทัศน์ หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการกำหนดทิศทาง วางแผนทำการวิเคราะห์ทุนศักยภาพของชุมชนและจังหวัด ในการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของจังหวัดที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ดี (Head) ความสามารถดี (Hands) จิตใจดี (Heart) และสุขภาพดีทั้งกายและใจ (Health)

2. การปรับสมรรถนะการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการปรับตัวชี้วัดหรือสมรรถนะในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละสาระวิชาให้เข้ากับหลักสูตรจันทบุรีศึกษา

3. การปรับโครงสร้างเวลาเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เสริมทักษะตามความสนใจ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทที่เน้นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง

4. การปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นไปตามเป้าหมาย การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการประเมินเพื่อ พัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัย ความต้องการจำเป็น ของผู้เรียนและธรรมชาติของศาสตร์วิชา

5. การปรับเกณฑ์การจบการศึกษา หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี กำหนดเกณฑ์ในการจบเพิ่มเติมในรายวิชาจันทบุรีศึกษา โดยที่ผู้เรียนจะมีผลการเรียน ตามผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีผลการพัฒนาสมรรถนะหลักตาม เกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด โดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป

3. บริบทพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

เมื่อการศึกษาคือรากฐานในการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงเกิดการ ปฏิรูปโครงสร้างของหน่วยงานในระบบการศึกษาให้มีความคล่องตัวและบรรลุเป้าหมายในการจัดการ เรียนรู้ จึงกำหนดพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและ สอดคล้องกับบริบท พื้นที่ของตนเอง ในการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาในหัวข้อ ดังต่อไปนี้

3.1 เป้าหมายของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา สนามปฏิบัติการเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงการศึกษาของ ประเทศ รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีนโยบายปฏิรูปการศึกษาและการ เรียนรู้ ลดความเหลื่อมล้ำ มุ่งพัฒนาคนไทยให้เรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ ตรงตามความต้องการของพื้นที่ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน กระจายอำนาจสู่สถานศึกษาตามศักยภาพและความพร้อม ส่งเสริมสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล สามารถบริหารจัดการได้อย่างอิสระและคล่องตัวมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับภาคีเพื่อการศึกษา ไทย (Thailand Education Partnership หรือ TEP) ได้สร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง และขับเคลื่อนนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อนำนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติจริง อันนำไปสู่การประกาศใช้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2562

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา คือ พื้นที่พิเศษในการจัดการศึกษาที่เอื้อให้คนในพื้นที่และทุก ภาคส่วนร่วมพลังร่วมจัดการศึกษา เรียนรู้การสร้างและใช้นวัตกรรมศึกษาร่วมกันเพื่อตอบโจทย์ ผู้เรียน และคุณภาพการศึกษาของพื้นที่ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

จะเป็นพื้นที่เรียนรู้ ทดลอง นำร่องระบบ กลไก นวัตกรรมการบริหารจัดการ นวัตกรรมการเรียนการสอนและนวัตกรรมเชิงนโยบาย โดยผสมจุดแข็งของการปฏิรูปการศึกษาทั้ง 2 ทิศทาง ทั้งการปฏิรูปจากบนลงล่าง และการปฏิรูปจากล่างขึ้นบน ซึ่งมีเป้าหมายหลัก 4 ข้อคือ

(1) คิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา รวมทั้งขยายผลไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอื่น

(2) ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา

(3) กระจายอำนาจและให้อิสระแก่สถานศึกษานำร่องและหน่วยงานทางการศึกษา

(4) สร้างและพัฒนา กลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ลักษณะการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จะมีคณะกรรมการนโยบายที่มีนายกเป็นประธาน วางนโยบาย ปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ สนับสนุน กำกับ ติดตามพื้นที่ คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่ มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน วางแผนยุทธศาสตร์จังหวัด ออกแนวปฏิบัติให้อิสระกับโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ภาคีเครือข่าย และสถานศึกษานำร่อง บริหารจัดการศึกษาพัฒนานวัตกรรม เสนอแนวทางการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎระเบียบ เสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่ เพื่อให้การขับเคลื่อนงานในพื้นที่ บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ประเด็นสำคัญ พ.ร.บ. ฉบับนี้ ที่ถือเป็นโอกาสทองจังหวัดในการจัดการศึกษาตอบโจทย์ผู้เรียน สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ อาทิ

1. พื้นที่สามารถเลือกใช้นวัตกรรมได้อย่างอิสระเพื่อเพิ่มคุณภาพผู้เรียน
2. สร้างและพัฒนาโครงสร้างการทำงานเอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมเชิงพื้นที่
3. ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางฯ ได้ ไม่ติดตัวชี้วัด
4. มีอิสระในการเลือกซื้อหนังสือตำราตามกรอบหลักสูตรของพื้นที่
5. ออกแบบการทดสอบเฉพาะพื้นที่ได้ อาจไม่ใช้ O-NET/NT
6. สถานศึกษาได้งบประมาณเป็นวงเงินรวม (Block Grant)
7. สถานศึกษาไม่ต้องส่งคืนเงินบริจาค สามารถใช้จ่ายเงินบริจาคได้ตามแนวทางที่

คณะกรรมการขับเคลื่อนกำหนด

8. มีช่องทางผลักดันการบริหารงานบุคคลให้เหมาะสมกับพื้นที่

9. สามารถ ลด ละ เลิกโครงการที่เพิ่มภาระงานครูและส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยกลไกการทำงานของคณะกรรมการขับเคลื่อน

10. สร้างหลักเกณฑ์ในการประกันคุณภาพแนวใหม่ ไม่อิงการประเมินของ สมศ.

ซึ่งพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพใน 5 มิติที่ปรากฏชัดได้แก่

1. ประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในเรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
2. ประโยชน์ต่อการศึกษา ผู้เรียนได้รับการพัฒนาครบสมบูรณ์ในทุกด้านทั้งทางด้านทัศนคติ ทักษะ และความรู้
3. ประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ เกิดการเตรียมความพร้อมของคนรุ่นใหม่ที่มีทักษะและคุณลักษณะทางอาชีพที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละจังหวัด
4. ประโยชน์ต่อสังคม ช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาและลดช่องว่างของโอกาสทางการศึกษาทางสังคม
5. ประโยชน์ต่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา

ทั้งนี้ความสำเร็จทั้งหมดจะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยความร่วมมือ ร่วมใจ และความตั้งใจอย่างแรงกล้าของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่จะมาร่วมคิด ร่วมออกแบบและจัดการศึกษาเชิงพื้นที่อย่างจริงจัง เพื่อให้เด็ก เยาวชน คนในพื้นที่ได้รับโอกาสทางการศึกษา มีคุณภาพการเรียนรู้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าที่เป็นอยู่และจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

3.2 รูปแบบการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

พ.ร.บ. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 วางโครงสร้างการบริหารและการทำงานไว้ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย ระดับพื้นที่ และระดับปฏิบัติการรายละเอียดดังนี้

3.2.1 ระดับนโยบาย ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน [มาตรา 10] มีหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา วางนโยบาย กำกับดูแล วางหลักเกณฑ์การประเมินผล และมาตรฐานข้อมูล เป็นต้น [มาตรา 15] มีสำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นหน่วยงานภายใน สพฐ. เป็นฝ่ายวิชาการและธุรการของคณะกรรมการนโยบาย [มาตรา 18] (2)

3.2.2 ระดับพื้นที่ ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน [มาตรา 19] มีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายขับเคลื่อนระดับจังหวัด ปรับใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ออกแบบการทดสอบและประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นต้น [มาตรา 20] มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเป็นฝ่ายธุรการของคณะกรรมการขับเคลื่อน [มาตรา 24]

3.2.3 ระดับปฏิบัติการ ได้แก่ สถานศึกษานำร่องเป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัด สพฐ. (ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา) สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นสังกัด) และสถานศึกษาในสังกัด เอกชน (ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและกลุ่มส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด) [มาตรา 27] สถานศึกษานำ ร่องเหล่านี้จะมีอิสระและความคล่องตัว ทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562

3.3 ประโยชน์ของการบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

3.3.1 มีกลไกในการบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เพื่อให้สามารถทดลองจัด การศึกษาที่มีอิสระในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่มีความคล่องตัวอันส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีเวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนและพัฒนา ผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้อย่างเต็มที่

3.3.2 มีการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ รวมทั้งขยายผล ไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งอื่น

3.3.3 ลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา โดยการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่ หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา

3.3.4 มีการสร้างและพัฒนากิจการศึกษาร่วมกันระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาเป็นไปโดยเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ นำไปสู่การยกระดับการจัดการศึกษาของประเทศอันเป็น รากฐานสำคัญของการพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศกำหนดให้มีพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ปฏิรูป การบริหารและการจัดการการศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมการศึกษาอันเป็นการนำร่อง ในการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดการ พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพและลดความเหลื่อมล้ำ รวมทั้งมีการขยายผลนวัตกรรมการจัดการ เรียนการสอนและวิธีการปฏิบัติที่ดีไปใช้ในสถานศึกษาอื่น โดยประกาศให้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ดังกล่าว ใน 6 ภูมิภาค ดังนี้

ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่เข้าร่วมพัฒนาเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา มีผลความก้าวหน้า การดำเนินงานขับเคลื่อน ร่วมกับภาคีเครือข่ายการปฏิรูปการศึกษาในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง อาทิ ภาคจังหวัดเชียงใหม่เพื่อการปฏิรูป ชมรมพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดาร เครือข่ายโรงเรียนมัธยมศึกษา

กองทุนปฏิรูปการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้นในส่วนของกลไกที่ใช้ในการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดเชียงใหม่ (Core Team) ซึ่งเป็นตัวแทนจากสถานศึกษาทุกสังกัด รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในเบื้องต้นคณะกรรมการขับเคลื่อนฯ ได้ประสานข้อมูลต่าง ๆ กับ สพฐ. พร้อมเตรียมสำรวจจนวัตกรรมในแต่ละสถานศึกษาต่อไปด้วย

ภาคตะวันออกเฉียง จัดการศึกษาทั้งในและนอกระบบเพื่อดูแลคนทุกช่วงวัย ด้วยวิสัยทัศน์ “เท่าทัน เท่าเทียม ทั่วถึง สมดุล” พร้อมหลักการดำเนินงานในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพระบบการเรียนการสอน ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างเครือข่ายภาคการศึกษา ในสถานศึกษานำร่องระยะแรก จำนวน 30 แห่งนอกจากนี้ ยังได้ดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์ การศึกษาจังหวัดระยองในทุกระดับการศึกษา ประกอบด้วย 1) สร้างกลไกขับเคลื่อนแผนการศึกษา จังหวัดระยองสู่การปฏิบัติ 2) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาจังหวัดระยอง 3) สร้าง Platform ทางการศึกษา 4) ปรับกระบวนการทัศน์ทางการศึกษาของคนจังหวัดระยอง 5) สร้างโรงเรียน ครู และห้องเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาจังหวัดระยอง และ 6) พัฒนาหลักสูตรให้เป็นแหล่งเรียนรู้และ ศูนย์สร้างสรรค์ปัญญา โดยมีความก้าวหน้าโครงการด้านการพัฒนาครูและกระบวนการเรียนรู้ อาทิ โครงการ ผอ. กล้าเปลี่ยน สถานศึกษาและชุมชนร่วมกันพัฒนาการศึกษา โครงการ Classroom Reflexion Change เป็นต้น พร้อมกับการสร้างกลไกการขับเคลื่อนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การจัดตั้ง ศูนย์ประสานงาน เพื่อสร้างภาคีเครือข่าย การจัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาจังหวัดระยอง เพื่อระดมทุนสร้างพลเมืองรุ่นใหม่ การเตรียมจัดตั้งสถาบันพัฒนาครูและกระบวนการเรียนรู้ระยอง เป็นต้น

ภาคใต้ จังหวัดสตูลมีความก้าวหน้าในหลายส่วน คือ การสร้างระบบพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา จำนวน 3 ทีม รับผิดชอบดูแล 10 โรงเรียนในพื้นที่พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพกลุ่มบุคคลทั้ง คณะกรรมการโรงเรียนนวัตกรรม ผู้ปกครอง และครู ตลอดจนการประชุมบริหารจัดการงบประมาณ และการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา นอกจากนี้ ได้พัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาแบบบูรณาการใน 6 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรฐานสมรรถนะ หลักสูตรภูมิสังคม หลักสูตร Geo Park (อุทยานธรณี) หลักสูตรโครงงานฐานวิจัย และหลักสูตรครู 3 เสา (ครูชุมชน ครูโรงเรียน และครูพ่อแม่) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรใน 5 กลุ่มสาระ คือ ภาษา STEM Education สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม การงานอาชีพ ตลอดจนสุขภาพและสุขภาวะ พร้อมนำ Digital Platform ด้านภาษา คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เข้ามาใช้ประกอบกับหลักสูตร ด้วย อาทิ เว็บไซต์ Eng24 เป็นสื่อการสอนและเอกสารกิจกรรม สื่อการสอนชุด Play & Learn แอปพลิเคชัน Echo English และ Echo Chinese E-Book โครงการภาษาไทยสัญจร เป็นต้น และ ยังได้ประสานความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา วิทยาเขตสตูล เพื่อพัฒนากระบวนการผลิต

ครูคืนถิ่น พัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนหลักสูตรฐานสมรรถนะของนักเรียนชั้น ประถมศึกษา และพื้นที่การเรียนรู้รูปแบบดิจิทัล (Digital Learning Platform: DLP) ด้วยแนวทางการทำงานในระยะต่อไป เตรียมที่จะเผยแพร่หลักสูตร พร้อมปรับปรุง พัฒนา และประเมินหลักสูตร ควบคู่กันไป รวมทั้งออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ในการใช้หลักสูตรของครูและชุมชน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดศรีสะเกษ มีเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา คือ การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนในรูปแบบการเรียนการสอน Active Learning เรียนรู้จากชีวิตเชื่อมโยงสู่ชุมชน โดยดึงทุกภาคส่วนมาร่วมจัดการศึกษา ทั้งภาคการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใต้รูปแบบ การบริหารจัดการพื้นที่นวัตกรรมที่มี Core Team สร้างการมีส่วนร่วม และ Core Team วิชาการ เป็นกลไกการจัดการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษโดยมีนวัตกรรมการศึกษาจากการขับเคลื่อนที่โดดเด่น อาทิ โรงเรียนมอนเตสซอรี (Montessori) โรงเรียนสะเต็มศึกษา (STEM Education) โรงเรียนที่นำ แนวทาง Brain-based Learning มาปรับใช้กับการเรียนการสอน เป็นต้น และในขณะนี้สามารถ คัดกรองโรงเรียนเข้าร่วมพัฒนาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จำนวน 42 โรงเรียน ตามเกณฑ์การรับ สมัครโรงเรียนนำร่อง โดยเริ่มจาก "โรงเรียนที่มีนวัตกรรม Active Learning" ความมุ่งมั่นของ ผู้บริหารสถานศึกษาในการทำงาน และไม่ย้ายก่อนทำงานครบ 3 ปี ตลอดจนการสนับสนุนครู และ ภาคประชาสังคมให้การยอมรับ ส่วนการขยายผลนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ เน้นเพิ่มผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนรู้ และลดความเหลื่อมล้ำ โดยยึดหลักคนรุ่นใหม่ศรีสะเกษ "รู้จัก จิตใจดี มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ" และมีนวัตกรรมเรียนรู้ที่มีคุณภาพหลากหลาย

ภาคตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประเพณี เชื้อชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวคิดหลักให้เยาวชน ครู และประชาชนทั่วไป ได้รับการศึกษาเรียนรู้ ตลอดชีวิต และมีส่วนร่วมพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐาน วัฒนธรรมชุมชน โดยมีความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ อาทิ บ.ว.ร.ท.ร.อ.ม คือ บ้าน วัด โรงเรียน ทหาร ภาครัฐ ภาคเอกชน และมหาวิทยาลัย ที่เน้นการทำงานเป็นทีมและความร่วมมือร่วมใจพัฒนา การศึกษานอกจากนี้ ยังดำเนินโครงการแก้ปัญหาเด็กออกกลางคัน การเข้าเรียนของเด็กในถิ่น ทุรกันดาร เป็นต้น ซึ่งจะนำสู่การต่อยอดในแผนการจัดการศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาต่อไป ภาคใต้จังหวัดชายแดนใต้ คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาการศึกษาในปัจจุบัน พร้อมค้นหา นวัตกรรมการศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้นำ นวัตกรรมเข้ามาช่วยจัดการศึกษาในหลายส่วน อาทิ การจัดการเรียนการสอนโดยวิธี Active

Learning, Activities-based Learning, Brain-based Learning การสอนแบบทวิภาษาเพื่อเชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ภาษาไทย การบูรณาการหลักสูตรสามัญกับหลักสูตรอิสลามศึกษา เป็นต้น ส่งผลต่อการยกระดับทางภาษาของนักเรียนที่ไม่ได้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาแม่ และการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ลดภาระงานของครู ตลอดจนใช้สื่อที่ตอบสนองกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น เป็นต้น

พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาในแต่ละพื้นที่มีนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญดังนี้

1. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ (ภาคเหนือ) มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญ แบ่งออกได้ คือ นวัตกรรมจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการสู่มาตรฐานใหม่ในระดับสากล นวัตกรรมจัดการศึกษาเพื่อการแก้ปัญหาการคิด วิเคราะห์ อ่านและเขียน นวัตกรรมจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมของเด็กพิเศษ และนวัตกรรมจัดการศึกษาเพื่อการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตและยกระดับสร้างความเป็นอยู่

2. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดระยอง (ภาคตะวันออก) มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญ เช่น ทำล่ำบิตพัฒนศิลป์ Junior Marketing, Creative GLOCAL และ Innovator School เป็นต้น

3. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดสตูล (ภาคใต้) มีนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญ เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยโครงงานฐานวิจัย (Research-Based Learning: RBL) การจัดการเรียนรู้แก่ครู 3 เส้าที่ประกอบด้วย ครูโรงเรียน ครูชุมชน ครูผู้ประกอบการ การเรียนรู้ภูมิสังคม การเรียนรู้ฐานสมรรถนะหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตร Geo Park (อุทยานธรณี)

4. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญ แบ่งออกได้เป็น 6 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1) นวัตกรรมจิตศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Based Learning: PBL) และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) กลุ่มที่ 2) นวัตกรรมการเรียนรู้ใช้สมองเป็นฐาน BBL กลุ่มที่ 3) มอนเตสซอริ (Montessori) กลุ่มที่ 4) นวัตกรรมการเรียนการสอนแบบบองคร่วม กลุ่มที่ 5) นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) และวิธีการแบบเปิด (Open Approach) และกลุ่มที่ 6) นวัตกรรมเพาะพันธุ์ปัญญา

5. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี (ภาคตะวันตก) มีนวัตกรรมการศึกษาที่สำคัญเช่น การส่งเสริมทักษะอาชีพ การจัดการเรียนรู้แบบพหุศึกษา

6. พื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดชายแดนใต้ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส มีนวัตกรรม การศึกษาที่สำคัญ เช่น Active Learning การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน Lesson Study & Open Approach

สรุป ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตามพระราชบัญญัติพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 ได้มีการประกาศให้มีการดำเนินงานใน 6 ภูมิภาค รวม 8 จังหวัด คือ ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) ภาคตะวันออกเฉียง (จังหวัดระยอง) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดศรีสะเกษ) ภาคใต้ (จังหวัดสตูล) ภาคตะวันตก (จังหวัดกาญจนบุรี) ภาคใต้ จังหวัดชายแดนใต้ (จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส) โดยมีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่คล่องตัวเป็นอิสระ ทั้งงานด้านการบริหาร วิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป เพื่อการบริหารจัดการ สถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

3.4 การขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

การจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดจันทบุรีควรเน้นผลลัพธ์อันเป็น เป้าหมายที่ได้รับจากทุนศักยภาพและพลังการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี 4 ประการ คือ 1) ความรู้ดี(Head) 2) ความสามารถดี(Hands) 3) จิตใจดี (Heart) และ 4) สุขภาพดีทั้งกายและใจ (Health) ที่เกิดจากผลผลิตสำคัญ คือ หลักสูตรจันทบุรี ที่เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ 1) โครงสร้างของกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ คืนครูสู่ ห้องเรียน วัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างเวลาเรียนที่ให้นักเรียนจัดการตนเองได้ ใส่ใจ เข้าใจผู้เรียนให้ ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา เรียนที่ไหนก็ได้ 2) การสอนโดยครูเป็น ผู้นำแห่งการเรียนรู้ 3) หลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ 4) รูปแบบการประเมินที่มี การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินสมรรถนะใหม่ ๆ และ 5) พื้นที่การเรียนรู้ที่มีวิสัยศุ ุอุปกรณ์ ที่เหมาะสมและเพียงพอ ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ภายใต้บริบทของจังหวัด จันทบุรีที่เป็นทุนศักยภาพและพลังการขับเคลื่อนการจัดการการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย 1) นโยบาย (Policy) จังหวัดจันทบุรีมีการสร้างความร่วมมือจากระดับ ชุมชน สู่ระดับจังหวัดและประเทศปรากฏในแผนพัฒนาจังหวัด มีแผนนโยบายสอดคล้องกับทุกภาค ส่วน ในจังหวัด 2) การเมือง (Politic) จังหวัดจันทบุรีมีเป้าหมายในการจัดการระบบภาษีการเพิ่ม งบประมาณสนับสนุนด้านการศึกษา สร้างสถานพยาบาล การบริการด้านสาธารณสุขที่ดีส่งเสริม ความรู้ความเข้าใจในการปกครอง และสิทธิทางการเมือง 3) เศรษฐกิจ (Economic) จังหวัดจันทบุรี มีโอกาสทางธุรกิจที่ดีมีความพร้อมในด้านต้นทุนทางเศรษฐกิจ สามารถพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ/ประวัติศาสตร์เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตร/ภูมิปัญญา ท้องถิ่น 4) การศึกษา (Education) จังหวัดจันทบุรีมีศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศสามารถ

ส่งเสริมด้านเทคโนโลยีและพัฒนาเป็นนวัตกรรม ความสามารถด้านภาษา ความสามารถตามความสนใจ/ความถนัด และสามารถนำไปใช้งานได้ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพบปัญหาหลัก ๆ 3 ด้าน ประกอบด้วย 4.1) ด้านโอกาสทางการศึกษา 4.2) ด้านคุณภาพทางการศึกษา และ 4.3) ด้านประสิทธิภาพทางการศึกษา 5) ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) จังหวัดจันทบุรี การลดใช้พลาสติก ใช้วัสดุย่อยสลายได้อุตสาหกรรมและธุรกิจเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นเมืองสีเขียว 6) ด้านสังคมวัฒนธรรม (Sociological) จังหวัดจันทบุรีมีเยาวชนมีความรักในท้องถิ่นตนเอง เยาวชนความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ/เชิงประวัติศาสตร์สร้างความปลอดภัยทางสังคมเนื่องจากการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติดังพัฒนาระบบความปลอดภัยสาธารณะ สร้างมหานครเมืองจันทบุรี ด้านอัญมณีสวนผลไม้และการท่องเที่ยว และ 7) ด้านเทคโนโลยี (Technology) จังหวัดจันทบุรีมีการพัฒนา / สร้าง / ใช้ระบบ AI ในการพัฒนาสังคม การเข้าถึงสัญญาณเครือข่ายให้ใช้ได้ทุกพื้นที่ ใช้สื่อการสอนที่แตกต่าง ทันสมัยเข้าถึงได้ง่าย รู้เท่าทันสื่อ มีแพลตฟอร์มทางการศึกษาให้เรียนรู้ได้ตลอดเวลา เพื่อให้ผลลัพธ์อันเป็นเป้าหมายที่ได้รับจากทุนศักยภาพและพลังการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรีข้างต้นเกิดเป็นรูปธรรมได้สามารถดำเนินการได้ 5 ขั้นตอนสำคัญ คือ 1) การชี้แจง 2) การวางแผน 3) การพัฒนา 4) รับผิดชอบต่อ และ 5) การสะท้อนผล โดยกระบวนการการวางแผนและการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา การปรึกษากับสถานศึกษา ครู นักเรียนผู้ปกครอง และสมาคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแผนการที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในพื้นที่ ให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือและสนับสนุนจากหลายฝ่ายเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดจันทบุรีที่ต้องคำนึงถึงบริบทของจังหวัดจันทบุรีความต้องการและสภาพเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ เพื่อกำหนดนโยบายและแผนการที่เหมาะสมตามสถานการณ์ปัจจุบันและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตของการศึกษาในจังหวัดจันทบุรีเพื่อพัฒนาการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย คือ 1) สนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง สร้างระบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และการแก้ปัญหา เน้นการพัฒนาทักษะที่สำคัญตามความต้องการของสถานศึกษาและอุตสาหกรรมในจังหวัดสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ 4 Hs 2) การสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความรู้ของครูในการสอนและการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมการศึกษาโดยครูเป็นผู้นำการเรียนรู้ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้แบบ Active learning 3) การสร้างพื้นที่การเรียนรู้สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและสะดวกสบายสำหรับผู้เรียนและครูสถานศึกษาควรมีอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย 4) การสนับสนุนนวัตกรรมการศึกษา ส่งเสริมนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัยที่เป็นประโยชน์ในชุมชนและจังหวัด สนับสนุนโครงการสร้างแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนา

อย่างยิ่งย่น 5) การสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการศึกษา การอบรม และการพัฒนาแหล่งงานในจังหวัดด้วยหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ 6) การสร้างความเชื่อมโยงและความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการพัฒนาโครงการการศึกษา 7) การเสริมสร้างสนับสนุนการนำเทคโนโลยีเข้าสู่การสอนและการเรียนรู้โดยให้ครูและนักเรียนมีการฝึกอบรมและทราบถึงการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ 8) การใช้การประเมินผลและการวัดผลเพื่อติดตามความสำเร็จและประสิทธิภาพของนโยบายการศึกษาและการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดอย่างเป็นระบบและสามารถดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง พ.ศ. 2564 ด้วยรูปแบบการประเมินที่มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ประเมินสมรรถนะใหม่ ๆ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Ross (2021 : 128) ได้ศึกษาถึงความเข้มแข็ง และความอ่อนแอของการพัฒนาหลักสูตร โดยได้แบ่งการศึกษาวิจัยเป็นด้าน ๆ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านเนื้อหา และด้านการประเมินหลักสูตร พบว่านักพัฒนาหลักสูตรต้องการให้มีความสัมพันธ์อันดีกับท้องถิ่น เน้นความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวางแผนหลักสูตรควรเกิดจากผู้มีส่วนร่วมในหลายภาคส่วนเกิดการสร้าง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสถานศึกษาควรมีเทคนิคการประเมินหลักสูตรที่หลากหลาย รอบด้าน และตรงกับสภาพจริง

Ebunu (2020 : 145 - 156) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลทางวิชาการของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐริเวอร์ส ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจของโรงเรียนจะทำให้ครูมีโอกาสมากขึ้นในการให้ข้อมูลประเด็นนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัด การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การศึกษาเพิ่มเติมพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจของโรงเรียนทำให้ผู้ปกครองมีเวทีที่จะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการสอนและการเรียนรู้ จากการค้นพบนี้ผู้บริหารโรงเรียนควรให้โอกาสครูและเสริมพลังอำนาจให้แก่ครูในการตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานและเพิ่มผลผลิตในการทำงานของครู เพื่อความสำเร็จของนักเรียนที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนควรให้โอกาสผู้ปกครองในการระดมทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียน

Tijani (2020 : 295) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ: เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับประสิทธิผลโรงเรียนในรัฐควารา ประเทศไนจีเรีย ผลการศึกษาพบว่า หนึ่งในแนวคิดการ

บริหาร สมัยใหม่คือความร่วมมือในการตัดสินใจทางการศึกษา บทบาทการบริหารของผู้บริหาร ในการตัดสินใจ ความต้องการความร่วมมือของครู และความร่วมมือของผู้ปกครองในการตัดสินใจ ของโรงเรียน ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการบริหารจัดการที่จะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน จะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจมุมมองและความต้องการ ของผู้อื่น สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาซึ่งประสิทธิผล

Office of Academic Affairs and Educational Standards (2018 : 342) ที่ระบุว่า การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ ต้องวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยเฉพาะการสอบถามและศึกษาสภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชนและของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาแต่ละแห่ง มาร่วมกันวิพากษ์และให้ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละบริบทอย่างเป็นระบบดังนั้นก็ทำให้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

Yunhuo Cui et al. (2018 : 34 - 57) ทำการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการ หลักสูตรในสาธารณรัฐประชาชนจีน (Changes in School Curriculum Administration in China) ได้ศึกษาวิวัฒนาการของระบบการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนในประเทศจีน และพบว่า การจัดทำหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ขอบเขตของการปฏิรูปหลักสูตรนั้น จะเกินกว่าแค่เนื้อหาและเทคโนโลยี ทั้งนี้การปฏิรูปหลักสูตรจะต้องให้ความสำคัญกับความสามารถที่ต้องการจะปลูกฝังให้แก่ นักเรียนและวิธีการที่แต่ละประเทศจะสามารถฝึกฝนความสามารถของนักเรียนได้ดีที่สุด หลักสูตรที่ใช้ ในระดับชาติจะเป็นศูนย์รวมของเจตจำนง พันธกิจและเป้าหมายของประเทศและการบริหารจัดการ หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญของการบริหารการศึกษา นอกจากนี้หลักสูตรจะต้องมีการปฏิรูปตามการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศจีนแนวโน้มในการปฏิรูป การบริหารหลักสูตรของโรงเรียนได้เปลี่ยนจากการรวมศูนย์เป็นการกระจายอำนาจ ซึ่งนำความคิด ริเริ่มและความคิดสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ ผ่านการมีส่วนร่วมในการ สร้างหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรและการปรับตัว ดังนั้น การปฏิรูปหลักสูตรของโรงเรียนใน ประเทศจีนจึงสะท้อนให้เห็นถึงการปฏิรูปสังคมในประเทศจีน รวมถึงแนวโน้มของหลักสูตรที่เป็น ประชาธิปไตย ทั้งนี้ ในภาพรวมสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระบบการบริหารจัดการหลักสูตรของประเทศและระบบการบริหารจัดการทั่วไปนั้น มีความสัมพันธ์กันแต่ไม่ได้สัมพันธ์กันโดยตรง แต่ได้รับกระทบจากการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจ ประเพณี วัฒนธรรม การพัฒนาการศึกษาและแม้แต่นโยบายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

2. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะกระจายอำนาจตามระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้พบว่า โครงสร้างการบริหารสองประเภท คือการรวมศูนย์และการกระจายอำนาจต่างมีแนวโน้มที่จะเข้าสู่ทิศทางตรงกันข้าม ในขณะที่ประเทศต่าง ๆ ได้ปรับเปลี่ยนการกระจายอำนาจในระดับชาติระดับท้องถิ่นและระดับโรงเรียน ตามภารกิจที่ต้องดำเนินการในสถานการณ์จริง ทำให้เกิดรูปแบบใหม่ของการรวมศูนย์และการกระจายอำนาจ เช่น ประเทศที่มีการกระจายอำนาจส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดหลักสูตรภาคบังคับสำหรับนักเรียน และโรงเรียนจะดำเนินการ “พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา” โดยปล่อยให้โรงเรียนมีการตัดสินใจเลือกอย่างอิสระ ในทางตรงกันข้ามประเทศที่มีการรวมศูนย์อำนาจ (เช่น จีน) ได้นำหลักสูตรส่วนกลางมาใช้ แต่ยังคงเหลือพื้นที่ให้โรงเรียนออกแบบหลักสูตรของตนเองได้ โดยมีเนื้อหาการเรียนการสอนที่เฉพาะเจาะจงตามมาตรฐานที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนดไว้ ดังนั้น แม้การรวมศูนย์และการกระจายอำนาจจะแตกต่างกันในแนวความคิดแต่โดยทั่วไปกฎธรรมชาติ ระบุว่า ทุกสิ่งมีแนวโน้มที่จะแกว่งไปมาระหว่างขั้วตรงข้าม (Pendulum Law) ดังนั้น การรวมศูนย์และการกระจายอำนาจ จึงขึ้นอยู่กับกลยุทธ์ของรัฐบาลในการบูรณาการและเสริมหลักสูตรผ่านการบริหารระดับต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย

4.2 งานวิจัยในประเทศ

กนกวรรณ ชิดชาญชัย และคณะ (2567 : 387 - 402) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักมีส่วนร่วม แยกเป็นรายด้านตามขั้นตอนการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม 4 หลัก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

พัฒนัสสา แก้วคำไสย์ (2567 : 95 - 110) ได้ศึกษา เรื่อง การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 6 องค์ประกอบ คือ การสนับสนุนและร่วมมือของชุมชน การมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้ได้บังคับบัญชาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การสร้างกลไกการมีส่วนร่วม การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมการมีธรรมาภิบาลในการบริหาร และการสร้างแรงจูงใจ 2) องค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์หรือบารมี การสร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นทางปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) องค์ประกอบประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 7 องค์ประกอบ คือ สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย

พันธกิจของโรงเรียนมีความชัดเจนมีภาวะผู้นำทางการสอน มีบรรยากาศของความคาดหวังสูง ทุ่มเท เวลาในการทำงาน มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4) โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ร้อยละ 64 ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลของโรงเรียนที่พึงประสงค์ต่อไป

ชยุตพงศ์ สมจริง และคณะ (2566 : 77 - 90) ได้ศึกษาแนวทางทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) จัดตั้งคณะทำงาน 2) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 3) กำหนดจุดมุ่งหมาย 4) วิเคราะห์เนื้อหาสาระ 5) ดำเนินการใช้หลักสูตร 6) ประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 7) ทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นทุกปีการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สายฝน ตระกูลไทยพิชิต และกัลปยมน อินทุสุต (2566 : 46) ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านมีทักษะอยู่ในระดับมาก

ยุทธิชัย ราชดา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์ (2566 : 651 - 665) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาพปัจจุบันของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก

แก้วภัทรา จิตรอักษร และคณะ (2565 : 249) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) คุณสมบัติผู้นำของผู้บริหาร

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬบุรี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความรวดเร็ว ความพอใจ ความมีสติ สติปัญญา และความมั่นคงทางอารมณ์ 2) การจัดการการมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬบุรี ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ เอกราช ความมุ่งมั่น ความไว้วางใจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) ลักษณะผู้นำระหว่างการจัดการแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬบุรี ภาพรวมและแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน ($r = .78$) โดยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าสถานศึกษามีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ตามความต้องการของผู้เรียนและบริบทพื้นที่ของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดจันทบุรี สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและดำเนินการนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดจันทบุรี การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวัตถุประสงค์ วางแผน และตัดสินใจ ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือ ความผูกพัน และความไว้วางใจต่อฝ่ายบริหาร เพิ่มการยอมรับการเปลี่ยนแปลง และสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงสังเคราะห์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้ มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3) การประเมินผลการปฏิบัติงาน และ 4) การมีส่วนร่วมในการบริหาร เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมจังหวัดจันทบุรีประสบความสำเร็จ ตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษามีหน้าที่และอำนาจในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมา ปรับหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมาปรับใช้กับการจัดการศึกษาในสถานศึกษานำร่องซึ่งได้กำหนดไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ปรับวิสัยทัศน์และจุดหมาย 2) การปรับสมรรถนะการเรียนรู้ 3) ปรับโครงสร้างเวลาเรียน 4) ปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน และ 5) ปรับเกณฑ์การจบ

การศึกษา เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมสามารถดำเนินการไปได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม จำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบเสมือนแม่เหล็กในการดึงดูดให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม ให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่นำไปใช้พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถทางการคิด สร้างความรู้ สร้างประสบการณ์ ลดความเหลื่อมล้ำ ให้มีคุณธรรมจริยธรรมและนำไปใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ บริบทสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาหลักสูตร แล้วได้ดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

- 3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,114 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี, 2567 : ออนไลน์)

3.1.2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,114 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหากลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม ดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดของสถานศึกษาสถานศึกษานำร่อง พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี	กลุ่มประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ครู	ครู
สถานศึกษาขนาดเล็ก	133	21
สถานศึกษาขนาดกลาง	850	131
สถานศึกษาขนาดใหญ่	328	51
สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	803	124
รวม	2,114	327

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม 2) แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 (Rating Scale) ตามทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert Scale, 1993) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้านประกอบด้วย

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	จำนวน 6 ข้อ
1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	จำนวน 6 ข้อ
1.3 ด้านการร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน	จำนวน 5 ข้อ
1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร	จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้านประกอบด้วย

2.1 ด้านการปรับวิสัยทัศน์	จำนวน 4 ข้อ
2.2 ด้านการปรับตัวชีวิตหรือสมรรถนะในมาตรฐานการเรียนรู้	จำนวน 4 ข้อ
2.3 ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน	จำนวน 5 ข้อ
2.4 ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	จำนวน 8 ข้อ
2.5 ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา	จำนวน 4 ข้อ

3.3 วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยมีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นนิยามศัพท์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

3.3.2 เลือกเทคนิคที่ใช้ในการวัดในครั้งนี้เลือกเทคนิคการวัดเจตคติตามแนวคิดของลิเคิร์ท ทฤษฎีการวัดเจตคติของลิเคิร์ท (Likert Scale, 1993) ที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับจากมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 สร้างข้อความเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 25 ข้อความ และข้อความเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 ข้อความ ตามนิยามศัพท์ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.4 นำข้อความที่สร้างขึ้นทั้งหมดมาปรับปรุงภาษาให้อ่านง่ายเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน แล้วจัดเรียงข้อความตามรูปแบบของการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อนำแบบตรวจสอบความตรงของข้อความรายข้อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ลงความคิดเห็นว่า ข้อความแต่ละข้อตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ โดยให้ +1 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าตรง ให้ 0 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าไม่แน่ใจ และให้ -1 คะแนน ถ้าลงความคิดเห็นว่าไม่ตรง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายข้อด้วยวิธีการหาค่าดัชนี IOC (Index of

Item - Objective Congruence) โดยนำคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ยรายข้อ แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วนำไปใช้สร้างแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จำนวน 25 ข้อ และแบบสอบถามระดับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 ข้อ

3.3.5 นำข้อความที่คัดเลือกได้ตามข้อ 4 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมและแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยจัดเรียงข้อความหรือข้อความคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item Total Correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถาม การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จำนวน 25 ข้อ มีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.80 ถึง 0.83 และได้ข้อความที่ใช้แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.64 ถึง 0.70

3.3.6 นำข้อความที่คัดเลือกได้ตามข้อ 5 มาสร้างเป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยจัดเรียงข้อความคำถามตามลำดับของตัวแปรแล้วนำไปทดลองที่เป็นครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้ครั้งแรก จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เท่ากับ 0.95 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี เท่ากับ 0.95

3.3.7 นำแบบสอบถามทั้งสองส่วนมาจัดเรียงให้เรียบร้อยอย่างสมบูรณ์เป็น 1 ฉบับ เพื่อนำในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย และส่งคิวอาร์โค้ดของแบบสอบถาม เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบแบบสอบถามออนไลน์ได้สะดวกขึ้น โดยวิธีการส่งเครื่องมือด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งขอความอนุเคราะห์ให้โรงเรียนตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์ และเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ โดยผู้วิจัยกำหนดวันในการตอบกลับแบบสอบถามออนไลน์และกำหนดวันในการรับเครื่องมือจากสถานศึกษาด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 121)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม หรือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2560 : 363)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91 – 1.00 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 – 0.90 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์ระดับสูง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 – 0.70 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 – 0.30 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

3.5.3 วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 สถิติพื้นฐาน

3.6.1.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{x})

3.6.1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.6.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.6.2.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความและเนื้อหาที่วัด (Index of Item-Objective Congruence : IOC)

3.6.2.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)

3.6.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3.6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.6.3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

3.6.3.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Sig	แทน	ค่าสำคัญทางสถิติทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
X	แทน	การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
X_1	แทน	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
X_2	แทน	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
X_3	แทน	ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน
X_4	แทน	ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร
Y	แทน	การพัฒนาหลักสูตร
\hat{Y}_{tot}	แทน	ค่าพยากรณ์การพัฒนาหลักสูตรในรูปคะแนนดิบ
r_{xy}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z_x	แทน	การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในรูปคะแนนมาตรฐาน
\hat{Z}_y	แทน	ค่าพยากรณ์การพัฒนาหลักสูตรในรูปคะแนนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยอย่างง่ายของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบ คะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์
Adjust R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่ปรับแก้ให้เหมาะสมสำหรับข้อมูลที่มีน้อย
SE_{est}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่าย

4.2 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้ค่าสถิติ (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยใช้ค่าสถิติ (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน stepwise เพื่อค้นหาอำนาจพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยรวมและรายด้าน

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.14	.60	มาก	2
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.09	.59	มาก	3
3. ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.90	.71	มาก	4
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร	4.32	.55	มาก	1
รวม	4.11	.53	มาก	

จากตารางที่ 4.1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = .53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .55) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .60) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .59) ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .71) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของ กระบวนการ	4.28	.71	มาก	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจความ รับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร	4.18	.80	มาก	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการไว้วางใจใน การทำงาน	4.04	.80	มาก	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการคิดอย่าง เป็นระบบ	4.36	.63	มาก	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ	3.81	.84	มาก	6
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา	4.16	.87	มาก	4
รวม	4.14	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมใน
การตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ใน
ระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหาร
สถานศึกษาส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .63) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาส
ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = .71) และ
ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = .80)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ความยืดหยุ่นในการปรับตัว จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.18	.73	มาก	5
2. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน	4.19	.72	มาก	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการทำงานร่วมกัน	4.22	.75	มาก	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน มีการประสานงานอย่างเป็นระบบ	4.24	.75	มาก	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย	3.51	.75	มาก	6
6. ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก	4.20	.72	มาก	3
รวม	4.09	.59	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน มีการประสานงานอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = .75) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการทำงานร่วมกัน ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .75) และผู้บริหารสถานศึกษาเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .72) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน	3.87	.80	มาก	2
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.83	.83	มาก	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	3.78	.89	มาก	4
4. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.23	.75	มาก	1
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น	3.76	.83	มาก	5
รวม	3.90	.71	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = .71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .75) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .80) และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .83) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา	4.32	.78	มาก	7
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา	4.41	.72	มาก	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน	4.47	.75	มาก	2
4. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา	4.39	.73	มาก	6
5. ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดเป้าหมายร่วมกัน	4.45	.74	มาก	3
6. ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความไว้วางใจ	4.41	.71	มาก	4
7. ผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นในการปฏิบัติงาน	3.61	.70	มาก	5
8. ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการปฏิบัติงาน	4.48	.70	มาก	1
รวม	4.32	.55	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .55) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .70) ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = .75) และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = .74) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้าน

การพัฒนาหลักสูตร	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการปรับวิสัยทัศน์	4.38	.59	มาก	3
2. ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้	4.46	.69	มาก	1
3. ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน	4.43	.62	มาก	2
4. ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	4.32	.60	มาก	5
5. ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา	4.35	.69	มาก	4
รวม	4.39	.55	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .55) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .69) ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .62) ด้านการปรับวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .59) ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .69) และด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .60) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับวิสัยทัศน์ จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการปรับวิสัยทัศน์	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	4.43	.69	มาก	1
2. สถานศึกษามีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	4.43	.66	มาก	1
3. สถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.39	.70	มาก	3
4. สถานศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ 4 H คือ ความรู้ดี ความสามารถดี จิตใจดี และสุขภาพดี	4.26	.74	มาก	4
รวม	4.38	.59	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับวิสัยทัศน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีทิศทางการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .69) สถานศึกษามีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = .66) และสถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .70) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้
จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิต ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	4.57	.70	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีการปรับสมรรถนะผู้เรียน ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	4.38	.67	มาก	3
3. สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิตมาตรฐานการเรียนรู้ให้เข้ากับสาระวิชาในหลักสูตรจันทบุรีศึกษา	4.42	.70	มาก	2
รวม	4.46	.59	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = .59) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิต ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .70) สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิตมาตรฐานการเรียนรู้ให้เข้ากับสาระวิชาในหลักสูตรจันทบุรีศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = .70) และสถานศึกษามีการปรับสมรรถนะผู้เรียน ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .67) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน จำแนก
ตามรายชื่อ

ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.37	.67	มาก	5
2. สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม	4.45	.75	มาก	2
3. สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.43	.75	มาก	3
4. สถานศึกษามีการส่งเสริมเสริมทักษะตามความสนใจของผู้เรียน	4.46	.71	มาก	1
5. สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษาไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทที่เน้นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง	4.43	.71	มาก	3
รวม	4.43	.62	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.43, S.D. = .62) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมเสริมทักษะตามความสนใจของผู้เรียน (\bar{X} = 4.46, S.D. = .71) สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม (\bar{X} = 4.45, S.D. = .75) สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (\bar{X} = 4.43, S.D. = .75) และสถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษาไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทที่เน้นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง (\bar{X} = 4.43, S.D. = .71) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผล
การเรียนรู้ จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	4.35	.82	มาก	2
2. สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินทักษะผู้เรียนที่เป็นไปตามเป้าหมาย	4.16	.88	มาก	6
3. สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เป็นไปตามเป้าหมาย	4.52	.79	มากที่สุด	1
4. สถานศึกษามีการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.33	.75	มาก	3
5. สถานศึกษามีการประเมินที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	4.30	.68	มาก	4
6. สถานศึกษามีการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนตามธรรมชาติของศาสตร์วิชา	4.29	.75	มาก	5
รวม	4.32	.60	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เป็นไปตามเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = .79) สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = .82) และสถานศึกษามีการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .75) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ อันดับ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่อง
พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา
จำแนกตามรายชื่อ

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา	n = 327		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบรายวิชาจันทบุรี ศึกษา	4.31	.71	มาก	2
2. สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบโดยมีสมรรถนะ หลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป	4.39	.81	มาก	1
รวม	4.35	.69	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
จังหวัดจันทบุรี ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35$,
S.D. = .69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย สามลำดับแรก ได้แก่ สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบโดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย
2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = .81) และสถานศึกษากำหนดเกณฑ์
การจบรายวิชาจันทบุรีศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = .71) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X	Y
X ₁	1.00					
X ₂	0.76*	1.00				
X ₃	0.75*	0.78*	1.00			
X ₄	0.55*	0.68*	0.56*	1.00		
X	0.88*	0.92*	0.90*	0.79*	1.00	
Y	0.61*	0.68*	0.59*	0.56*	0.70*	1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวม ($r_{xy} = 0.70$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X₂) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_2y} = 0.68$)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X₁) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_1y} = 0.61$)

ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน (X₃) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_3y} = 0.59$)

ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร (X_4) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_4y} = 0.56$)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน stepwise เพื่อค้นหาอำนาจพยากรณ์ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน stepwise ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

model	SS	df	MS	F	p
Regression	48.639	4	12.160	80.361	0.000*
Residual	48.723	322	0.151		
Total	97.362	326			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.13 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรพยากรณ์อย่างน้อย 1 ตัวแปร มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับตัวแปรตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบขั้นตอน stepwise ปรากฏผลดังกล่าวดังตารางที่ 4.14

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ใช้พยากรณ์ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

model	b	S.E.	β	t	p
ค่าคงที่ (constant)	1.345	0.185		7.262*	0.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2)	0.347	0.070	0.372	4.925*	0.000
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1)	0.163	0.060	0.179	2.734*	0.007
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร(X_4)	0.170	0.054	0.171	3.175*	0.002
ค่าคงที่ (a) = 1.345					
R = 0.707, R ² = 0.500, Adjusted R ² = 0.493, SE _{est} = 0.38899, F = 80.361*					

จากตาราง 4.14 พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 0.707 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R²) เท่ากับ 0.500 ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ได้ร้อยละ 50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำมาเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\begin{aligned}\hat{Y}_{\text{tot}} &= a + b_2X_2 + b_1X_1 + b_4X_4 \\ &= 1.345 + 0.347X_2 + 0.163X_1 + 0.170X_4\end{aligned}$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned}\hat{Z}_y &= \beta_2Z_{X_2} + \beta_1Z_{X_1} + \beta_4Z_{X_4} \\ &= 0.347Z_{X_2} + 0.163Z_{X_1} + 0.170Z_{X_4}\end{aligned}$$

ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน (X_3) ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี 2) ศึกษาระดับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี และ 4) สร้างสมการพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี stepwise

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน

5.1.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน ด้านการปรับวิสัยทัศน์ ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา และด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน

5.1.3 การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ($r_{xy} = 0.70$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) มีความสัมพันธ์กันสูงกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_2y} = 0.68$)

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) มีความสัมพันธ์กันสูงกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_1y} = 0.61$)

ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน (X_3) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_3y} = 0.59$)

ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร (X_4) มีความสัมพันธ์กันปานกลางกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{x_4y} = 0.56$)

5.1.4 การพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (X_2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) และด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 0.707 ค่ากำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R^2) เท่ากับ 0.500 ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ได้ร้อยละ 50.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถนำมาเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\begin{aligned}\hat{Y} &= a + b_2X_2 + b_1X_1 + b_4X_4 \\ &= 1.345 + 0.347X_2 + 0.163X_1 + 0.170X_4\end{aligned}$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned}\hat{Z}_y &= \beta_2Z_{x_2} + \beta_1Z_{x_1} + \beta_5Z_{x_4} \\ &= 0.347Z_{x_2} + 0.163Z_{x_1} + 0.170Z_{x_4}\end{aligned}$$

ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน (X_3) ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

5.2 อภิปรายผล

การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี สามารถอภิปรายผลที่เกิดขึ้นได้ ดังนี้

5.2.1. การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากเป็นหลักการบริหารที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย สอดคล้องกับ พันธสัญญา แก้วคำไสย์ (2566 : 39) ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กรได้นำเอาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการและการตัดสินใจ ก่อให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจกันในการทำงาน ด้วยความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร เป็นการกระตุ้นให้ทุกฝ่ายได้ตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีต่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเองและได้รับการยอมรับ เกิดความไว้วางใจ เชื่อใจ เสริมสร้างความสามัคคีและบรรยากาศของการทำงานเป็นทีม รับฟังความคิดเห็น เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและช่องว่างของการสื่อสารในองค์กร เป็นการธำรงรักษาผู้มีความรู้ความสามารถไว้ในองค์กร ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในงาน ลดการลาออก และมีขวัญ กำลังใจที่ดี ส่งผลให้การทำงานมีความราบรื่นและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในด้านที่มีคะแนนน้อยกว่าด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ คณะกรรมการบริหารงานวิจัย (2564 : 18) ที่กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญในการบริหารองค์การเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารมีอิสระในการทำงาน ตลอดจนมีสิทธิในการเสนอแนะความคิดเห็นเพื่อร่วมกันแก้ปัญหา จะทำให้เกิดงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แก้วภักตรา จิตรอักษร และคณะ (2565 : 249) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน อีกทั้งงานวิจัยของฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และดวงใจ ชนะสิทธิ์ (2560 : 299) ที่ศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม

ทุกด้านอยู่ในระดับมาก รวมถึงงานวิจัยของสายฝน ตรีภูมิกุลไทยพิชิต และ กัลป์ยมน อินทุสุต (2566 : 46) ที่ได้ศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของครูที่มีต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านมีทักษะอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tijani (2020 : 295) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ : เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับประสิทธิผลโรงเรียนในรัฐควาร่า ประเทศไนจีเรีย ผลการศึกษาพบว่า หนึ่งในแนวทางการบริหาร สมัยใหม่คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการศึกษา บทบาทการบริหารของผู้บริหารในการตัดสินใจ ความต้องการการมีส่วนร่วมของครู และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจของโรงเรียน ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะการบริหารจัดการที่จะช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน จะช่วยให้ผู้บริหารเข้าใจมุมมองและความต้องการของผู้อื่น สามารถใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมาซึ่งประสิทธิผลของโรงเรียนด้วยเหตุนี้จึงทำให้การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จังหวัดและประเทศ

5.2.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้ ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน ด้านการปรับวิสัยทัศน์ ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา และด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรที่ดีนั้นควรสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน กล่าวคือธรรมชาติของผู้เรียนไม่ชอบความจำกััด หากได้เรียนนอกห้องก็จะมีความสุข ผู้เรียนไม่ชอบการแข่งขันในการเรียนรู้หากสอนมาก ผู้เรียนจะรับน้อย ความเชื่อมโยงน้อย และลึ้มเร็ว ดังนั้น ครูที่ดีที่สุด คือครูที่ไม่สอนเลย แต่คอยชี้แนะ หาแนวทาง บอกทิศทาง ร่วมกันวิเคราะห์ และสังเคราะห์กับผู้เรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการนำไปสู่การจัดทำหลักสูตร สอดคล้องกับ ธีรรัตน์ ฤาบุตร (2567 : 12) ได้กล่าวว่าหลักสูตรสถานศึกษา เป็นแนวทาง ข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคมและโลกอย่างมีความสุข อาจรวมถึงการพัฒนาหลักสูตรที่มุ่งเน้นการปรับปรุงหรือสร้างหลักสูตรใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียนหรือระบบการศึกษา โดยการวางแผนเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน การวิเคราะห์ปัญหาวิชาการ เลือกใช้เนื้อหาการเรียนรู้และวิธีการสอนที่เหมาะสม และการวัด

ประเมินผลที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์การศึกษาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกับ กุลจิรา คำมูล และจริณธร นามวรรณ (2561 : 122 - 129) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาองค์ประกอบ และตัวชี้วัดของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของก้องเกียรติ วงศ์ทอง และธีรภัทร ประสมสุข (2566 : 60 - 77) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนนาร่องนวัตกรรมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 3 โดยภาพรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของยุทธชัย ราชดา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2566 : 651 - 665) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาพปัจจุบันของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Office of Academic Affairs and Educational Standards (2018 : 342) ที่ระบุว่า การสร้างหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ ต้องวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยเฉพาะการสอบถามและศึกษาสภาพ ปัญหา จุดเน้น ความต้องการของ ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาแต่ละแห่ง มาร่วมกันวิพากษ์และให้ข้อคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในแต่ละบริบทอย่างเป็นระบบดังนั้นก็ทำให้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานาร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานาร่องใน จังหวัดจันทบุรีเป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการศึกษาให้ตอบสนองต่อความต้องการของ ผู้เรียนในยุคปัจจุบัน โดยมีการปรับตัวชี้วัดมาตรฐานการเรียนรู้และโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อสร้าง สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม

5.2.3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษานาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ($r_{xy} = 0.70$) มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็น เพราะว่าการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จะมี ประสิทธิภาพหากมีการวางแผนร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของหลายฝ่ายทั้งครู ชุมชน จังหวัด หน่วยงานต้น สังกัดและผู้เชี่ยวชาญ ร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษานาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา เป็นการจัดทำ “แม่แบบหรือแม่พิมพ์” ที่จะป็นเข้าหลอม

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นไปตามบริบทของสถานศึกษาที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ และความเฉพาะตัวของพื้นที่นั้น ๆ ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน กำหนดจุดมุ่งหมาย จัดเนื้อหาและประสบการณ์ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและ ประเทศชาติ เป้าหมายการพัฒนาการศึกษาของจังหวัดจันทบุรี ที่ผ่านการวิเคราะห์ร่วมกันของ หน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ การเป็นผู้นำการศึกษา คิดค้น พัฒนานวัตกรรม การศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิตทุกช่วงวัย เป็นเมืองแห่งความสุข สู่อนาคตที่ยั่งยืน โดยมีประเด็นที่ ให้สถานศึกษานำไปปรับให้เข้ากับบริบทของท้องถิ่นดังนี้ 1) ปรับวิสัยทัศน์และจุดหมาย 2) ปรับ สมรรถนะการเรียนรู้แต่ละสาระวิชา 3) ปรับโครงสร้างเวลาเรียน 4) ปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน และ 5) ปรับเกณฑ์การจบการศึกษา ดังแนวคิดของ ชยุตพงศ์ สมจริง และคณะ (2566 : 77 - 90) ได้ศึกษาแนวทางทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ของสถานศึกษาเครือข่าย ชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) จัดตั้งคณะทำงาน 2) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 3) กำหนดจุดมุ่งหมาย 4) วิเคราะห์เนื้อหาสาระ 5) ดำเนินการใช้ หลักสูตร 6) ประเมินผลการใช้หลักสูตร และ 7) ทำการปรับปรุงแก้ไข เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นทุกปีการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและจัดทำหลักสูตร ท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วม ในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของธงชัย บุญน่วม และคณะ (2564 : 399 - 411) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก พบว่า ผลการพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกพบว่ามีผลสอดคล้องกันอยู่ใน ระดับมากที่สุด 3 องค์ประกอบได้แก่องค์ประกอบที่ 1 การมีส่วนร่วมแบบสนับสนุนองค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมแบบมุ่งความสำเร็จของงานและองค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมแบบให้มีส่วนร่วม สำหรับองค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมแบบกำกับอยู่ในระดับมาก รวมไปถึงสอดคล้องกับผลการวิจัย ของกนกวรรณ ชิดชาญชัย และคณะ (2567 : 387 - 402) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรการ เรียนรู้ฐานศิลปะ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาพาน บูรพาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผล ต่อสภาพการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ พบว่าทั้งปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอกล้วนส่งผลกระทบต่อสภาพ การบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ฐานศิลปะทั้งสิ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนิตยา เกตุแก้ว และมังกร หริรักษ์เสนา (2567 : 303 - 316) ที่ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัด

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพ การศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการประเมินผล ด้านการดำเนินการด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการตัดสินใจ ได้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .985 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงสรุปได้ว่า การบริหาร สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอยู่ในระดับสูง

5.2.4 ผลการวิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมี ส่วนร่วมส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นการ ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เริ่มจากการพัฒนา แม่แบบที่เป็นกระดุมเม็ดแรกในการพัฒนาผู้เรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดความผูกพันและไว้วางใจกันมากขึ้น สามารถ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ก่อให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็ง ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา มีความ จำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการศึกษาของ สถานศึกษาที่ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกใน ปัจจุบัน โดยต้องคำนึงถึงบริบทพื้นที่ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ เพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะพึงประสงค์ เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข ตรงตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จังหวัดจันทบุรีมีการบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมโดยทุกภาคส่วนในการสร้างระบบกลไกการบริหารแนวใหม่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการศึกษาที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพล ปานอ่วม (2565 : 142 - 155) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษากลุ่มเครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมี ส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยุทธชัย ราชดา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ (2566 : 651 - 665) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาพปัจจุบันของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รวมถึง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกวรรณ ชิดชาญชัย และคณะ (2567 : 387 - 402) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ โดยใช้หลักมีส่วนร่วม แยกเป็นรายด้านตามขั้นตอนการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้นาฏศิลป์ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผนการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 3 การนิเทศ กำกับติดตามการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม 4 หลัก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและสอดคล้องกับผลการวิจัย ธงชัย บุญนวม และคณะ (2566 : 29) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาารูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตกพบว่ามีความสอดคล้องกันอยู่ในระดับมากที่สุด 3 องค์ประกอบได้แก่องค์ประกอบที่ 1 การมีส่วนร่วมแบบสนับสนุนองค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วมแบบมุ่งความสำเร็จของงานและองค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมแบบให้มีส่วนร่วมสำหรับองค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมแบบกำกับอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Ross (2021 : 128) ได้ศึกษาถึงความเข้มแข็ง และความอ่อนแอของการพัฒนาหลักสูตร โดยได้แบ่งการศึกษาคือวิจัยเป็นด้าน ๆ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านเนื้อหา และด้านการประเมินหลักสูตร พบว่านักพัฒนาหลักสูตรต้องการให้มีความสัมพันธ์อันดีกับท้องถิ่น เน้นความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวางแผนหลักสูตรควรเกิดจากผู้มีส่วนร่วมในหลายภาคส่วนเกิดการสร้าง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสถานศึกษาควรมีเทคนิคการประเมินหลักสูตรที่หลากหลาย รอบด้าน และตรงกับสภาพจริง จึงสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัย มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

5.3.1.1 จากผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี พบว่า การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพให้กับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มทักษะในการประเมินและการให้ข้อเสนอแนะแก่กันรวมถึงให้ความรู้ ความเข้าใจถึงกระบวนการและความสำคัญของการประเมินผล โดยเน้นให้เห็นถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้น

5.3.1.2 จากผลการวิจัยการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ในด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้าย จึงเสนอแนะ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการปรับเกณฑ์การประเมินผล การเรียน จะช่วยให้ทุกคนมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับแนวทางการประเมินผลใหม่ ๆ และวิธีการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการใช้เทคโนโลยีในการประเมิน ซึ่งจะช่วยให้การรวบรวมข้อมูล และการประเมินผลมีความแม่นยำและรวดเร็ว นอกจากนี้ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะชีวิตและการทำงานร่วมกันของนักเรียนผ่านการประเมินที่มีความหลากหลาย จะทำให้การเรียนการสอนมีความหมายและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไปนี้

5.3.2.1 ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในพื้นที่นวัตกรรม กับพื้นที่ปกติ เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบและประสิทธิภาพที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

5.3.2.2 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมและผลกระทบต่อ การพัฒนาหลักสูตร เพื่อที่จะได้มีรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมและส่งผลต่อการ พัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- _____ (2566, 19 สิงหาคม). *มหกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โรงเรียนพัฒนาตนเองระดับพื้นที่ ครั้งที่ 3 “กลไกขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดภูเก็ต สู่งานมหกรรมการศึกษาไทย”*. [Video]. Facebook. <https://www.facebook.com/EEFthailand/videos/665585358542239>
- กนกวรรณ ชิดชาญชัย วิจิต เทพประสิทธิ์ และไพรง รัตน์ชวงศ์. (2567). แนวทางการบริหารหลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาพานบูรพาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 6(2), 387 – 402
- กมลฉัตร กล่อมอิม. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรสะเต็มศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- กษมา ชนะวงศ์. (2564). *รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ก้องเกียรติ วงศ์ทอง และธีรภัทร ประสมสุข. (2566). แนวทางการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนนาร่องพื้นที่นวัตกรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 33(2), 60 – 77
- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2564, 16 มิถุนายน). *การศึกษาโลกในศตวรรษที่ 21 : ระบบยังเหลื่อมล้ำ การเรียนรู้ยังวิกฤต*. <https://www.eef.or.th/global-education/>
- กัญญาณัฐ ธารีบุญ. (2558). *การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัย*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- กุลจิรา คำมูล และธรินธร นามวรรณ. (2561). *การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. *GRADUATE STUDIES JOURNAL*, 15(68), 122 – 129

- แก้วภักธา จิตรอักษร พ็ชรวาลัย สังข์ศรี และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 23(1), 249-261 ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการบริหารงานวิจัย. (2564). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนคุณภาพของชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงศึกษาธิการ*
- จิรภัทร อาदनารี ปรีชา ธนะวิบูลย์ และนงเยาว์ อุทุมพร. (2564). *การจัดการความรู้และการถอดบทเรียนภูมิปัญญาท้องถิ่นบูรณาการสู่หลักสูตรสถานศึกษาในอำเภอเมืองสมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*
- ชยุตพงศ์ สมจริง พระปลัดโฆสิต โฆสิตโต และบุญเลิศ วีระพรกานต์. (2566). แนวทางทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาเครือข่ายชัยบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 8(3), 77 – 90
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2565). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ดวงเดือน วินิจฉัย. (2561). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ดารุณี เดชยศดี. (2562). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*
- ทวีศักดิ์ สมนอก. (2562). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*

- ทินกร ชอัมพงษ์. (2561). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานกีฬาแบบมีส่วนร่วมของมหาวิทยาลัย
ราชภัฏ. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด.(การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. ที่ 21. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธงชัย บุญววม. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันตก.
ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา). กาญจนบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธิดารัตน์ ถาบุตร. (2567). การพัฒนาสูตรสถานศึกษา Educational institution curriculum
development. วารสารมหาจุฬาลงกรณ, 15(1),12
- ธีรังกูร วรบำรุงกุล, นรินทร์ สังข์รักษา, วิวัฒน์ เพชรศรี, พิญา สมบูรณ์, เรืองวิญญ์ นิลโคตร และอัจฉรา
สาห์ทศ. (2566). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง การวิเคราะห์ทุนศักยภาพและพลังการ
ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี. คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นิตยา เกตุแก้ว และมังกร หริรักษ์เสนา. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อคุณภาพ
การศึกษาด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้, 6(2),303 - 316
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ และอินฉา ศิริวรรณ. (2560). การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
The Participative Management. วารสารมหาจุฬาลงกรณ, 4(1), 176-187
- นุชนาถ สอนสง. (2559). การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายส่งเสริม
ประสิทธิภาพการจัดการมัธยมศึกษาจังหวัด. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา).
นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นุชา สระสม. (2560). การมีส่วนร่วมใน "การบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน" ของโรงเรียนวัด สังกัด
กรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
_____. (2560). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ประกอบ รัตน์พันธ์. (2559, พฤษภาคม). หลักสูตรที่ดี. ข่าวประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ฉบับที่ 360. [https://qa-olddsite.kmutnb.ac.th/
qa_news/2559/QANEWS360_25590502.pdf](https://qa-olddsite.kmutnb.ac.th/qa_news/2559/QANEWS360_25590502.pdf)

- ประทีป ทับโพน. (2563). กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประเสริฐศักดิ์ เทินไธสง. (2562). การพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรทิพย์ แก้วมูลคำ. (2560). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม : เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- พลวัฒน์ กัลยาประสิทธิ์. (2566). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ สำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- พัฒนัสสา แก้วคำไสย. (2566). การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เพ็ญจันทร์ เอี้ยวสานุรักษ์. (2569). ความสำเร็จในการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานบนฐานของปัจจัยเชิงปรากฏการณ์. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
- มนสิข สิริสมบุญ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรมโนทัศน์และการประยุกต์ใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2).
- ยศสราวดี กริ่งไกร. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยุทธชัย ราชดา และสุวัฒน์ จุลสุวรรณ. (2566). แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้การมีส่วนร่วมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์, 7(1), 651 - 665

- ยุพา บุญอนันต์. (2557). การพัฒนาระบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์
- รมย์นลิน ศรีสายหยุด. (2565). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการตามแนวคิดสะเต็มศึกษาและทฤษฎีการสร้างสรรคด้วยปัญญา เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของนักเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด.(วิจัยหลักสูตรและการสอน). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม และดวงใจ ชนะสิทธิ์. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1),299 – 313
- เวิน ริทัศน์โส. (2565). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด.(การบริหารการศึกษา). สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศรัณย์ เจียรระนัย และคณะ. (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในสถาบันอุดมศึกษา PARTICIPATION ADMINISTRATION MODEL IN HIGHER EDUCATION. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 16(2), 44-58
- ศรัวิไลย์ ดันติวัชราชัย. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศฤงคาร ใจปันทา. (2563). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการมีงานทำสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิวะลักษณ์ มหาชัย และเอกราช โฆษิตพิมานเวช. (2565). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. วารสาร มณีเชษฐาราม วัฒนอมมณี, 5(2): 168-185.

- ศึกษา เบ็ญจกุล. (2565). *การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่านสำหรับ
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ภาษาไทย. ดุษฎีนิพนธ์* ปร.ด. (หลักสูตรและการสอน). นครปฐม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สายฝน ตรีสกุลไทยพิชิต และกัลป์มณ อินทุสุต. (2566). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.
The New Viridian Journal of Arts, Humanities and Social Sciences,3(3),46 – 60
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560), *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. พริกหวาน
กราฟฟิค จำกัด.
- สิทธิพล อาจอินทร์. (2563). *การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
- สิรินทร์ กันยาวิริยะ และชิสา กันยาวิริยะ. (2567). การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามหลักปรัชญาหลัง
นวยุคสายกลาง Participative Management Based on Moderate Postmodern
Philosophy. *วารสารสถาบันพอดี้* 1(7),31 -32
- สุทัศน์ นาคเวช. (2563). *การบริหารโรงเรียนเทศบาลในลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน. ดุษฎีนิพนธ์*
ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนันท์ รุ่งอรุณแสงทอง. (2561). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดประสิทธิภาพ. ดุษฎีนิพนธ์*
ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภัททา อินทรศักดิ์. (2561). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน
ส่งเสริมสุขภาพ. ดุษฎีนิพนธ์* ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- อภิญา สิงหา. (2564). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเป็นโรงเรียนคุณธรรม.*
ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรรถพล ปานอ่วม นันทพงศ์ หมิแหละหมั้น วิศิษฐ์ เดชปานประสงค์ และกรรณก วิเศษสุวรรณ
(2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา กลุ่ม
เครือข่ายโรงเรียนที่ 30 สังกัดสำนักงานการศึกษา สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร.
วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 8(1),142 - 155
- อุทุมพร สมศรี และสัจจวรรณ ทรรพวสุ. (2560). *การบริหารสถานศึกษาสความเป็นเลิศของโรงเรียน
ระดับประถมศึกษาในอำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย
ระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 8*, 8(1), 3126-3133. [http://journalgrad.ssru.ac.th/
index.php/8thconference/article/view/985](http://journalgrad.ssru.ac.th/index.php/8thconference/article/view/985) Adelaide University, Indonesia, 2013.

- อุบลรัตน์ กรุดมณี. (2564). *สหสัมพันธ์คานอนิคอระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก*. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. (การบริหารการศึกษา). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Abdulganiyu Adebayo Tijani. "Participatory Decision Making: An Effective Tool for School Effectiveness in Kwara State, Nigeria," *HONAI: International Journal for Educational, Social, Political & Cultural Studies* 3, 1 (May 2020): 1. Activities. Educational and Psychological Measurement. 30 (3).607 - 610.
- Akpofure Anna Ebunu. "Participatory Management for Enhancing Students' Academic Performance in Public Secondary Schools in Rivers State," *Advances in Social Sciences Research Journal* 7, 5 (2020): 145. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Development. Angeles: SAGE.
- Allen, K. A., & Kern, P. (2018). *School vision and mission statements should not be dismissed as empty words*.
- Anthony, W.P. Participative Management. *Manila, Philippines: Addison Wesley Publishing Company*, 1978.
- Burhanuddin. "Participative Management and Its Relationships with Employee Performance Behaviour: A Study in the University Sector in Malang Indonesia." Degree of Doctor of Philosophy, School of education, Faculty of the Professions,
- Campbell, R.F., et al. (1999). *Introduction to Education Administration* (5thed). Boston : Allyn & Bacon. Creating and celebrating community in organizational life New Jersey:
- Davis Keith and John W. Newstrom, *Human Behavior at Work: Organizational*, 7th ed. International Student Edition (New York: McGraw – Hill Book Company, 1985), 195-196.
- Davis, Keith. (1981). *Human behavior at work : Organization behavior*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Dezure, D. (n.d.). *Innovations in the undergraduate curriculum*. Retrieved June 22, 2024, from <https://education.stateuniversity.com/pages/1896/Curriculum-Higher-Education.html>

- Ebunu, A. A. (2020). *Participatory management for enhancing students' academic Education Core Curriculum A.D. 2008 into Practice*. [reproduce].
- Felkins PK, L. (2002). "Communities and social capital," In *Community at Work*:
- Glatthorn, A., Boschee, F., Whitehead, B.M., & Boschee, B.F. (2019). *Curriculum*
- Good, C.V. (1983). *Dictionary of education (3rd ed.)*. New York: McGraw-Hill. Hampton Press Inc. Harcourt. Brace and World, Inc.
- Hirsch, P. (1990). *Development Dilemmas in Rural Thailand*. New York: Oxford University Press.
- Hoy, W.K. & Miskel, C. G. (1991). *Educational administration: Theory - research - practice (4th ed)*. Singapore: McGraw - Hill. *in china*. ECNU Review of Education, 1(1), 34-57.
- Keith, Davis. *Human behavior at work: Organization behavior*. New York: McGrawHill, 1981. *Key Personnel Development Workshop to Create Understanding on the Use of Learning Standards and Indicators for the Learning Subjects of Mathematics, Science and Geography, etc.* (Revised Edition 2017) According to the Basic Education Core Curriculum A.D. 2008 into Practice. [reproduce].
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970) . *Determining Sample Size for Research Leadership Strategies for Development and Implementation*. 5th ed. Los Learning Standards and Indicators for the Learning Subjects of Mathematics,
- Likert, R. (1967). *New patterns of management*. New York : McGraw-Hill.
- Lunenburg, F. C., and Allan C. Ornstein. *The Participatory Management Model. In Educational Administration: Concept and Practices*. 6thed. Belmont: Wadsworth, 2012.
- Marzano, R.J. (2003). *What works in schools: Translating research into action*.
- Monika, Rolková., and Farkašová Viera, "The Features of Participative Management Style," *Procedia Economics and Finance* 23, (2015): 1383.
- Office of Academic Affairs and Educational Standards. (2018). *Documents for the Key Personnel Development Workshop to Create Understanding on the Use of Learning Standards and Indicators for the Learning Subjects of Mathematics, Science and Geography, etc.* (Revised Edition 2017) According to the Basic Education Core Curriculum A.D. 2008 into Practice. [reproduce].

- Ornstein, A. C. & Hunkins, F.P. (2009). *Curriculum: Foundations, Principles, and and performance in public secondary schools in Rivers State*. Advances in Social Personnel Development Workshop to Create Understanding on the Use of
- R. N. Lussier. (1966). *Human relations in organization (3" ed)*. Chicago, ILL: Irwin Rinehart and Winston.
- Robbins, S.P. (1990). *Organization theory : Structure design and application (3 rd ed.)*. Englewood Cliffs, NJ : Prentice–Hall.
- Ross, Glenn J. *Curriculum development in Junior/Community College*. (2021).
- Russell C. Swansburg., *Management and Leadership for Nurse Managers*, 294.
- Saylor, J.G. & Alexander, S. (1981). *Planing Curriculum for Schools*. New York: Holt. *Science and Geography, etc.* (Revised Edition 2017) According to the Basic Sciences Research Journal, 7(5): 145-156.
- Swansburg, Russell C. *Management and Leadership for Nurse Managers*. 2nd ed. Boston: Jones and Bartlett Publishers, 1996.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum development: theory and practice*. New York: Taylor, Frederick W. (1996). *The Principles of Scientific Management*. New York: Harper.Theory. 5th ed. Boston, MA: Allyn and Bacon.
- Uzzi, Jones. *Participle. Management: What It Is and Is Not*. Accessed March 1, 2022. Available from. <http://proquest.umi.com/pqdweb>
- Wallace J.B., Eggert S.L., Meyer J.L. and Webster J.R., 1997. *Multiple trophic levels of a forest stream linked to terrestrial litterinputs*. Science, 277, 102–104.
- Yukl, G. *Leadership in Organization*. 8th ed. New York: Pearson, 2013.
- Yunhuo, C., Hao, L., & Wenye, Z. (2018). *Changes in school curriculum administration*

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รศ.ดร.เชษฐ รัชดาพรรณาธิกุล อาจารย์ภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ดร.วุฒิชัย ไกรวิเศษ รองผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
3. นายคมสัน ณ รัชชี ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม จังหวัดตราด
4. นายศุภกร รัตนวงศ์ รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเนินทรายวิทยาคม จังหวัดตราด
5. ดร.สุภัทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์ ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนแกลง“วิทย์สถาวร”

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๙๗๓

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คณบดี คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้วยนางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรรณาริกุล เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๙๗๔

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒

ด้วยนางสาวสุมัตถนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์สงแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ ดร.วุฒิชัย ไกรวิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๙๗๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด

ด้วยนางสาวสุมณฑนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือนายคมสัน ฦ รัชชี่ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่ย ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สูการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAJ BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๙๗๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเนินทรายวิทยาคม

ด้วยนางสาวสุมนิชา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ นายศุภกร รัตนวงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี : แหล่งภูมิปัญญา สร้างนวัตกรรม สู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

(RAMBHAH BARNI RAJABHAT UNIVERSITY : To be wisdom-based and innovative for sustainable local development.)

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๙๗๗

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร”

ด้วยนางสาวสุมนันทนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เห็นว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านคือ ดร.สุภัทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/๑๐๒๕

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมราชูทิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณีนานา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณีนานา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยและนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ เพชรศรี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์
โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเนนจุมราชทัต จันทบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๓๕ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณีนทนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่องแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณีนทนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุพงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสหชาติเดช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๗๐ ชุด

ด้วยนางสาวสุมัตตนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมัตตนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณ
ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีษานุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณทนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่องแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณทนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณีนทนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณีนทนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นางแม่วิทยาฯ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๓๐ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเนญจมานุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๒๗ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณีนานา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่องแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณีนานา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ ภูพงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนสอขตาวินวิทยา**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน **๒๐** ชุด

ด้วยนางสาวสุมัตตนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมัตตนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กู้พงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๕๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนตำรวจ**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน **๕๐** ชุด

ด้วยนางสาวสุมณีนทนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณีนทนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์: ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๕๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนมะขามสารไธรัตน์**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนสุรรัตนารักษ์**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณฑนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณฑนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนนายช่างอุตสาหกรรม**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณชานา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์สังแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณชานา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทาทศวิทยาคาร**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วยนางสาวสุมนัตนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่องแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมนัตนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร ศึกษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิ์น้ำร้อนวิทยาคม**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๕ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรจักร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุฬพงศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๕๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติขอทราบข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ

สิ่งที่จะมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๐ ชุด

ด้วยนางสาวสุมนทนา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์สงแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมนทนา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนคลองหวักวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๗ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่องแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้พงษ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน
คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๓.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนนางกะจะ**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๗ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณีนานา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่องแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณีนานา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑ ศตวรรษ สถาปนาสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี

“Centenary of the Establishment of Her Majesty Queen Rambhai Barni”

ที่ อว ๐๖๓๑.๐๒/ว ๑๐๔๖

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ๒๒๐๐๐

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน **ผู้อำนวยการโรงเรียนตากพรหมพิทยากร**

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๗ ชุด

ด้วยนางสาวสุมณชานา ทิมมณีฉาย นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรังกูร วรบำรุงกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

เพื่อให้การดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นางสาวสุมณชานา ทิมมณีฉาย เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพงศ์ กุ้งศ์พันธ์)

รองคณบดีฝ่ายบริหาร รักษาราชการแทน

คณบดีคณะครุศาสตร์

สำนักงานคณบดีคณะครุศาสตร์

โทรศัพท์. ๐-๓๙๓๑-๙๑๑๑ ต่อ ๑๐๒๙๐, ๑๐๒๐๐

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา นาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัย หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ข้อมูลทั้งหมดที่ท่านตอบจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำ วิจัยครั้งนี้ โดยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้นและไม่มีผลใด ๆ ต่อหน้าที่การงานของผู้ต่อ แบบสอบถาม

คำชี้แจง

◉ แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษานาร่อง พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานาร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอน และทุกข้อ ตามความคิดเห็นของท่านเพื่อความ สมบูรณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นของผู้ตอบทุกข้อจึงมีความสำคัญ และถือว่าเป็นความลับ เฉพาะบุคคลที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้สำหรับการวิจัยนี้เท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุมณฑนา ทิมมณีฉาย

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตอนที่ 1 : การประเมินระดับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม สถานศึกษานำร่องพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย P ลงในช่องระดับสมรรถนะตามความจริง

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1= น้อยที่สุด

รายการ		ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ					
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการไว้วางใจในการทำงาน					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ					
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ที่เกียวก้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา					
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน						
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
8	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน					
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการทำงานร่วมกัน					
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน มีการประสานงานอย่างเป็นระบบ					
11	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย					
12	ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก					
ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน						
13	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน					

รายการ		ระดับ				
		5	4	3	2	1
14	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน					
15	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา					
16	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา					
17	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น					
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร						
18	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา					
19	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา					
20	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน					
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา					
22	ผู้บริหารสถานศึกษาควบคุมกำกับการเผยแพร่ข้อมูลของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและปลอดภัย					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความไว้วางใจ					
24	ผู้บริหารสถานศึกษาเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน					
25	ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 2 : การประเมินระดับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัด
จันทบุรี

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย P ลงในช่องระดับการปฏิบัติงานตามความจริง

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1= น้อยที่สุด

รายการ		ระดับ				
		5	4	3	2	1
ด้านการปรับวิสัยทัศน์						
1	สถานศึกษามีทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด					
2	สถานศึกษามีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด					
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
4	สถานศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ 4 H คือ ความรู้ดี ความสามารถดี จิตใจดี และ สุขภาพดี					
ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้						
5	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิต ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด					
6	สถานศึกษามีการปรับสมรรถนะผู้เรียน ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด					
7	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิตมาตรฐานการเรียนรู้ให้เข้ากับสาระวิชาในหลักสูตรจันทบุรีศึกษา					
8	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิตในสมรรถนะให้เข้ากับสาระวิชาให้เข้ากับหลักสูตรจันทบุรีศึกษา					
ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน						
9	สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน					
10	สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม					
11	สถานศึกษามีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					

รายการ		ระดับ				
		5	4	3	2	1
12	สถานศึกษามีการส่งเสริมเสริมทักษะตามความสนใจของผู้เรียน					
13	สถานศึกษามีการนำรายวิชาชั้นทบตรีศึกษาไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทที่เน้นสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง					
ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน						
14	สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
15	สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินทักษะผู้เรียนที่เป็นไปตามเป้าหมาย					
16	สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะผู้เรียนที่เป็นไปตามเป้าหมาย					
17	สถานศึกษามีการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนา					
18	สถานศึกษามีการสรุปผลการเรียนของผู้เรียน					
19	สถานศึกษามีการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
20	สถานศึกษามีการประเมินที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน					
21	สถานศึกษามีการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนตามธรรมชาติของศาสตร์วิชา					
ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา						
22	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบรายวิชาชั้นทบตรีศึกษา					
23	สถานศึกษากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด					
24	สถานศึกษามีผลการพัฒนาสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด					
25	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบโดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป					

ภาคผนวก ง
ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

คำชี้แจง

1. แบบตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิชุดนี้ ประกอบด้วย
 - 1.1 นิยามศัพท์ของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม
 - 1.2 ข้อความที่ใช้วัดการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมสถานศึกษานำร่องพื้นที่

นวัตกรรม

จังหวัดจันทบุรี จำนวน 25 ข้อความ

- 1.3 นิยามศัพท์ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดจันทบุรี
- 1.4 ข้อความที่ใช้วัดการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 20 ข้อความ

2. ขอความกรุณาจากท่านช่วยตรวจสอบข้อความที่ใช้วัดการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาและข้อความที่ใช้วัดการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละข้อความว่าวัดตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย P ลงในช่องแสดงความคิดเห็นทางด้านขวามือให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และโปรดระบุข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบวัดให้มีคุณภาพเพื่อการเก็บข้อมูลต่อบัณฑิตผู้ประสงค์การวิจัย ดังตารางต่อไปนี้

ความคิดเห็น	ความหมาย	ระดับคะแนน
ใช่	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณาวัดตรงตามนิยามศัพท์	+1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ ว่าข้อความที่พิจารณาวัดตรงตามนิยามศัพท์	0 คะแนน
ไม่ใช่	แน่ใจว่าข้อความที่พิจารณาวัด ไม่ตรง ตามนิยามศัพท์	-1 คะแนน

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัยฉบับนี้

นางสาวสุมณฑา ทิมมณีฉาย

นักศึกษาลัทธิศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อความที่ใช้วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

นิยามศัพท์เฉพาะของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ สร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร ส่งเสริมการไว้วางใจในการทำงาน ส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ และสนับสนุนให้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา

ข้อความที่ใช้วัด		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะ
การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม		+1	0	-1	
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ					
1	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ				
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร				
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการไว้วางใจในการทำงาน				
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ				
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ				
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา				

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ผู้บริหารสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน วางแผนการปฏิบัติงาน สนับสนุนการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและประสานงานอย่างเป็นระบบ ดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย และเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก

ข้อความที่ใช้วัด		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะ
การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม		+1	0	-1	
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน				
8	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน				
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการทำงานร่วมกัน				
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน มีการประสานงานอย่างเป็นระบบ				
11	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย				
12	ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก				

3. ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบและการประเมินผลการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น

ข้อความที่ใช้วัด		ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	ข้อเสนอแนะ
การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม		+1	0	-1	
ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน					
13	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน				
14	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน				
15	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา				
16	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา				
17	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น				

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน สร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน สร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความไว้วางใจ ยึดมั่นผูกพันและมีอิสระในการปฏิบัติงาน

ข้อความที่ใช้วัดการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	ใช่ +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ใช่ -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร				
18 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา				
19 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา				
20 ผู้บริหารสถานเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน				
21 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา				
22 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดเป้าหมายร่วมกัน				

ข้อความที่ใช้วัดการบริหาร สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	ใช่ +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ใช่ -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร (ต่อ)				
23 ผู้บริหารสถานศึกษาสร้าง วัฒนธรรมการทำงานด้วย ความไว้วางใจ				
24 ผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่น ในการปฏิบัติงาน				
25 ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระใน การปฏิบัติงาน				

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ข้อความที่ใช้วัดความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

นิยามศัพท์เฉพาะของการพัฒนาหลักสูตร

1. **ด้านการปรับวิสัยทัศน์** หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการกำหนดทิศทาง วางแผนทำการวิเคราะห์ทุนศักยภาพของชุมชนและจังหวัด ในการปรับหลักสูตร สถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของจังหวัดที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ดี (Head) ความสามารถดี (Hands) จิตใจดี (Heart) และสุขภาพดีทั้งกายและใจ (Health)

ข้อความที่ใช้วัด การพัฒนาหลักสูตร	ใช่ +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ใช่ -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการปรับวิสัยทัศน์				
1	สถานศึกษามีทิศทางในการพัฒนา หลักสูตรที่เป็นไปตามความ ต้องการของจังหวัด			
2	สถานศึกษามีการวางแผนในการ พัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความ ต้องการของจังหวัด			
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยจากการใช้หลักสูตร สถานศึกษา			
4	สถานศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพ 4 H คือ ความรู้ดี ความสามารถดี จิตใจดี และ สุขภาพดี			

2. ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการปรับตัวชีวิตหรือสมรรถนะในมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละ สาระวิชาให้เข้ากับหลักสูตรจันทบุรีศึกษา

ข้อความที่ใช้วัด การพัฒนาหลักสูตร		ใช่ +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ใช่ -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้					
5	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิตให้ เป็นไปตามความต้องการของ จังหวัด				
6	สถานศึกษามีการปรับสมรรถนะ ผู้เรียน ให้เป็นไปตามความต้องการ ของจังหวัด				
7	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิต มาตรฐานการเรียนรู้ให้เข้ากับสาระ วิชาในหลักสูตรจันทบุรีศึกษา				
8	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิตใน สมรรถนะให้เข้ากับสาระวิชาให้เข้า กับหลักสูตรจันทบุรีศึกษา				

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีการนำรายวิชาจันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน เสริมทักษะตามความสนใจ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทที่เน้น สมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง

ข้อความที่ใช้วัดการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา		ใช่ +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ใช่ -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน					
9	สถานศึกษามีการนำรายวิชา จันทบุรีศึกษาไปใช้ในการจัดการ เรียนการสอน				
10	สถานศึกษามีการนำรายวิชา จันทบุรีศึกษา ไปปรับเป็นรายวิชา เพิ่มเติม				
11	สถานศึกษามีการนำรายวิชา จันทบุรีศึกษา ไปใช้ในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน				
12	สถานศึกษามีการส่งเสริมเสริม ทักษะตามความสนใจของผู้เรียน				
13	สถานศึกษามีการนำรายวิชา จันทบุรีศึกษาไปปรับใช้โดยให้ สอดคล้องกับความต้องการของ บริบทที่เน้นสมรรถนะที่สามารถ นำไปใช้งานได้จริง				

4. ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่ นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เป็นไปตามเป้าหมาย การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนมีการ ประเมินเพื่อพัฒนาและการประเมินเพื่อสรุปผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัย ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนและธรรมชาติของศาสตร์วิชา

ข้อความที่ใช้วัดด้านการปรับโครงสร้าง เวลาเรียน	ใช่ +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ใช่ -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการ เรียน				
14 สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมิน ความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียน อย่างต่อเนื่อง				
15 สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมิน ทักษะผู้เรียนที่เป็นไปตาม เป้าหมาย				
16 สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะผู้เรียนที่เป็นไปตาม เป้าหมาย				
17 สถานศึกษามีการประเมินการ เรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนา				
18 สถานศึกษามีการสรุปผลการเรียน ของผู้เรียน				
19 สถานศึกษามีการประเมินด้วย วิธีการที่หลากหลาย				
20 สถานศึกษามีการประเมินที่ สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน				
21 สถานศึกษามีการประเมินความ ต้องการจำเป็นของผู้เรียนตาม ธรรมชาติของศาสตร์วิชา				

5. ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา หมายถึง สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม การศึกษา จังหวัดจันทบุรี กำหนดเกณฑ์ในการจบเพิ่มเติมในรายวิชาจันทบุรีศึกษา โดยที่ผู้เรียนจะมี ผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดและมีผลการพัฒนา สมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด โดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป

ข้อความที่ใช้วัดด้านการปรับโครงสร้าง เวลาเรียน		ใช่ +1	ไม่แน่ใจ 0	ไม่ใช่ -1	ข้อเสนอแนะ
ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา					
22	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบ รายวิชาจันทบุรีศึกษา				
23	สถานศึกษากำหนดผลลัพธ์การ เรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ สถานศึกษากำหนด				
24	สถานศึกษามีผลการพัฒนา สมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ ส่วนกลางกำหนด				
25	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบ โดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป				

ตารางที่ 6.1 ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ									
1	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
2	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างแรงจูงใจความรับผิดชอบในหน้าที่ของบุคลากร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
3	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการไว้วางใจในการทำงาน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
4	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	เหมาะสม
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจการตัดสินใจเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
6	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน									
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
8	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (ต่อ)									
9	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
10	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงาน มีการประสานงานอย่างเป็นระบบ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
11	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานบนพื้นฐานของประชาธิปไตย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
12	ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นแก่ผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นหลัก	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน									
13	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
14	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตรวจสอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
15	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
16	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเสนอแนะความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน (ต่อ)									
17	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร									
18	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
19	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
20	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและหาแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
22	ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกำหนดเป้าหมายร่วมกัน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร									
23	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างวัฒนธรรมการทำงานด้วยความไว้วางใจ	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
24	ผู้บริหารสถานศึกษายึดมั่นในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	เหมาะสม
25	ผู้บริหารสถานศึกษาให้อิสระในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม

ตารางที่ 6.2 ผลสรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
ด้านการปรับวิสัยทัศน์									
1	สถานศึกษามีทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	+1	+1	+1	-1	+1	4	0.80	เหมาะสม
2	สถานศึกษามีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60	เหมาะสม
3	สถานศึกษามีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
4	สถานศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ 4 H คือ ความรู้ดี ความสามารถดี จิตใจดี และสุขภาพดี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้									
5	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิต ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	+1	+1	+1	-1	+1	5	1.00	เหมาะสม
6	สถานศึกษามีการปรับสมรรถนะผู้เรียน ให้เป็นไปตามความต้องการของจังหวัด	+1	+1	+1	-1	+1	4	0.80	เหมาะสม
7	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิต มาตรฐานการเรียนรู้ให้เข้ากับสาระวิชาในหลักสูตรจันทบุรีศึกษา	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60	เหมาะสม
8	สถานศึกษามีการปรับตัวชีวิตในสมรรถนะให้เข้ากับสาระวิชาให้เข้ากับหลักสูตรจันทบุรีศึกษา	+1	0	+1	-1	+1	2	0.40	ตัดทิ้ง

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน									
9	สถานศึกษามีการนำรายวิชาจับทูลุรี ศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	-1	+1	4	0.80	เหมาะสม
10	สถานศึกษามีการนำรายวิชาจับทูลุรี ศึกษาไปปรับเป็นรายวิชาเพิ่มเติม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
11	สถานศึกษามีการนำรายวิชาจับทูลุรี ศึกษาไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
12	สถานศึกษามีการส่งเสริมเสริม ทักษะตามความสนใจของผู้เรียน	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	เหมาะสม
13	สถานศึกษามีการนำรายวิชาจับทูลุรี ศึกษาไปปรับใช้โดยให้สอดคล้องกับ ความต้องการของบริบทที่เน้น สมรรถนะที่สามารถนำไปใช้งานได้จริง	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	เหมาะสม
ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน									
14	สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมิน ความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	เหมาะสม
15	สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมิน ทักษะผู้เรียนที่เป็นไปตามเป้าหมาย	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	เหมาะสม
16	สถานศึกษามีเกณฑ์การประเมิน คุณลักษณะผู้เรียนที่เป็นไปตาม เป้าหมาย	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
17	สถานศึกษามีการประเมินการเรียนรู้ ของผู้เรียนเพื่อพัฒนา	0	+1	+1	0	0	2	0.40	ตัดทิ้ง
18	สถานศึกษามีการสรุปผลการเรียน ของผู้เรียน	0	0	+1	0	0	1	0.20	ตัดทิ้ง

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	ความคิดเห็นของ					รวม	ค่า IOC	สรุป
		ผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน (ต่อ)									
19	สถานศึกษามีการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม
20	สถานศึกษามีการประเมินที่สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	0	+1	+1	0	+1	3	0.60	เหมาะสม
21	สถานศึกษามีการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้เรียนตามธรรมชาติของศาสตร์วิชา	+1	0	+1	0	+1	2	0.60	เหมาะสม
ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา									
22	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบรายวิชาขั้นพื้นฐาน	0	+1	+1	0	+1	3	0.60	เหมาะสม
23	สถานศึกษากำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	0	0	+1	-1	+1	1	0.20	ตัดทิ้ง
24	สถานศึกษามีผลการพัฒนาสมรรถนะหลักตามเกณฑ์ที่ส่วนกลางกำหนด	+1	0	+1	-1	+1	2	0.40	ตัดทิ้ง
25	สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบโดยมีสมรรถนะหลักอย่างน้อย 2 สมรรถนะ อยู่ในระดับ “สามารถ” ขึ้นไป	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	เหมาะสม

ภาคผนวก จ
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 6.3 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	
1	0.82
2	0.82
3	0.81
4	0.80
5	0.80
6	0.80
ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	
7	0.80
8	0.81
9	0.82
10	0.82
11	0.82
12	0.81
ด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน	
13	0.80
14	0.80
15	0.80
16	0.81
17	0.81
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร	
18	0.81
19	0.82
20	0.81
21	0.82
22	0.82
23	0.80

ตารางที่ 6.3 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านการมีส่วนร่วมในการบริหาร	
24	0.83
25	0.81

จากตารางที่ 6.3 แสดงว่า แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จำนวน 25 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.80 ถึง 0.83 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

ตารางที่ 6.4 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดจันทบุรี

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านการปรับวิสัยทัศน์	
1	0.70
2	0.67
3	0.66
4	0.68
ด้านการปรับตัวชีวิตในมาตรฐานการเรียนรู้	
5	0.66
6	0.66
7	0.67
ด้านการปรับโครงสร้างเวลาเรียน	
8	0.66
9	0.68
10	0.64
11	0.67
12	0.67

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านการปรับเกณฑ์การประเมินผลการเรียน	
13	0.66
14	0.65
15	0.67
16	0.64
17	0.67
18	0.67
ด้านการปรับเกณฑ์การจบการศึกษา	
19	0.65
20	0.67

จากตารางที่ 6.4 แสดงว่า แบบสอบถามการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม จังหวัดจันทบุรี จำนวน 20 ข้อ อยู่ในช่วงระหว่าง 0.64 ถึง 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวสุภัณฑนา ทิมมณีฉาย
วัน เดือน ปีเกิด	30 มิถุนายน พ.ศ. 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดตราด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	63/37 หมู่ 3 ตำบลเกาะขวาง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 22200
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ข้าราชการครู ตำแหน่ง ครู ค.ศ. 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเครือข่ายวิทยาคม จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีประเสริฐศิลป์ จังหวัดตราด
พ.ศ. 2555	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ศึกษาศาสตร์บัณฑิต กศ.บ. การสอนภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2568	ครุศาสตรมหาบัณฑิต ค.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี